

Space for Available
for Advertising

WWW.PREETNEWS.COM
WWW.PREETNAMA.COM

preetnamausa
@gmail.com

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

ਨਿਊਜ਼ਚਰ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ ਮੁਰਾ ਸੱਰ

Online and Print Media +1 201-312-4180 +1 917-328-8436

ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ
ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਾ
ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ
ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਬਾਪ
ਦਾ ਕਰੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਕਦੇ ਵੀ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ
ਦਿੰਦੇ

ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਕੌਰ ਪ੍ਰੀਤ
Preetnamausa@gmail.com

ਸਾਲ 4, ਅੰਕ 219, ਮਿਤੀ: 29 ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ 05 ਨਵੰਬਰ 2023 ਵੈਬਸਾਈਟ: www.preetnama.com, www.preetnews.com

ਈਮੇਲ preetnamausa@gmail.com

ਭਾਰਤ-ਕੈਨੇਡਾ: ਨਿੱਝਰ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਟਰੂਡੋ ਉੱਤੇ ਲਾਏ ਇਲਜ਼ਾਮ, ਕੀਤਾ ਨਵਾਂ ਖੁਲਾਸਾ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਨਿਊ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰ (ਭਾਰਤ) ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ 'ਸਪੱਸ਼ਟ' ਸੰਕੇਤ ਹਨ।

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਮੈਂ ਜੌਹਨਸਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਨ। ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਨਤਕ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ - ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਤੁਰੰਤ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਖੁਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਸ਼ਤੈਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ।

ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਮੰਗੀ ਨਾਜ਼ੀ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੜਨ ਵਾਲੇ

ਸਨ' ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਡੇਵਿਡ ਜੌਹਨਸਨ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਡੇਵਿਡ ਜੌਹਨਸਨ ਨੂੰ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਮੈਂ ਜੌਹਨਸਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਨ। ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਸਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਨਤਕ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ - ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਤੁਰੰਤ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਖੁਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੁਸ਼ਤੈਦੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ।

ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਮੰਗੀ ਨਾਜ਼ੀ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੜਨ ਵਾਲੇ

ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹੇਕਾ ਨੇ ਨਾਜ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਥਨੀ ਰੋਟਾ ਨੇ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬੋਲੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਜਵਾਬ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਿਨੇਸੋਟਾ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਇਲਹਾਨ ਉਮਰ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੈਨਾ (ਊਧਵ ਨਾਕਰੇ ਧੜੇ) ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਿਅੰਕਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਨੇ ਪਲਟਵਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਲਹਾਨਾ ਦੇ ਟਵੀਟ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ - ਬੇਨੇ, ਮੈਡਮ ਐਪੀ, ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਮੈਂ ਅਪੀਲ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਇਹ ਜਾਂਚ

ਕਰੇ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇੱਕ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੁਆਰਾ ਫੰਡ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੀਓਕੇ ਦੇ ਦੌਰੇ ਰਾਹੀਂ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ, ਇਲਹਾਨ ਉਮਰ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਾਈਟ ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੱਥ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਚਿਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਚ ਉਮਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਇਲਹਾਨ ਉਮਰ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਸਾਈਟ ਐਕਸ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੱਥ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬੇਹੱਦ ਚਿਤਾਜਨਕ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਅਸੀਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਚ ਉਮਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ-ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਿਤ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰੇ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਬੀਬੀਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ

ਭਾਰਤ-ਕੈਨੇਡਾ ਮਸਲਾ : ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀ ਕੁਝ ਹੋਇਆ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਿੱਝਰ ਕਤਲ ਕੇਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਲੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਲਿੰਕ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏ ਨੂੰ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਵੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਨੂੰ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਬੇ-ਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 21 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੁਹਰਾਏ, ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਤਾ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਟਰੂਡੋ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਬੁਲਾਰੇ ਮੁਮਤਾਜ਼ ਜ਼ਾਹਰਾ ਬਲੋਚ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਪਰਵਾਹ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਰਕਤ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਹੈ।"

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਿੱਝਰ ਕਤਲ ਕੇਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਲੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਲਿੰਕ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏ ਨੂੰ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਵੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਨੂੰ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਬੇ-ਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 21 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੁਹਰਾਏ, ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਮਤਾ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ

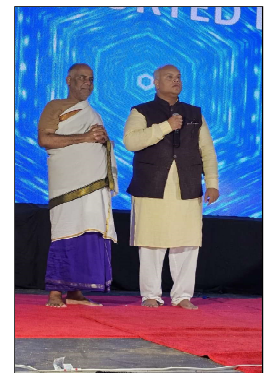
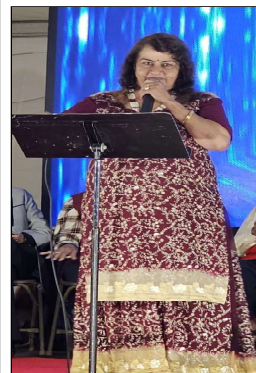
Shrinath Enterprises and Suhag Mehta celebrated 6th Biggest Ganesh Utsav in YMCA Padavan -Preller Fields 236-02 Hillside Avenue Bellrose NY

NewYork - Ganesh Utsav is organized every year by Suhag Mehta in Bellrose New York. This year also the sixth Ganapati Utsav was celebrated from September 20, 2023 to September 24, 2023 with great devotion.

This festival lasted for 5 days, apart from daily Aarti, Puja, cultural programs like Garba, Classical Dance, Kinds (kids) Fashion Show, Bollywood Singing Show were conducted. Bollywood celebrity

Deepak Parashar participated in this festival as the chief guest. The 14 feet statue of Lord Ganeshha captivated everyone. Despite the bad weather, people climbed more and more every day and participated in the

festival. Raffle prizes were drawn on the day of immersion. Suhag Mehta thanked the entire team, the guests and the whole community. Media Preetnama covered this five days event.

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 219

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

29 SEPT TO 05 NOV, 2023

Shrinath Enterprises and Suhag Mehta celebrated 6th Biggest Ganesh Utsav in YMCA Padavan -Preller Fields 236-02 Hillside Avenue Bellrose NY

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Khara Sach

Cheif Editor
Pritpal Kaur

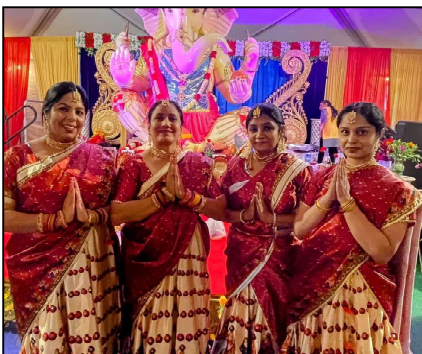
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 219

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

29 SEPT TO 05 NOV, 2023

Shrinath Enterprises and Suhag Mehta celebrated 6th Biggest Ganesh Utsav in YMCA Padavan -Preller Fields 236-02 Hillside Avenue Bellrose NY

Supervisor Don Clavin,
the Hempstead Town Board,
the Department of Community Affairs & LIPAC
invite you to celebrate

Diwali Festival

Dance Music LIVE BAND

KAJAL GILL
SUNNY GILL
SHILPI PAUL Bollywood Singer
SHWETA VASUDEVA

Sunday, October 1st • 12:30 p.m. to 6:30 p.m.
Town of Hempstead Parking Lot
One Washington Street, Hempstead

Artists, Music, Culture, Food, Jewelry, Clothes Stall, Raffle Tickets and much more

For more information:
Sudheer Kumar (516) 852-0276 • Micky Chadha (516) 945-4475
Rupal Sehgal (516) 835-6000 • Zahid Syed or Aman Thind (516) 812-3009

Don Clavin
Supervisor

Council Members
Dorothy L. Goosby • Dennis Dunne, Sr.
Thomas E. Muscarella • Christopher Carini
Melissa Miller • Laura A. Ryder

Kate Murray
Town Clerk
Jeanine C. Driscoll
Receiver of Taxes

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ: ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਇਸ ਚਾਂਸਲਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਰਵਿੰਦ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਰਨਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਜੱਜ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਿਸ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੂੰ ਕਬਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕੌਰਸ (ਡਾਸ਼ਾਵਾਂ) ਦੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਦੀ ਥਾਂ ਇਹ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁਣ ਡਾਕਟਰ ਰਾਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਜਸ਼ਨਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਹ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੇ ਮਾੜੇ ਵਤੀਰੇ ਕਾਰਨ ਮਾਨਸਿਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਸੀ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਉੱਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਹਮਲਾ
ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਮਲੇ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਬਥਿਨੰਮ ਬਾਦਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਸ਼ਾਂਤ ਹੈ ਪਰ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ

ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਜਸ਼ਨਦੀਪ ਕੌਰ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਤੰਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਤਬੀਅਤ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋਈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਇਸ ਬਾਬਤ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤੇ ਪਰਚਾ
ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਧਰਨਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਧਰਨੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਕੁਝ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਥਾਣਾ ਅਰਬਨ ਅਸਟੇਟ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ ਤੇ 10 ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ
ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਬਕਾਇਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਫ਼ਫ਼ਾਈਅਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ @ਤੇ ਲੱਗੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛ ਜਾਣ @ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, +ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਕੁਝੀ ਅਸਥਮਾ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਬਕਾਇਦਾ ਮੈਡੀਕਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕੁਝੀ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸੀ। +

ਕੀ ਹੈ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ

ਪਟਿਆਲਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕੌਰਸ (ਡਾਸ਼ਾਵਾਂ) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਜਸ਼ਨਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਪੂਰਾ ਮਾਮਲਾ ਗਰਮਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੀ ਮੌਤ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਵੱਲੋਂ ਤੰਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਜਸ਼ਨਦੀਪ ਕੌਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬੀਬੀਸੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਜਸ਼ਨਦੀਪ ਕੌਰ ਦੇ ਭਰਾ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਜਸ਼ਨਦੀਪ ਕੌਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਘਰ ਆਉਂਦੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਤੰਗ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੰਬੇ ਮੇਰਲਵਾਰ ਨੂੰ ਜਸ਼ਨਦੀਪ ਦੀਆਂ

ਸਹੇਲੀਆਂ ਦਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਫੋਨ ਆਇਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਮੁਤਾਬਕ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਗਏ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਲਾਬੀ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਲਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। + ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਜਸ਼ਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਣਾਅ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁਤਾਬਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੁਰਜੀਤ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪਟਿਆਲਾ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਤਲ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਚ ਕਾਗਰਸ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ

ਸਿਆਸੀ ਰੰਗ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਦੁਹਰਾਇਆ, ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ +ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਰਹੇ ਸਾਰੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਧਰਨਾ ਚੁੱਕਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹਨ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੱਚਾਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਫਿਰ ਬੰਦ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੁਖਪਾਲ ਖਹਿਰਾ ਦਾ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ, 8 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਮੁੜ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਬਾਰੇ 'ਆਪ' ਨੇ ਕੀ ਦਿੱਤਾ ਤਰਕ

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਸੁਖਪਾਲ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਇੱਕ 8 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਡਰੱਗਜ਼ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਾਲ 2015 ਵਿੱਚ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰੀਮੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ, ਅੱਛਰ ਰਾਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠਲੀ ਟੀਮ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੈਕਟਰ-5 ਸਥਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 2 ਦਿਨਾਂ ਪੁਲਿਸ ਰਿਮਾਂਡ @ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2021 ਵਿੱਚ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਫੋਸਬੁੱਕ @ਤੇ ਲਾਈਵ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਸਵੇਰੇ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੋਸਬੁੱਕ ਪੇਜ 'ਤੇ ਲਾਈਵ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ

ਦਿੱਤਾ। ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਫੋਸਬੁੱਕ ਅਕਾਊਂਟ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ, 'ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 8 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ। ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੁਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੋਂ ਡਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਐਤ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਲੜਨਗੇ। ਸੱਚ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ 'ਤੇ ਡੀਐਸਪੀ ਅੱਛਰ ਰਾਮ ਨੇ ਖਹਿਰਾ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ

ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡੀਆਈਜੀ ਰੈਂਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐੱਸਐਸਪੀ ਅਤੇ ਦੋ ਐੱਸਪੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਬੀਬੀਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੇ ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਐੱਸਐਸਪੀ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਕੀ ਕਿਹਾ
ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਖਪਾਲ ਖਹਿਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲਾਯੋਗੀ ਹੈ। ਭਰਵੇਂ ਮਾਨ ਦਾਸੀ ਬਦਲਾਯੋਗੀ ਨੂੰ ਜਰ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਤੇ ਮਾਨ ਇੰਡੀਆ ਗੱਠਜੋੜ 'ਚ ਵੜਨ ਲਈ ਸਾਡੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇੱਥੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਗੱਦੀ ਹਰਕਤ ਕੀਤੀ ਅੱਜ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਇਹ 'ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇਹ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਬਦਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ 2015 ਦਾ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ ਹੈ ਤੇ ਐਫ਼ਫ਼ਾਈਅਰ ਨੰਬਰ 35 ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਦੀ ਹੈ, ਬੜਾ ਸੀਰੀਅਸ ਕੇਸ ਹੈ।

ਇਸ @ਚ 8-9 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਨਾਅਜ਼ਦ ਅਤੇ 5 ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪੱਖ 'ਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ 2017 ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੈਮਨ 'ਚ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ @ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਕਣੈ ਹੈ ਤੇ 'ਕੈਨੇਡਾ' 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਕਤਲ' ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਕੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇਨਵੇਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ (ਐਨਆਈਏ) ਵੱਲੋਂ 'ਏ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਗੈਂਗਸਟਰ ਐਲਾਨੇ ਗਏ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਸਾਲ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ 'ਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਰੀ ਪੇਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕਾਰਕੁਨ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਕਤਲ ਦੀ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦਾ ਇਸੇ ਸਾਲ 18 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਥਿਤ ਗੈਂਗਸਟਰ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦੁਨੀਵੇ ਦਾ ਜੰਮਪਲ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਦਰਮਿਆਨ 'ਤਣਾਅ' ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਬੰਬੀਰਾ ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਐਨਆਈਏ ਮੁਤਾਬਕ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਗਿੱਲ ਉਰਫ਼ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦਵਿੰਦਰ ਬੰਬੀਰਾ ਗੈਂਗ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ 'ਏ' ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਥਿਤ ਗੈਂਗਸਟਰ ਅਰਜੁਨ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਅਰਜੁਨ ਭੱਲਾ ਦਾ ਕਰੀਬੀ ਸਾਥੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦਾ ਨਾਂ ਮਾਰਚ 2022 ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲਪਥਰ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਮੱਲੀਆਂ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਸੰਦੀਪ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁਤਾਬਕ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 4 ਕਤਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ 20 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਸ ਕਤਲ, ਜ਼ਬਰੀ ਉਗਰਾਹੀ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਥਿਆਰ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਾੜੇ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦੇ ਘਰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਐਨਆਈਏ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਰੋੜ੍ਹ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਨਆਈਏ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ 43 'ਮਿਸਟ ਵਾਂਟੇਡ' ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਇਸ ਕਥਿਤ ਗੈਂਗਸਟਰ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁਤਾਬਕ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਸਾਲ 2017 ਵਿਚ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ੀ ਪਾਸਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਸੰਦੀਪ ਨੰਗਲ ਅੰਬੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦੇ

ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਇਹ ਜਾਂਚ ਐਂਟੀ-ਗੈਂਗਸਟਰ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸੀ।

ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਐੱਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਾਰੇ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਗੋੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਭੱਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਥਿਤ ਗੈਂਗਸਟਰ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੀ ਮਾਫਰਨ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ-ਅਧੀਨ ਕੈਦੀ ਸੀ ਪਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤੀ ਪੰਜੀ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਭਗੋੜਾ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਨਆਈਏ ਨੇ 'ਮਿਸਟ ਵਾਂਟੇਡ' ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਟਾਈਗਰ ਫੋਰਸ' ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਰਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦੇ ਪਿਤਾ

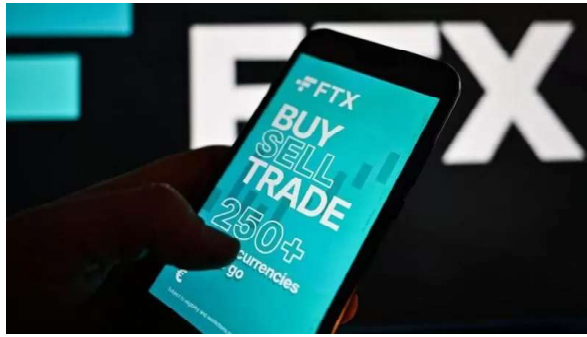
ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦਾ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਉੱਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵਿਨੀਪੈਗ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ ਦੇ ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਜੇ. ਏਲਨਚੇਲੀਅਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ 15-16 ਮਾਮਲੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੈਂਗਸਟਰ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਸੀਂ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਰਾਬਤਾ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਐੱਸਐੱਸਪੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦੇ ਮਾਤਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਇਸ ਵੇਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਸੁੱਖਾ ਦੁਨੀਵੇ ਦੇ ਤਾਏ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿੰਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ ਹੈ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਰੁੱਝ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਕਰੰਸੀ : ਕੁਝ ਹੀ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ 17 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਗੁਆ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਖਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ

ਧੋਧਾਧੜੀ ਦੇ ਕਈ ਇਲਜ਼ਾਮ ਝੱਲ ਰਹੇ 'ਕਿਰਾ ਆਫ ਕ੍ਰਿਪਟੋ' ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਕ ਬਰਤਾਨਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਸੈਮ ਬੈਕਮੈਨ-ਵਾਈਡ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਢਹਿ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਡੁੱਬ ਗਏ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਸੁਨੀਲ ਕਾਵੂਰੀ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਸੀ ਕਿ ਸੈਮ ਬੈਕਮੈਨ-ਵਾਈਡ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ ਬਾਕੀ ਲੋਕ ਕਿਰਾ ਆਫ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਡੋਲਦੇ ਹੋਇਆ ਦੇਖ ਕੇ ਘਬਰਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਕਾਵੂਰੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਬੈਕਮੈਨ ਲਈ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਨੇ ਸੁਨੀਲ ਕਾਵੂਰੀ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਉਤਾਰਾ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦਾ ਆਦੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਸੈਮ ਬੈਕਮੈਨ-ਵਾਈਡ ਖੁਦ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਸਭ ਕੁਝ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਵਿੱਚ ਪੈਸਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਰਕਰੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਆਇਆ, 'ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ'। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਐਕਸਚੇਂਜ ਐਫਟੀਐਕਸ, ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਾਵੂਰੀ ਦੀ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਭਰੀ, ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸਫਲ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਵੀ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 21 ਲੱਖ ਡਾਲਰ (ਕਰੀਬ 17.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ) ਡੁੱਬ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਕਾਵੂਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਮੈਂ 24 ਘੰਟੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਕਰੀ ਨੂੰ ਗੰਢੇਬਦਾਰ ਰਿਹਾ। ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਪਾਉਣ ਲਈ ਐਫਟੀਐਕਸ ਦੀ ਸਪੋਂਸਰ ਡੈਸਕ ਨੂੰ ਈਮਲ ਕਰਨ ਦੀ

ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਬਿਮਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ... ਹੋ ਭਗਵਾਨ... ਸਭ ਖ਼ਤਮ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ। ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਜੇਕੇ ਪੈਸੇ ਸਕਿੰਟਾਂ 'ਚ ਗਾਇਬ ਈਸਟ ਮਿਡਲੈਂਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਕਾਵੂਰੀ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਜੋੜ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਦੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਫੀਸ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੈਸਿਆਂ ਸਬੰਧਤ ਮਹਿਸ਼ਾ ਕਾਗਜ਼ ਹੀ ਬਚੇ ਹਨ। ਕਾਵੂਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹਨ, ਜੋ ਐਫਟੀਐਕਸ ਦੇ ਦੀਵਾਲੀਆਪਨ ਕਾਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਐਫਟੀਐਕਸ ਨੂੰ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਧਿਅਮ ਹੈ। ਬੀਬੀਸੀ ਦੀ ਇੱਕ ਖੋਜੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸੀਰੀਜ਼ ਪੇਨੋਮਾ ਨੇ ਸੈਮ ਬੈਕਮੈਨ-ਵਾਈਡ ਦੇ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਉਭਾਰ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਨਸਨੀਖਿੰਬ ਪਤਨ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਿਸਾਬ ਦੇ ਜੀਨੀਅਸ ਕਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੈਕਮੈਨ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਨਿਕਲੇ ਸਨ ਪਰ ਅੱਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣ ਗਏ। ਐਫਟੀਐਕਸ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਬੇਕਾਬੂ ਬੈਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਟਕੋਆਈਨ ਵਰਗੇ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਕੁਆਇਨਜ਼ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪਹਿਚਾਣ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੰਡ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਾਲਾਂ ਵਿਚ 90 ਲੱਖ ਆਟੋਸ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੋਈ ਤਾਂ 10 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ

ਪੈਸੇ ਫ਼ਸ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕੇ। ਅਦਾਲਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ, ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਚੈਰਿਟੇਬਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪੈਸਾ ਡੁੱਬ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇਸ ਹਾਈ-ਪ੍ਰੋਫਾਈਲ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਗੇ। ਸੈਮ ਬੈਕਮੈਨ-ਵਾਈਡ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਧੋਧਾਧੜੀ, ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਤੇ ਮਨੀ ਲਾਂਡਰਿੰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੱਤ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ। ਬੈਕਮੈਨ-ਵਾਈਡ ਨੇ ਐਫਟੀਐਕਸ ਦੇ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਫੰਡ ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਵੀ ਅਰਬਾਂ-ਬਰਬਾਂ ਲੁਕਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਐਫਟੀਐਕਸ ਅਤੇ ਅਲਮੇਡਾ ਰਿਸਰਚ ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਹੋਜ਼ ਫੰਡ ਦੀ ਸੰਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 31 ਸਾਲਾ ਬੈਕਮੈਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਲੜਾਈ ਸਾਰੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਊਯਾਰਕ ਕੋਰਟ ਹਾਊਸ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀਕ੍ਰਿਪਟੋਵਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਗੁਨਾਹ ਮਨ ਚੁੱਕੇ ਅਤੇ ਅਤੇ ਉਹ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ 40 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਆਖਿਰ ਡੁੱਬ ਕਿਵੇਂ ਗਈ।

ਦਿੱਦਾਂ ਅਰਸ਼ ਤੋਂ ਫਰਜ਼ ਉੱਤੇ ਆਈ ਐਫਟੀਐਕਸ ਮੁੱਖ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਬੈਕਮੈਨ ਵਾਈਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜੋਖਮ ਭਰੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ

ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਅਤੇ ਗਾਨੀਤਕ ਚੰਦੇ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਉੱਤੇ ਲੱਖਾਂ-ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੀਤੇ। ਬੈਕਮੈਨ ਵਾਈਡ ਦਾ ਪਤਨ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਕੁਆਇਨਡੈਸਕ ਨਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਊਜ਼ ਵੈਬਸਾਈਟ ਨੇ ਐਫਟੀਐਕਸ ਦੇ ਫੰਡ ਉੱਤੇ ਖੋਜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਛਾਪੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਫਟੀਐਕਸ ਅਤੇ ਅਲਮੇਡਾ ਰਿਸਰਚ ਦੇ ਜੋਖਮ ਭਰੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਘਬਰਾਏ ਹੋਏ ਗਾਹਕਾਂ ਨੇ ਐਫਟੀਐਕਸ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੋਣ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਅਰਬਾਂ ਡਾਲਰ ਕੱਢ ਲਏ ਸਨ। ਬਹਿਮਾਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਬੈਕਮੈਨ ਵਾਈਡ ਨੇ ਬੀਬੀਸੀ ਸਹਿਤ ਹੋਰ ਮੀਡੀਆ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਆਪਣੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿੱਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਕ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੋਈ ਨੂੰ ਹੁਣ ਇੱਕ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਨਿਵੇਸ਼ਕ, ਵਾਈਡ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕੇਸ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਮਿਲਣਗੇ ਵੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਾਵੂਰੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸੈਮ ਬੈਕਮੈਨ ਵਾਈਡ ਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਤੁਰਕੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਗਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਬੈਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 600 ਡਾਲਰ ਬਚੇ ਅਤੇ ਕੋਰੀਆ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੈਨਿਲ ਫੰਡ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਕਈ ਐਫਟੀਐਕਸ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ

ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਕਰੰਸੀ ਬਾਰੇ ਖਾਸ ਗੱਲਾਂ

- ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਕਰੰਸੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰੰਸੀ ਦਾ ਇੱਕ ਡਿਜੀਟਲ ਰੂਪ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਪੈਸਿਆਂ ਵਾਂਗ ਤੁਰਾਡੀ ਜੇਬ 'ਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
- ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਨਲਾਈਨ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਕਰੰਸੀ ਬਲੱਕ ਚੇਨ ਤਕਨੀਕ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੇਹੱਦ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਕੰਢ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਕਈ ਵੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਲੱਕਚੇਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- ਬਲੱਕ ਚੇਨ ਸੀਮਤ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਹੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਰਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇੱਕ ਬਲੱਕ ਭਰਨ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਦੂਜੇ ਬਲੱਕ 'ਚ ਦਰਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ
- ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਬਲੱਕ ਅਗਲੇ ਬਲੱਕ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸੇ ਲੜੀ ਜਾਂ ਚੇਨ ਨੂੰ ਬਲੱਕਚੇਨ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਦਾ ਅਰਥ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ- ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਗੁਪਤ
- ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਕਰੰਸੀ ਐਕਸਚੇਂਜ ਅਜਿਹੇ ਪਲਟਫਾਰਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵੇਚ ਸਕਦਾ ਹੈ
- ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਕਸਚੇਂਜ ਪਲਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕੇ ਰੁਪਏ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਪਟੋਕਰੰਸੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਵਾਂਗ, ਸੁਨੀਲ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੈਮ ਬੈਕਮੈਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਸਤੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਫਟੀਐਕਸ ਦਾ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਕ੍ਰਿਪਟੋ ਨੂੰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੰਫਲੂਐਂਸਰ ਅਤੇ ਹਸਤੀਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਈ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਨੀਲ ਕਾਵੂਰੀ ਨੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਲੈਰੀ ਭੈਂਡਵੇ, ਅਮਰੀਕੀ ਗ੍ਰਿੱਟਲਾਫ ਸਟਾਰ ਟਾਮ ਬ੍ਰੈਡੀ ਅਤੇ ਸੁਪਰਮਾਡਲ ਵਿੰਡੀਲ ਬੈਨੇਟ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ

Preetnama

ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ
ਖਰਾ ਸੱਚ

On our English language New Website
WWW.PREET NEWS.COM

Khara Sach

Cheif Editor
Pritpal Kaur

+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 219

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

29 SEPT TO 05 NOV, 2023

DASTAAR PRIDE

8th Annual East Coast Turban Tying Competition
Saturday, September 30, 2023 - 9am onwards

Register in Person or at www.DastaarPride.com

Registered Participants Will Get T-shirt & Baaj

DastaarPride.com

Golden Terrace Hall

120-23 Atlantic Avenue

Richmond Hill NY 11418 United States

Age Groups:

9-11, 12-14, 15-18, 19-22, & 23-30

Last date of registration

September 23rd, 2023 Check-in Starts from 9:00 am

Registration Link:

www.DastaarPride.com/register

Kids Welcome

8 years and younger.

Team will assist in tying turbans.

Each kid will get participatory prize.

Kucha

magician

Amazing Singh

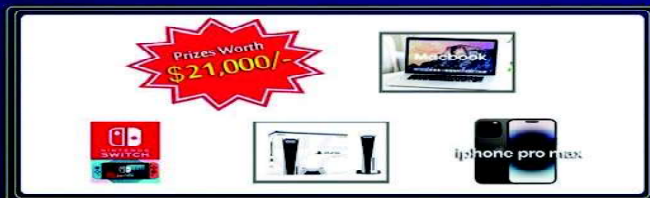
Steel Man

Amandeep Singh

With the active participation of all Gurdwaras and organizations in the tristate and the blessings of the sadhsangat, this event is coming to life for the 8th year.

Please Join us to:

- Encourage our next generation
- Sponsor prizes
- Support our community

All donations are tax-deductible under 501(c)(3) nonprofit organization

Registration Link and QR Code
www.DastaarPride.com/register

Donation Link and QR Code
www.DastaarPride.com/donate

Venmo QR Code for donations only

Guru Gobind Singh Study Circle (USA) With support of all Sadh Sangat of USA

www.DastaarPride.com | info@dastaarpride.com

In association with Turban Day & Let's Share a Meal

www.g...

Preetnama

ਖੀਤਨਾਮਾ

Khara Sach

On our English language New Website
WWW.PREETNEWS.COM

Cheif Editor
Pritpal Kaur
+1 201-312-4180

Vol 4, Issue 219

Website: www.preetnama.com Email preetnamausa@gmail.com

29 SEPT TO 05 NOV, 2023

POWERED BY

PRRIA HAIDER & MEETU MAGIC
IN ASSOCIATION WITH BADSHAH CAFE
PRESENT

POWERED BY

KAKA

& MUSICIANS
LIVE IN CONCERT

FRIDAY
6th OCT 2023
9:00 PM ONWARDS
NEW YORK

230 FIFTH AVE
MANHATTAN, NY

Tickets- \$50, \$70, VIP
100, VVIP \$150

SCOPE
ENTERTAINMENT

TICKETS ARE AVAILABLE ON

DESIGN ODEON GRAPHICS

FOR MORE INFO
PRRIA HAIDER - 516-303-6597

ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਕੌਣ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਐਨਆਈਏ ਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ

ਸਿਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਆਗੂ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਖਿਲਾਫ਼ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਏਜੰਸੀ (ਐਨਆਈਏ) ਨੇ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਨਆਈਏ ਨੇ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਦਾ ਇੱਕ ਘਰ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਘਰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮੁਹਾਲੀ ਦੀ ਸਪੈਸ਼ਲ ਐਨਆਈਏ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਖਾਨਕੋਟ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ 5.7 ਏਕੜ ਖੇਤੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੈਕਟਰ 15-ਸੀ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਪੰਨੂ ਦੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਯੂਏਪੀਏ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਐਨਆਈਏ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਉੱਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦੇਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਐਨਆਈਏ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ 3 ਫਰਵਰੀ, 2021 ਨੂੰ ਪੰਨੂ ਖਿਲਾਫ਼ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਨਵੰਬਰ 2022 ਵਿੱਚ ਪੰਨੂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਭਗੋਤ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਨਆਈਏ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਨੂ ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਸੁਰਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਐਨਆਈਏ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਨੂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਰਹਿੰਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਧਮਕਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ।

ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਪੰਨੂ ਉੱਤੇ ਕੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗੇ

ਐਨਆਈਏ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਨੂ ਦੀ ਸਿਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸਾਈਬਰਸਪੇਸ ਦਾ ਗਲਤ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਣ।

ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਇੱਕ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮੁਲਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰੈਵਰੈਂਡਮ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜੁਲਾਈ, 2019 ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਗਠਨ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੰਨੂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਈ ਕੇਸ ਹੋਏ ਦਰਜ

ਨੱਥ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪੰਨੂ ਉੱਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸ਼ਹਿਰਾਂ

ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਕੌਣ ਹਨ

ਪੰਨੂ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੱਟੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨੱਥੂਚਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੇੜੇ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਖਾਨਕੋਟ ਵਿਖੇ ਜਾ ਵਸੇ ਸਨ। ਪੰਨੂ ਦਾ ਇੱਕ ਭਰਾ ਤੇ ਇੱਕ ਭੈਣ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੰਨੂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸਨ। 1990 ਵਿੱਚ ਪੰਨੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ। ਕਾਲਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹ ਸਟੂਡੈਂਟ ਐਕਟੀਵਿਜ਼ ਬਣ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਟੂਡੈਂਟ ਪੌਲੀਟਿਕਸ ਵਿੱਚ ਐਕਟਿਵ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਸੀ। ਸਿਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਫ਼ਤਰ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਨੂ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਲਾਅ ਫਰਮ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਸਿਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਕੀ ਹੈ

ਸਿਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 'ਆਜ਼ਾਦ' ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਹੇਠ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਨਿਰਵਾਣਾ ਦੇ ਦੁਆਰੇ ਲਾਉਣ ਲਈ 'ਰੈਵਰੈਂਡਮ-2020' ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਨਲਾਈਨ ਵੋਟਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਰੈਵਰੈਂਡਮ ਦੀ ਵੋਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ

ਪੰਨੂ ਉੱਤੇ ਐਕਸ਼ਨ ਤੇ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਘੱਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝੋ

- ਐਨਆਈਏ ਨੇ ਸਿਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਆਗੂ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਪੰਨੂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ
- ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਐਨਆਈਏ ਨੇ ਕੀਤੀ ਕਾਰਵਾਈ
- ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਖਾਨਕੋਟ ਵਿੱਚ 5.7 ਏਕੜ ਖੇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੈਕਟਰ 15-ਸੀ ਦੀ ਕੋਠੀ ਵਿੱਚ ਪੰਨੂ ਦੇ ਇੱਕ ਚੌਥਾਈ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
- ਐਨਆਈਏ ਦੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਯੂਏਪੀਏ ਕੇਸਾਂ ਤਹਿਤ ਹੋਈ ਹੈ
- ਪੰਨੂ ਤੋਂ ਵਕੀਲ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ
- 90 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਬਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਇਰਾਦਤਨ ਕਤਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਏ ਸਨ

ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਬੁਲੇਟ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਲਟ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। 12 ਅਗਸਤ 2018 ਨੂੰ ਸਿਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਵੱਲੋਂ ਲੰਦਨ ਦੇ ਟਵਾਲਹਰ ਸੁਕੋਅਰ ਵਿੱਚ 'ਰੈਵਰੈਂਡਮ-2020' ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਇਕੱਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਟੀਚਾ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ 'ਆਜ਼ਾਦੀ' ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੰਨੂ ਸਿੱਖ ਬਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹਨ

ਪੰਨੂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਲ ਕਟਾ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਇਹ ਪੁੱਛ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਬਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ "ਸਿਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿਆਸੀ ਟੀਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੁੱਛ ਜਾਣ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੰਨੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਧਾਰਮਿਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਆਸੀ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ: ਭਾਰਤੀ ਕੌਮਲੇਟ ਬਾਹਰ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ, ਐੱਸਜੀਪੀਸੀ ਨੇ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਮਲੇਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਸਾਰਕ ਸੀਬੀਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਹਮਾਇਤੀ ਆਗੂ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਵਾਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕੌਮਲੇਟ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੀਬੀਸੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੱਢੀ ਗਈ ਇਸ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ 75 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਝੰਡੇ ਲਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲੇ ਸਾਈਨ ਬੋਰਡ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਹਵੇ ਸਟਰੀਟ ਦੇ 300 ਬਲਾਕ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਇਹ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਭਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਅਮਰੀਕਾ ਸਥਿਤ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਆਗੂ ਗੁਰਪਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ ਵੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਪੁੱਜੇ ਹੋਏ ਸਨ।

ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫ਼ਿਜ਼ੀਆ ਵਿਵਾਦ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਆਗੂ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਤਰਕ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਇਸ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚਾਲੇ ਰੂਟਨੀਤਕ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਓਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵੇਂ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਹੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਵੀਜ਼ਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਫਿਲਹਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਵੀਜ਼ਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ 'ਦਿਝ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ' - ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਿਲਿੰਡਾ ਮੋਰਾਗੋਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ 'ਦਿਝ ਅਤੇ ਸਿੱਧੀ' ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ, ਮੋਰਾਗੋਡਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਮਿਆਨ ਚੱਲ ਰਹੇ ਤਣਾਅ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ - ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਜਵਾਬ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ, ਦਿਝ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ

ਤੱਕ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮਿਲਿੰਡਾ ਮੋਰਾਗੋਡਾ ਦਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਜੋਂ ਕਾਰਜਕਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦਰਮਿਆਨ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਮੈਂ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਪਸ਼ਟ ਗੱਲਬਾਤ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਭੁੱਖਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਹਾਲੀਆ ਫਰੀ ਨੇ ਉਸ ਭਰੋਸੇ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। ਸਾਡੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਇਆ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਤਾ

ਇਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਮਵਾਰ ਨੂੰ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬੈਠਕ ਕੀਤੀ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ 'ਤੇ ਗਹਿਰੀ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਐਕਸ਼ਨ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਹਿਜਿਵ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਇਸ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬੈਠਕ 'ਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਤਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਆਮ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ, ਸਗੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮਾਣ-

ਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਧਾਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ। ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਪਰ੍ਹੇ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਲੱਭਾ ਜਾਨਾਵੇ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਮੁੱਖ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸ਼ਨ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਲਾਵ ਜਾ ਰਹੇ ਨਫਰਤੀ ਕੁਝ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਪਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ। ਬੈਠਕ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਹਰ ਧਰਮ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਮੰਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਰਹਿਅਕ ਵਜੋਂ ਵਰਤ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ

Weekly Preetnama www.preetnama.com
+1 (201) 312-4180**PRITPAL KAUR**
Editor-In-Chief
+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

ADVISORY BOARD

ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿਊਜਰਸੀ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਧਲਵਾਨ ਸ਼ਿਕਾਰੋ

ਜੀ. ਐਸ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ

ਸੁਜਾਨ ਨਾਗ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ.

ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਜਾਬ

ਸੁਖਮੰਦਰ ਬਰਾੜ

(ਭਗਤਾ ਭਾਈਕਾ) ਵੈਨਕੂਵਰ,

ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਗ੍ਰਾਫਿਕ ਡਿਜ਼ਾਇਨਰ

9592398822

The Preetnama is not responsible or legally liable
for any news, article, advertisement or typing
mistakes in the news or articlesਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਫੋਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ,
ਜਿਸ ਲਈ ਲਈ ਖਿਆ ਦੇ ਜਾਚਕ ਹਾਂ। ਪ੍ਰੀਤਨਾਮਾ ਵੱਲੋਂ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ
ਵਿਚ ਇੱਕ ਹੀ ਲੇਖ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਢੁੱਕਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।Preetnamausa@gmail.com
www.preetnama.com

ਟਰੂਡੋ ਕੋਲ ਭਾਰਤ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਬੂਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਂਗਲ ਉਠਾਈ

ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਵੱਲੋਂ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਮਾਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕੀ ਨਿਕਲਣਗੇ? ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਹੈ। 'ਤੇ ਹੁਣ ਭਾਰਤ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਪੰਜ ਆਈਜ਼' ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਨਹਿਰਾ ਰਹੀ ਤੇ ਇਥੇ ਤੱਕ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਹੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਮਰੁਤਬਾ-ਭਾਈਵਾਲ ਆਪਣੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਏਜੰਸੀ ਵਲੋਂ ਵੀ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤਹਿਤ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਹੱਥੀ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੂਟਨੀਤੀ ਤੇ ਦੰਗਲੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬੱਲਕੇ ਆਮ ਲੋਕ ਵੱਖ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀਜੇ ਦੇਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਨਿੱਝਰ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਪੱਖ ਦੀ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਪੱਛਮ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਲਈ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਲਈ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਕਦਮ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਾਫ਼ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਆਲੋਚਕ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਇਹਨਾਂ ਤੱਤਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਸੁਸਤ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੁੜ ਉਭਾਰ ਨੂੰ ਅੱਜਮਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਕੇ, ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਭੰਨਤੋੜ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਸਗੋਂ ਯੂ.ਕੇ., ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਥਾਪਨਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਾਕਿ ਆਈਐਸਆਈ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਜਿਕ ਕੀਤੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੋਦੀ ਵਿੱਚ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਕਾਰਵਾਇਆ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ

ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਜਿਸ ਤੋਂ ਥੱਕ ਹਾਰ ਕੇ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁਕਣਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ @ਤੇ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ @ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਨਾਲੋਂ ਲਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਮਝੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਕਹੀ ਗਈ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਘਰੇਲੂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ, ਡੂੰਘੇ ਵਿਆਕਰਮ ਦੀ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੇ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ @ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਈਲ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਇਆ। ਹੋਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਖੁਦ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਟਵੀਟ ਕੀਤੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ @ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਹਿੰਦੂ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਮੰਦੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਬਰ@ ਦਾ

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਲੋਰਾ

ਕੁਦਰਤੀ ਵਿਸਥਾਰ ਹੈ। ਕਬਿਤ ਜਬਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਦਲੀਲ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੀਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਵਨਾ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਹਾਸੇਗੀਣੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਨਿੱਝਰ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਲਈ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪੱਧਰ @ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀਜਨਕ ਹੈ; ਜਿਸਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਸਮਰਥਕਾਂ ਲਈ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ @ਨਵੇਂ ਭਾਰਤ@ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਹਨ, ਜੋ @ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ@ ਅਤੇ @ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਾਕਿ ਆਈਐਸਆਈ ਦੁਆਰਾ ਸਮਾਜਿਕ ਕੀਤੀਆਂ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ, ਜਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਮੱਸਿਆ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੋਦੀ ਵਿੱਚ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਕਹਿ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਕਾਰਵਾਇਆ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ

ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ @ਤੇ ਕਹੀਏ ਤਾਂ, ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤਵਰ ਦੇਸ਼ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਭਾਰਤ ਲਈ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਆਮ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਰਬਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ @ਆਮ@ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਸੰਭਿਆਚਾਰਕ ਤੌਰ @ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ @ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ੱਧ ਦੀ ਇਹ ਉਲੰਘਣਾ, ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਪਮਾਨ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀ ਨਿੱਝਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਰੁਕਸਤ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ 5 ਆਈ ਵਾਲੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਬਿੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਿਆਸੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਬਿਤ ਅਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਪੰਜ ਆਈ ਦੀ ਇਜ਼ਾਜ਼ਤ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਖੁਦ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦੇਵੇ। ਜਿਸ ਜਨਤਕ ਬਿਆਨ ਨੇ ਹੁਣ ਖੇਡ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਹਲਚਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਜਿੱਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਗਲਤ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ 'ਘਰ ਵਿੱਚ ਘੁਸਕਰ ਮਾਰਨਾ' ਅਤੇ 'ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ' ਦੇ ਮਨੋਰਥਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਪੂਰੇ ਹੋਏ ਹਨ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਸੇਲੇ ਹੋਰ ਬੁਲੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਬਗਾਵਤ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿ ਟਰੂਡੋ ਜਨਤਕ ਤੌਰ @ਤੇ ਉਂਗਲ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਮਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 'ਕੁਝ' ਸਬੂਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਖੰਡਨ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਕਹੀਏ ਹੋਰਨੀਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜਾਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਭਾਰਤੀ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਥਾਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਗੈਰਸਾਫ਼ਰਾਂ, ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਕੇ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਖਿਆਨ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤੱਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਨਕਾਬ ਸਮਰਥਨ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਾਉਣਾ ਰਹੇਗਾ। ਜਿਥੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਤੱਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ, ਭਾਵੇਂ ਹੋਰਨੀਜਨਕ ਹੋਣ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅਕਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਅਟੱਲ ਤੌਰ @ਤੇ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਜਨਤਕ ਖੁਲਾਸੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ @ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਤੱਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਗੇ, ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਡੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਗੇ। ਆਮ ਹਿੰਦੂ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਵੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਛੱਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਵੱਲੋਂ ਕਹਿਣਾ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਥੇ ਕਿਸ ਅੱਗ ਨਾਲ ਖੇਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਜਨਤਕ ਕੱਦ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸਬੰਧ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਹੈ, ਚੀਨ ਦੇ ਉਭਾਰ ਨਾਲ ਪੱਛਮ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੰਭਾਵੀ ਬੇਹਮਬ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਸਾਡੇ @ਤੇ ਇੰਨੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਸਾਥੀ ਲੱਭਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਿਹੀਆਂ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਵਾਲੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਤੋਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਮਨ - ਅਮਨ ਅਤੇ ਸਭ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪੈਰਾਮ ਹੋਵੇ।

Preetnama Talk Show

News

Social

Political

Talk Show

Interview

Music

Current Issue

Host : Pritpal Kaur Preet

Web : www.preetnama.com, Email : Preetnamausa@gmail.com

Live on Facebook
page PreetnamaTv+1 201-312-4180
+1 917-328-8436

खरा सच

विश्वभर में गहरा सकता है जल संकट

बिन पानी सब सून कहावत कहीं हकीकत न बन जाए

- प्रहलाद सबनानी

ऐसा कहा जा रहा है कि आगे आने वाले समय में विश्व में पानी को लेकर युद्ध छिड़ने की स्थितियाँ निर्मित हो सकती हैं क्योंकि जब भूगर्भ में पानी की उपलब्धता यदि इसी रफ्तार से लगातार कम होती चली जाएगी तो वर्तमान स्थानों (शहरों एवं गांवों में) पर निवास कर रही जनसंख्या को अन्य स्थानों पर जाकर बसने को बाध्य होना पड़ेगा। ऐसी स्थिति में उन स्थानों जहाँ पर पानी की पर्याप्त उपलब्धता है ऐसे स्थानों पर अधिक से अधिक लोग बसना चाहेंगे और फिर नागरिक आपस में युद्ध की स्थिति निर्मित करेंगे।

ऐसी स्थिति में उन स्थानों जहाँ पर पानी की पर्याप्त उपलब्धता है ऐसे स्थानों पर अधिक से अधिक लोग बसना चाहेंगे और फिर नागरिक आपस में युद्ध की स्थिति निर्मित करेंगे।

ऐसी स्थिति में उन स्थानों जहाँ पर पानी की पर्याप्त उपलब्धता है ऐसे स्थानों पर अधिक से अधिक लोग बसना चाहेंगे और फिर नागरिक आपस में युद्ध की स्थिति निर्मित करेंगे।

है। सरकार ने संसाधन जुटाए वाटर ट्रीटमेंट प्लांट और शौचालय बनाने जैसे अनेक कार्य किए लेकिन अभियान को सफलता तब सुनिश्चित हुई जब जनता ने सोचा कि गंदगी नहीं फैलानी है। इस अभियान से जब सब लोग जुड़े और जनता में चेतना और जागरूकता आई तभी यह अभियान सफल हो सका। जनता में यही सोच जल संरक्षण के लिए भी जगाने की आज महती आवश्यकता है।

इसी प्रकार राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघ के पूजनीय सर संघचालक श्री मोहन भागवत जी ने 'सुजलाम अंतरराष्ट्रीय सेमिनार' को संबोधित करते हुए जल का संयमित उपयोग करने एवं जल को बचाने का आह्वान किया। उक्त सेमिनार देश में चलाए जा रहे 'सुमंगलम' नामक कार्यक्रमों को एक शृंखला का भाग है। इसका मुख्य उद्देश्य प्रकृति के

पांच मूल तत्वों या 'पंचमहाभूत' - पृथ्वी जल अग्नि वायु और अंतरिक्ष की शुद्धता को सुनिश्चित रखने की अनूठी भारतीय अवधारणा को प्रस्तुत करना है। पर्यावरण संकट पर भारत सहित पूरी दुनिया में गहरा संकट देखने को मिल रहा है। इस महासंकट से निजात दिलाने में भारत सक्षम है। आईए पहले जल संकट की लगातार गम्भीर होती समस्या को समझने का प्रयास करते हैं। भारत में पूरे विश्व में उपलब्ध ताजे जल स्रोत का मात्र 4 प्रतिशत भाग ही मौजूद है जबकि विश्व की कुल जनसंख्या के 18 प्रतिशत भाग

को भारत में जल उपलब्ध कराया जा रहा है। केंद्रीय जल आयोग के अनुसार वर्ष 2010 में देश में मौजूद कुल ताजे जल स्रोतों में से 78 प्रतिशत का उपयोग सिंचाई के लिये किया जा रहा था जो वर्ष 2050 तक भी लगभग 68 प्रतिशत के स्तर पर बना रहेगा। वर्ष 2010 में घरेलू कार्यों में उपयोग होने वाले जल की मात्रा 6 प्रतिशत थी जो वर्ष 2050 तक बढ़कर 9.5

का वास्तविक बोझ भूमिगत जल पर है। समग्र स्थिति यह है कि 256 जिलों के 1592 प्रखंड भू-जल के संकटपूर्ण अथवा अति-अवशोषित स्थिति में पहुँच गए हैं। इसी प्रकार जल संकट से जूझ रहे दुनिया के 400 शहरों में से शीर्ष 20 में 4 शहर (चेन्नई पहले कोलकाता दूसरे मुंबई 11वें तथा दिल्ली 15वें स्थान पर है) भारत में हैं। संयुक्त जल

प्रबंधन सूचकांक के अनुसार देश के 21 शहर जीरो ग्राउंड वाटर स्तर पर शीघ्र ही पहुँच सकते हैं। देश में प्रतिवर्ष औसतन 110 सेंटीमीटर बारिश होती है एवं बारिश के केवल 8 प्रतिशत पानी का ही संचय हो पाता है शेष 92 प्रतिशत पानी बेकार चला जाता है। भूजल का उपयोग इतनी बेदर्दी से किया जा रहा है कि आज देश के कई भागों में हालात इतने खराब हो चुके हैं कि 1000 फुट तक जमीन खोदने

के बाद भी जमीन से पानी नहीं निकल पा रहा है। एक अंतरराष्ट्रीय संस्था द्वारा जारी रिपोर्ट के अनुसार पूरे विश्व में उपयोग किए जा रहे भूजल का 24 प्रतिशत हिस्सा केवल भारत में ही उपयोग हो रहा है। यह अमेरिका एवं चीन दोनों देशों द्वारा मिलाकर उपयोग किए जा रहे भूजल भी अधिक है। इसी कारण से भारत के भूजल स्तर में तेजी से कमी आ रही है। हम बचपन से देखते आ रहे हैं कि भारत के पहाड़ी इलाकों में कई स्थानों पर बहुत पुराने पानी के चश्मे थे। साथ ही मैदानी क्षेत्रों में जल से भरपूर कृष्ण

के बाद भी जमीन से पानी नहीं निकल पा रहा है। एक अंतरराष्ट्रीय संस्था द्वारा जारी रिपोर्ट के अनुसार पूरे विश्व में उपयोग किए जा रहे भूजल का 24 प्रतिशत हिस्सा केवल भारत में ही उपयोग हो रहा है। यह अमेरिका एवं चीन दोनों देशों द्वारा मिलाकर उपयोग किए जा रहे भूजल भी अधिक है। इसी कारण से भारत के भूजल स्तर में तेजी से कमी आ रही है। हम बचपन से देखते आ रहे हैं कि भारत के पहाड़ी इलाकों में कई स्थानों पर बहुत पुराने पानी के चश्मे थे। साथ ही मैदानी क्षेत्रों में जल से भरपूर कृष्ण

बावड़ियाँ होती थीं। चश्मों में बहुत स्वादिष्ट पानी रहता था। गर्मियों में भी वह पानी कभी सूखता नहीं था। देश में इतनी बड़ी दुर्घटना कभी चर्चा का विषय नहीं बनी यह हम सब जागरूक नागरिकों के लिए चिंता का विषय होना चाहिए। ऐसा कहा जा रहा है कि भारत में विदेशों से बीजों का आयात कर जो पौधे लगाए गए हैं उनमें से कई पौधे नकारात्मक ऊर्जा वाले व हानिकारक हैं। इन पौधों से हवा पानी भूमि प्रदूषित हो रही है एवं प्राणियों के स्वास्थ्य शरीर मन पर गम्भीर दुष्प्रभाव हो रहे हैं। भारत में जो भी विदेशी पौधे लगाये जा रहे हैं उन्हें लगाने के पूर्व वनस्पति वैज्ञानिकों द्वारा प्रयोगशाला में इनकी विधिवत जांच की जानी चाहिये और उसके बाद ही कोई पौधा भारत की धरती पर लगाने की अनुमति दी जानी चाहिये। उक्त के साथ ही देश की खाद्य सुरक्षा को प्रभावित किए बिना सिंचाई स्तर पर पानी के उपयोग को नियंत्रित करना आवश्यक है। ड्रिप एवं स्प्रिंकलर तकनीक को प्रभावी ढंग से लागू करके प्रति एकड़ सिंचाई के लिए पानी की खपत में 40 प्रतिशत तक की कमी की जा सकती है। ऐसी फसलें जिन्हें लेने में पानी की अधिक आवश्यकता पड़ती है जैसे गन्ने एवं अंगूर की खेती आदि को पानी की कमी वाले इलाकों में धीरे-धीरे कम करते जाना चाहिए और इन्हें देश के उन भागों में स्थानांतरित कर देना चाहिए जहाँ हर वर्ष अधिक वर्षा के कारण बाढ़ की स्थिति निर्मित हो जाती है। उदाहरण के तौर पर गन्ने की फसल को महाराष्ट्र एवं उत्तरप्रदेश से बिहार की ओर स्थानांतरित किया जा सकता है। देश की विभिन्न नदियों को जोड़ने के प्रयास भी प्रारम्भ किए जाने चाहिए जिससे देश के एक भाग में बाढ़ एवं दूसरे भाग में सूखे की स्थिति से भी निपटा जा सके। विभिन्न स्तरों पर पाइप लाइन में रिसाव से बहुत सारे पानी का अपव्यय हो जाता है इस तरह के रिसाव को रोकने हेतु भी सरकार को गम्भीर प्रयास करने चाहिए। आज आवश्यकता इस बात की भी है कि हम घर में कई छोटे छोटे कार्यों पर ध्यान देकर भी पानी की भारी बचत करें। जैसे दाँतों पर ब्रश करते समय सीधे नल से पानी लेने के बजाय एक डब्बे में पानी भरकर ब्रश करें। शौच करते समय चालू नल के इस्तेमाल की जगह एक डब्बे में पानी भरकर शौच करें स्नान करते समय शॉवर का इस्तेमाल न करके बाल्टी में पानी भरकर स्नान करें घर में कपड़े धोते समय नल के पानी को चालू रखते हुए कपड़े धोने के स्थान पर बाल्टी में पान भरकर कपड़े धोएं एवं (1) टोयलेट में फ्लश की जगह पर बाल्टी में पानी का इस्तेमाल करें। एक अनुमान के अनुसार इन सभी छोटे छोटे कार्यों पर ध्यान देकर प्रति परिवार प्रतिदिन 300 लीटर से अधिक पानी की बचत की जा सकती है।

कांग्रेस को मजबूत करने का प्रयास है यह यात्रा

- तनवीर जाफरी

कांग्रेस नेता राहुल गाँधी के नेतृत्व में कन्याकुमारी से कश्मीर तक चल रही भारत जोड़ो यात्रा अब अपने समापन की ओर अग्रसर है। लगभग 3700 किलोमीटर लंबी इस यात्रा के दौरान राष्ट्रपिता महात्मा गाँधी के पद चिह्नों चलते हुये जहाँ राहुल गाँधी ने देश के प्रत्येक क्षेत्र व वर्ग के लोगों से संवाद स्थापित कर देश का मिज़ाज़ जानने की सफल कोशिश की वहीं इस पूरी यात्रा के दौरान भाव विह्वल कर देने वाले भी कई क्षण देखने को मिले। रास्ते में जहाँ लाखों दुखी संकटग्रस्त बेरोज़गार गृहिण व परेशान हाल लोग राहुल गाँधी से गले मिलकर रोते व सिसकियाँ लेते दिखाई दिये वहीं राहुल गाँधी इसी यात्रा के दौरान कभी अपनी माँ सोनिया गाँधी के तो कभी यात्रा में साथ चलने वाले अन्य बच्चों के जूते के फीते

जमीन पर बैठ कर बांधते नज़र आये। कभी राहुल किसी बुजुर्ग का सहारा बनते दिखाई दिये तो कभी किसी बच्चे को अपने कंधे पर बिठा कर पैदल यात्रा करते नज़र आये। गोया नफरतों को मिटाकर जिस मुहब्बत का पैगाम देने के लिये राहुल ने देश के दक्षिण छोर से उत्तरी छोर तक की यात्रा की उस पूरे रास्ते में वे स्वयं भी मुहब्बत की बरसात करते हुये चले। राहुल गाँधी ने इस यात्रा के दौरान कई जगह यह बात दोहराई कि - मैं नफरत के इस बाज़ार में मोहब्बत की दुकान खोल रहा हूँ। राहुल के इस कथन के बाद देश के कई इलाकों से समाचार प्राप्त होने लगे हैं कि लोग अपनी दुकानों व संस्थाओं के बाहर मुहब्बत की दुकान लिखा हुआ बोर्ड लगाने लगे हैं। उदाहरण के तौर पर पानीपत के एक ऐसे हैंडलूम दुकानदार ने जो पूर्व में किसी अन्य

राजनैतिक दल का समर्थक था उसने भी अपनी दुकान के बाहर राहुल गाँधी की फोटो के साथ मोहब्बत की दुकान का साइन बोर्ड लगवाया दिया है। उस हैंडलूम दुकान के मालिक ने बताया कि भारत जोड़ो यात्रा के दौरान राहुल गाँधी ने अलवर में जब कहा कि मैं नफरत के इस बाज़ार में मोहब्बत की दुकान खोल रहा हूँ। उनकी इस बात से मैं बहुत प्रभावित हुआ। राहुल ने मुहब्बत का यही पैगाम पानीपत में भी दिया। अब जब यह यात्रा अपने अंतिम पड़ाव पर पहुँचने के करीब है राहुल गाँधी ने देश के लोगों को संबोधित करते हुये एक भावुक कर देने वाला पत्र जारी किया है। इस पत्र में उन्होंने जहाँ यात्रा के अपने अनुभव साँझा किये हैं वहीं यात्रा को अपार स्नेह व समर्थन देने के लिये देशवासियों का आभार भी व्यक्त किया है। राहुल ने अपने पत्र में लिखा है कि -

इस यात्रा में लाखों भारतीय हमारे साथ कन्याकुमारी से कश्मीर तक चले। यह मेरे जीवन की सबसे समृद्ध यात्रा थी और मैं उस प्यार और स्नेह से अभिभूत हूँ जो हर एक भारतीय ने हम पर बरसाया है। मैंने रास्ते में आप सभी की कहानियाँ ध्यान से सुनीं। एक सुस्पष्ट आर्थिक संकट मंडरा रहा है। युवाओं में बेरोज़गारी असहनीय महंगाई गंभीर कृषि संकट है और देश की संपत्ति पूरी तरह से कॉर्पोरेट वाले लोगों के हाथ में चली गई है। राहुल ने यह भी लिखा कि लोग अपनी नौकरी खोने के बारे में चिंतित हैं उनकी आय में और गिरावट आ रही है और उनके बेहतर भविष्य के सपने चकनाचूर हो रहे हैं। देश भर में निराशा की गहरी भावना है। आज हमारी अनेकता भी ख़तरे में है।

गर्मी के दिनों में आँखों की सुरक्षा कैसे करें

गर्मी में आँखों से बार-बार पानी आने की शिकायत कई लोगों को होती है। ऐसा सूर्य के सीधे संपर्क और अत्यधिक गर्मी के कारण आँखों की आंसू फिल्म वाष्पित हो जाने के कारण होता है। अगर आप भी आँखों से पानी आने और जलन होने से परेशान हैं तो निम्न उपाय कारगर होते हैं। गर्मी का मौसम आते ही परेशानियाँ भी खुद-ब-खुद चली आती हैं। दिन भर एसी के सामने से उठने का मन नहीं होता है। लेकिन बिना घर से बाहर निकले भी काम कहां चलने वाला है। अब ऐसे में लोग बाँडी को ठंडा रखने वाला पाउडर छिड़ककर निकल जाते हैं। लेकिन आँखों के लिए कोई विशेष उपाय नहीं करते हैं। जिससे चिलचिलाती गर्मी का प्रकोप झेल रहे आँखों से बार-बार पानी का आना, जलन होना, दर्द होने जैसी परेशानियाँ शुरू हो जाती हैं। और हमें पता भी नहीं चलता की ये परेशानी की वजह हम खुद हैं।

सूरज की रोशनी को बिना किसी अवरोध के 100 सेकेंड तक देखने से आँखों की रोशनी जा सकती है। ऐसे में गर्मी में सूर्य की किरणें बहुत तेज होती हैं इसलिए आँखों को सुरक्षित रखने के लिए चश्मा पहनने

की सलाह दी जाती है। गर्मियों के दौरान आँखों की देखभाल व्यवस्था का पालन करना और भी महत्वपूर्ण हो जाता है क्योंकि सूर्य के सीधे संपर्क और अत्यधिक गर्मी के कारण हमारी आँखों की आंसू फिल्म वाष्पित हो जाती है। गर्मियों में अपनी आँखों को तेज गर्मी की लहरों से बचाने के लिए कारगर उपाय आँखों को पानी से धोने के अलावा ये उपाय भी जरूरी सफाई के लिए दिन में 3-4 बार साफ और ठंडे पानी से आँखों को धोने की सलाह दी जाती है। लेकिन सिर्फ इतना करना ही काफी नहीं होता। इसके अलावा कुछ बचाव की भी जरूरत होती है जैसे बाहर निकलते वक्त काले शीशे वाले चश्मे पहनना, ज्यादा धूल गंदगी वाले जगहों पर जाने से बचना आदि। पर्याप्त पानी पीना भी जरूरी आँखों के स्वास्थ्य के लिए अच्छी मात्रा में तरल पदार्थ का सेवन अनिवार्य है। चूंकि गर्मियों में हमारी आँखों की आंसू फिल्म अक्सर वाष्पित हो जाती है, इसलिए अधिक पानी पीने से आपके शरीर को स्वस्थ मात्रा में आंसू बनाने में मदद मिल सकती है। चेहरे पर सनस्क्रीम लगाते समय रखें ध्यान

सन्स्क्रीम में ज्यादा मात्रा में स्क्वैम (सन प्रोटेक्शन फैक्टर) होता है। इसके आँखों में चले जाने पर परेशानी हो सकती है इसलिए सावधानी से इसका उपयोग करें। तेज धूप से बनावे रखें दूरी गर्मियों में सूरज की किरणें आमतौर पर ज्यादा तेज होती हैं जिससे इसके डायरेक्ट संपर्क में आने वाले शरीर के हिस्से प्रभावित होने लगते हैं। स्किन के साथ आँखों पर भी इसका असर दिखने लगता है इसलिए जितना हो सके उतना धूप में निकलने से बचें। इसके अलावा जब भी बाहर जाएं अपने साथ आँखों के पास के पसीने को पोछने के लिए एक साफ कपड़ा जरूर रखें। बार-बार हाथ को चेहरे से न लगाएं दिनभर न जाने हमारे हाथ कितने ही चीजों को टच करते हैं, जिसपर कई तरह के किटाणु हो सकते हैं। ऐसे में ये जरूरी हो जाता है कि हाथों को बिना धोए चेहरे और आँखों पर न लगाएं। नियमित चेकअप जरूरी

नियमित चेकअप आपको भविष्य में होने वाली कई सारी स्वास्थ्य संबंधी परेशानियों से बचा सकती है। जब बात आँख जैसी संवेदनशील अंगों की हो तो बिल्कुल भी सोने से पूर्व 1 से 5 ग्राम आंवला चूर्ण को

कौताही नहीं बरतनी चाहिए। ऐसे में गर्मियों पानी के साथ लेने से नेत्र रोग में आराम आने से पहले ही नेत्र रोग विशेषज्ञ से इसकी मिलता है। पाँव के तलवों की रोजाना मालिश करने से भी आँखों की रोशनी बढ़ती है। इसके लिए नारियल तेल या तिल का तेल फायदेमंद होता है। कभी चूर्ण के मिश्रण की 3-6 ग्राम मात्रा रोजाना ली जा सकती है। त्रिफला के क्राथ से रोजाना आँखों को धोने से नेत्र रोग दूर होते हैं। सप्तामृत लौह, गुलाब जल इन दिनों मोबाइल का अधिक उपयोग होने से भी आँखों पर विपरीत प्रभाव पड़ता है। चिकित्सा से भी नेत्र रोगों में लाभ होता है। रात्रि में सोने से पूर्व 1 से 5 ग्राम आंवला चूर्ण को भी विलम्ब दुःख का कारण होता है।

भुना चना खाने से पुरुषों की क्षमता में होता है इजाफा

भुने हुए चने के सेवन से न सिर्फ वजन कम होता है बल्कि इसके कई अतिरिक्त फायदे भी हैं। भुने हुए चने के आउटर सेल में अच्छी मात्रा में फाइबर और प्रोटीन पाया जाता है इससे लंबे समय पेट भरा हुआ महसूस होता है। फाइबर होने के कारण इसे पचने में ज्यादा समय लगता है, इसलिए जल्दी भूख भी नहीं लगती है। भुने हुए चने में कैलोरी भी बहुत कम होती है इसलिए वजन कम करने में भुने हुए चने की सलाह दी जाती है। लेकिन भुने हुए चने के और भी जबर्दस्त फायदे हैं। भुने हुए चने को वेट लॉस डाइट में शामिल किया जाता है इसमें कार्बोहाइड्रेट, प्रोटीन, नमी, चिकनाई, रेशे, कैल्शियम, आयरन एवं अन्य कई विटामिन्स मौजूद होते हैं। जानकारी के मुताबिक भुने हुए चने के नियमित सेवन से ब्लड शुगर और डाइबिटीज कंट्रोल में रहता है इससे अलावा भुने हुए चने बोन को हेल्दी रखने में मददगार है। यह हार्ट के लिए भी फायदेमंद है। भुने हुए चने का ग्लाइसेमिक इंडेक्स बहुत कम है। यानी इससे ब्लड शुगर नहीं बढ़ता है यही कारण है कि डाइबिटीज मरीजों को भुने हुए चने के सेवन की सलाह दी जाती है। पुरुषों की शारीरिक क्षमता बढ़ाने में भुने हुए चने बहुत फायदेमंद है। भुने हुए चने में प्रोटीन भरपूर मात्रा में पाया जाता है। प्रोटीन शरीर के टूटी-फुटी कोशिकाओं की मरम्मत के लिए जरूरी पोषक तत्व है।

प्राकृतिक तरीके से खरटि बंद करें

जब सोते हुए व्यक्ति के नाक से अपेक्षाकृत तेज आवाज निकलती है तो इसे खरटि लेना कहते हैं। इसे %ओब्स्ट्रक्टिव स्लीप अपनिया% कहा जाता है; अर्थात नींद में आपकी साँस में अवरोध उत्पन्न होता है।

कारण-इसके कारणों में नाक से लेकर धांश नली तक कोई भी कारण हो सकता है। छोटी गरदन, मोटापा इसके अन्य कारणों में सम्मिलित हैं।

चिकित्सा

खरटि भी कई प्रकार के होते हैं। कुछ लोगों की तो धांश नींद में पूरी तरह से अवरुध हो जाती है। यह एक गंभीर अवस्था है और लंबे समय में यह आपके हृदय और मस्तिष्क पर बुरा प्रभाव डालती है। इस अवस्था में नींद पूरी नहीं होती और व्यक्ति को दिन में भी थकावट लगती रहती है इसके कारणों की जाँच करने के लिए स्लीप लैब जाना पड़ता है जोकि सभी बड़े शहरों में उपलब्ध हैं। इसमें आपको एक यंत्र से जोड़ दिया जाता है जो नींद में आपकी गतिविधियों को संकलित करता है। इसका विश्लेषण करके आपको उचित उपचार बताया जाता है जोकि वजन कम करने, नींद के दौरान एक मशीन का उपयोग करने से, ऑपरेशन तक हो सकता है। एक विशेषज्ञ ने दावा किया है कि खरटियों से निजात दिलाने की ट्रिक उनके पास है। एक मनोवैज्ञानिक ने गले की मांसपेशियों को मजबूत करने की एक्सरसाइज बताई है। ताकि वह सोने के दौरान साँस लेते समय और छोड़ते समय कंफ्र नहीं करेंगे। खरटि से निजात के उपाय।

दुनिया में बहुत से लोग खरटियों से परेशान हैं। खुद तो उन्हें खरटियों की समस्या रहती ही है, लेकिन आसपास के लोग उनके खरटियों से परेशान रहते हैं। ब्रिटेन की लागभग आधी आबादी सोने के दौरान किसी न किसी समय खरटि लेती है। एक आंकड़े के मुताबिक ब्रिटेन की 41.5 फीसदी वयस्क आबादी सोने को लेकर संवेदनशील हैं। लेकिन खरटियों को

कम करने का उपाय है।

एक विशेषज्ञ ने दावा किया है कि खरटियों से निजात दिलाने की ट्रिक उनके पास है। मनोवैज्ञानिक कैथरीन हॉल ने हैप्पी बेड्स के साथ साझेदारी में कहा है कि सोने से पहले अंग्रेजी वर्णमाला के स्वर (A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, Y, Z) को जोर से दोहराना खरटियों का समाधान हो सकता है। उन्होंने कहा कि इससे गले की मांसपेशियों को मजबूती मिलेगी और सोने के दौरान वह कंफ्र नहीं करेंगे, जो खरटियों का प्रमुख कारण है।

खरटियों से निजात का उपाय तो समझ में आ गया, लेकिन सवाल ये है कि खरटि आते क्यों हैं? खरटि आने के कई कारण हो सकते हैं। खरटि जीभ, गले, मुँह और श्वास नली के कारण हो सकता है। साँस अंदर लेने और छोड़ने पर ये कंफ्र करते हैं, जिससे खरटि आते हैं। ऐसा इसलिए होता है क्योंकि जब आप सो रहे होते हैं तो शरीर के ये हिस्से शिथिल और संकुचित हो जाते हैं। ज्यादा वजन होने पर लोगों को खरटियों की समस्या हो जाती है। इसके

अलावा स्मोकिंग, ज्यादा शराब पीने, सोने के दौरान गले पर दबाव पड़ने से लोगों को भी खरटि की समस्या हो जाती है। कुछ रोग होने के चलते भी खरटि की समस्या होती है। उदाहरण के लिए स्लीप एपनिया होने पर खरटियों का जोखिम रहता है। इस समस्या में सोने के दौरान साँस रुक-रुक कर चलती है। इस प्राणायाम को करने के लिए आप एक आरामदायक आसन में बैठ जाएं और अपने शरीर को ढीला छोड़ दें। इसके बाद लंबी साँस लें। जब आप साँस लें तो कोशिश करें तो वो आपके गले से लगती हुई अंदर जाए। साँस लेते समय आपकी आवाज आनी चाहिए। दिन में यदि आप ऐसा 10-20 मिनट तक ऐसा करते हैं तो आपको खरटि की समस्या में सुधार आएगा। इस प्राणायाम के जरिए हमारे गले और चेहरे के मसल्स में मजबूती आती है और साथ ही हमारी नींद में सुधार आता है। ये प्राणायाम दिमाग को शांत और ठंडा रखता है।

"Allama Iqbal's Wisdom: Unveiling Life's True Purpose"

In our quest for personal growth and more meaningful relationships, two transformative concepts—self-awareness and consciousness expansion—take center stage. These aren't just buzzwords; they hold the keys to unlocking your full potential and forging deep connections with others. In this article, we embark on a journey to explore the profound impact of self-awareness and consciousness expansion and how they can shape your life.

The Foundations of Self-Awareness

At its core, self-awareness is the cornerstone of personal development. It's about peering within, understanding your thoughts, emotions, and their influence on yourself and those around you. Here's how you can tap into the power of self-awareness:

Self-Reflection:

Begin with honest self-reflection. Take a moment to ponder your actions, motivations, and beliefs. This self-examination can highlight areas in your life where growth is needed.

Mindfulness:

Embrace mindfulness practices, such as meditation and mindfulness exercises. These techniques foster a non-judgmental awareness of the present moment, a crucial skill for self-awareness.

Feedback and Self-Discovery:

Seek feedback from trusted individuals and be open to constructive criticism. Their insights can reveal blind spots and deepen your self-awareness.

The Power of Consciousness Expansion

Consciousness expansion takes self-awareness to new heights. It's about transcending your limited view of yourself and the world, leading to a more profound understanding of life's intricacies. Here are avenues to explore for consciousness expansion:

Prayer and Spirituality:

Engage in practices like daily prayers (Salat/Namaz), self-reflection, and spiritual exploration. These paths can connect you with

deeper aspects of yourself and the universe.

Education and Knowledge:

Expand your horizons by learning about different cultures, philosophies, and scientific discoveries. This broader worldview can ignite your consciousness expansion.

Psychedelic Experiences:

While approached with caution, some individuals report profound consciousness expansion through controlled and guided psychedelic experiences.

The Impact on Relationships :

Self-awareness and consciousness expansion ripple through your interactions with others:

Healthy Boundaries: Armed with self-awareness, you're better equipped to establish and respect healthy boundaries, a vital ingredient for nurturing strong relationships.

Empathy: As your consciousness expands, you naturally become more empathetic. Understanding others' perspectives and emotions becomes second nature, deepening your connections.

Conflict Resolution: Self-awareness enables you to approach conflicts with calmness and understanding, leading to more effective and peaceful resolutions.

The True Purpose of Life
According to Allama Iqbal Life's purpose is a question that has

intrigued philosophers, scholars, and thinkers throughout history.

Allama Iqbal, a renowned philosopher, poet, and scholar of the 20th century, explored this profound question in his poetry and philosophical writings. He delved into the essence of human existence and called upon individuals to introspect, understand their true selves, and recognize the purpose of their lives. In Iqbal's view, many people are often mired in confusion or remain oblivious to the genuine purpose of their existence. His poetry emphasizes the importance of self-awareness and the quest to discover the true meaning of life. Iqbal's verses draw attention to a significant issue: the Muslim community, which was initially guided by the beloved Prophet Muhammad (peace be upon him) and the Quran, has, in many cases, become distracted by worldly pursuits, much like non-Muslims.

Today, for many individuals, wealth, comfort, worldly positions, and materialism have become the primary goals of life. However, these pursuits do not align with the real purpose of human existence. According to Quranic teachings, all these worldly elements exist to serve humanity, not as the ultimate goals of life. The Quran, in Surah Al-Mulk (51:56), states that Allah created humans and jinn to worship

Him. This implies that the purpose of life is to worship Allah in all aspects, including personal, social, and spiritual. Worship, in this context, encompasses not only ritual acts such as prayer and fasting but also encompasses loyalty and obedience to Allah, respecting His commands, gratitude for His blessings, and fearing His punishment.

Allama Iqbal's thought-provoking poetry resonates with this concept. He urges individuals to delve into the depths of their own consciousness and seek the true purpose of their lives. His poetry famously states, "Apne mann mai dhoob kar paa ja suragi, tu agar mera na ban saka na bann apna toh ban," which translates to "Immerse yourself in your own being and discover your purpose. If you cannot conform to my expectations, at least understand your true self and purpose in life." This verse serves as a call to introspection and self-realization. It suggests that if one cannot meet the expectations of others, they should, at the very least, understand their own true self and purpose in life. By recognizing their purpose and living in accordance with it, individuals can attain true success and fulfillment in life.

Bottom line:

In the words of the great philosopher Socrates, 'An

Aubaid Ahmad Akhoun
akhoun.aubaid@gmail.com
9205000010 / 16

unexamined life is not worth living.'

Self-awareness and consciousness expansion are not just personal journeys but also the foundations of fulfilling relationships and a more meaningful life. By embracing these concepts and the practices that support them, you can unlock your true potential and navigate the complexities of human connection with empathy and grace. Ultimately, the pursuit of self-awareness and consciousness expansion is a journey that leads to a more enlightened and harmonious existence and the true purpose of life, as advocated by Allama Iqbal and aligned with Quranic teachings, is to worship Allah through a life characterized by righteousness, obedience, gratitude, and self-realization. This purpose extends to all aspects of life and serves as a guide for individuals seeking meaning and fulfillment in their journey through this world.

About the Author:

Aubaid Ahmad Akhoun is a renowned Columnist & Motivational Speaker and an Associate Editor of the Weekly Publication 'Education Quill.' He currently serves as the Senior EDP Head at DD Target PMT Kashmir, a reputable institute renowned for its coaching classes in the medical/JEE/Foundation Classes.

Neuroscience and Education: Insights into Brain Based Teaching

Brain-based teaching is an approach to education that focuses on understanding how the brain works and using that knowledge to improve teaching and learning outcomes. This approach recognizes that the brain is a complex and dynamic organ that can be influenced by various factors, including environment, emotions, and experiences. The basic premise of brain-based teaching is that when educators understand how the brain works, they can create learning environments and experiences that are more engaging, effective, and meaningful for students. The approach is grounded in neuroscience research, which has shown that the brain is capable of growth and change throughout life, and that it is highly adaptable to new experiences and environments.

Some of the key principles of brain-based teaching include:

Creating a positive and safe learning environment: When students feel safe and supported, their brains are more open to learning. Educators can create a positive learning environment by fostering a sense of belonging, providing clear expectations and feedback, and promoting social and emotional learning.

Using active and experiential learning strategies: The brain is wired to learn through experience and exploration. Brain-based teaching emphasizes the use of hands-on activities, group work, and other experiential learning strategies that engage multiple senses and encourage active participation. Making connections between new and existing knowledge: The brain is better able

to remember new information when it is connected to prior knowledge and experiences. Brain-based teaching encourages educators to help students make connections between new information and what they already know, using analogies, metaphors, and other techniques.

Providing opportunities for reflection and feedback: The brain needs time to process and consolidate new information. Brain-based teaching includes opportunities for students to reflect on their learning, receive feedback from peers and teachers, and revise their understanding based on new information.

Promoting novelty and challenge: The brain is stimulated by novelty and challenge, which can help promote learning and growth. Brain-based teaching encourages

educators to provide opportunities for students to explore new topics and ideas, take risks, and challenge themselves.

Overall, brain-based teaching is an approach that recognizes the importance of understanding how the brain works in order to improve teaching and learning outcomes. By creating a positive and safe learning environment, using active and experiential learning strategies, making connections between new and existing knowledge, providing opportunities for reflection and feedback, and promoting novelty and challenge, educators can help students reach their full potential and become lifelong learners. Research has shown that brain-based teaching can have a positive impact

on student learning outcomes (Willis & Willis, 2011). By understanding how the brain works and using that knowledge to inform teaching practices, educators can help students develop important cognitive and socio-emotional skills that are essential for success in school and in life (Wolfe, 2010).

Brain-based teaching is used in various educational settings, including K-12 schools, colleges and universities, and professional development programs for educators. This approach to teaching is not limited to any particular subject or discipline and can be applied to a wide range of academic areas, including math, science, language arts, social studies, and more. Brain-based teaching is

particularly useful for educators who are interested in creating more engaging and effective learning experiences for their students. By understanding how the brain works and using that knowledge to inform teaching practices, educators can help students develop important cognitive and socio-emotional skills that are essential for success in school and in life.

Many schools and educational organizations offer training and professional development programs for educators who are interested in learning more about brain-based teaching. These programs can provide teachers with the tools and strategies they need to create more effective learning environments and improve student outcomes. Additionally,

there are many resources available online that educators can use to learn more about brain-based teaching, including books, articles, and webinars. While there may be variations in how it is implemented, the principles of brain-based teaching are applicable in any educational setting and can be adapted to suit the needs and cultural context of different regions and communities. I have been able to generate interest in brain-based teaching in India, as educators and policymakers recognize the importance of using evidence-based practices to improve teaching and learning outcomes. Many schools and educational organizations in India have started to incorporate brain-based teaching principles into their curricula after my training programs and workshops across India. Baba Farid Group of Institution has introduced Brain Based Teaching into curriculum of Bachelor of Education (Teacher Training). I am sure this will set the precedence in other colleges in India.

In conclusion, brain-based teaching is a powerful approach to education that has the potential to transform teaching and learning outcomes. By using evidence-based practices that are grounded in neuroscience research, educators can create learning environments and experiences that are more engaging, effective, and meaningful for students.

Dr Zaved Ahmed Khan

Professor & Dean

Faculty of Science, Baba Farid Group of Institutions

Preparing for UPSC IAS exam?

How to boost memory and increase retention power

Preparing for the UPSC Civil Service Examination (CSE) requires effective study techniques to enhance memory and retention power. Strategies include active learning, using visual aids, breaking down complex topics, employing mnemonic devices, frequent revision, practicing past papers, explaining concepts aloud, using technology wisely, taking

enhance memory and retention for UPSC IAS preparation.

Active Learning: Embrace active learning techniques to fortify your memory. Instead of passive reading or listening, consider methods such as summarizing, teaching others, or crafting flashcards.

Use Visual Aids: Visual elements leave a lasting impact on memory. Incorporate diagrams, mind maps, and charts to elucidate complex information, facilitating better comprehension and recall.

Chunk Information: When confronted with substantial topics, break them down into smaller, more manageable chunks. Focus on mastering one segment before proceeding to the next.

Mnemonic Devices: Employ mnemonic techniques like rhymes, acronyms, or visualization. These aids can prove invaluable in grasping and retaining intricate concepts.

You could have saved 5 minutes by reading

Frequent Revision: The age-old practice of regular revision remains

effective for long-term retention. Revisit previously learned topics and concepts to solidify your grasp of them.

Practice Past Papers: Answering past test questions enhances both memory and understanding. This method is renowned for bolstering memory.

Explain Concepts Aloud: Teach the concepts, either to yourself or others. Vocalizing ideas reinforces understanding and memory retention.

Use Technology Wisely: Leverage technology to streamline your preparation. Digital tools and apps for note-taking, flashcards, and time management can elevate your study regimen.

Active Note-Taking: While studying, concise and well-organized notes are invaluable. This approach simplifies understanding and retention.

Mock Tests: Simulate real test conditions by taking complete practice exams. This not only gauges your memory's strength but

also assesses your time management skills during the exam

What are the effective study techniques to enhance memory and retention for the UPSC IAS exam?

Effective study techniques include creating a study schedule, breaking down complex topics into smaller parts, using mnemonic devices, practicing active recall, and teaching the material to someone else.

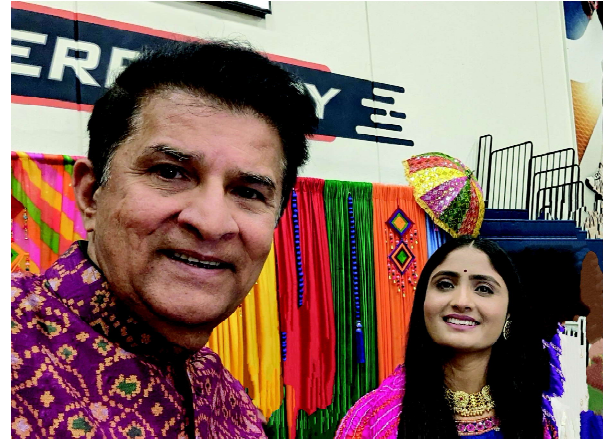
Certain foods rich in antioxidants, omega-3 fatty acids, and brain-boosting nutrients like blueberries, fish, nuts, and leafy vegetables can support cognitive function.

What role does regular revision play in improving memory for UPSC IAS exam preparation?

Regular revision is essential for memory retention. It helps reinforce information in your long-term memory.

**Vijay GarG Retired Principal
Educational columnist
Malout Punjab**

Geeta Rabari rocked LA Gujaratis

Los Angeles Hollywood Garba Group recently hosted its First Ever Garba in Los Angeles. Popular, young and talented singer Geeta Rabari literally rocked the Gujaratis of Los Angeles. Geeta Rabari, an eminent name in the world of folk, has become an icon among the contemporary people of all the age group. Her intimate knowledge of all the facts of folk songs, dayras and depth in classical nuance has

made her unique image in the world of music for this talented 26 year young artist. Geeta Rabari popularly known as "Kutchi Koyal" too. Rabari's tryst with music started when she was only ten. She started her career by singing bhajans and folklore and by age 20 she'd establish herself. More than 1000 Angelenos attended Hollywood Garba event and played garba till midnight. Listening Geeta Rabari, Sunny Jhadav & tal-

ented orchestra the first reaction from the attendees were WOW...she is amazing. Leading Indian American Rajendra Vora who is Founder & President of Jain Social Group Beverly Hills, and International Vice President of 85,000 strong Jain Social Group Int Federation presented a Mataji's Chundani as a token of love from the community to Geeta Rabari. Both organizers Hemendra Patel & Chirag Patel also joined in presen-

tation. Popular singer Geeta Rabari took selfies with many Garba loving fans & she even allowed Garba fans few times to come on the stage to dance. Hamendra Patel thanked every sponsors, vendors & all Gujaratis for their whole hearted support. He invited everyone to get ready again for Garba with young & talented Garba singer Kinjal Dave, who will be performing on Oct 1st at Anaheim Convention Center.

China's Afghan plan against India, US

Experts say that China has ignored world opinion to have any official diplomatic relations with the Taliban but posting of a full-time ambassador amounts to indirect recognition and such a step could not be taken even by neighbouring Pakistan which used to claim the 'Savior' of the Kabul regime. China has been adopting a Soft policy towards the Taliban which was aimed at alluring the new regime in its debt trap to exploit immense mineral wealth. China's company Gochin expressed its willingness on April 13, 2023, to invest 10 billion USD in Afghanistan's Lithium deposits which had been confirmed by the Taliban's Ministry of Mines and petroleum. The Chinese company has assured the Taliban regime that it will create 10 lakhs indirect and 120,000 direct jobs in this country. Similarly, Xinjiang Central Asia Petroleum and Gas Co (CAPEIC) signed

a \$540 million deal to extract oil from northern Afghanistan's Amu Darya basin In January 2023 which is under the plan to go for a bigger kill of vast mineral wealth valuing about one trillion. As per calculations of a joint team from the Pentagon, US Geological Service and USAID, Afghanistan's mineral deposits are worth at least \$900bn. As per data, vast mineral wealth in Afghanistan is untapped so far which includes Gold, Copper, Iron, Graphite.

China targets the US

China is keen to send the message to the world that it can spread its influence in other nations like the United States which is under its ambition to become a superpower. It intends to expand its China-Pakistan-Economic-Corridor through Afghanistan which may create security concerns for several neighbors. China may soon

start oil exploration.

Analysts opine that it will not be easy to succeed in Afghanistan which is known as the "graveyard of empires" and witnessed defeats of several nations including the United States. The Soviet Union was defeated in the 20th century though China's entry was based on its policy to exploit minerals hence it is trying to create an impression of subsequently benefiting the people of Afghanistan in the job sector besides earning huge revenues.

China has abandoned Pakistan and is directly trapping the Taliban regime which has already fallen to its prey. Taliban's desperate effort to survive is also a contributory factor in developing close ties with China which has pounced upon this rare opportunity. China will target Afghanistan to expand its Belt and Road initiative which involves an investment of billions of USD

and the Taliban may accept it as a possible methodology for generating employment and a path of development that may prove to be a Mirage.

Given a wishful thinking of Pakistan, efforts were made to sell to the world that it would dictate the Taliban regime hence it manipulated to keep India out of the Doha dialogue which prepared a roadmap of US troops withdrawal from Afghanistan. But turmoil and strained ties between Pakistan and the Taliban have changed the entire scenario. Pakistan has been at the forefront since 2021 when the Taliban assumed the reign of power in Kabul but its 'joyride' to needle India proved to be 'short-lived' as the former has accused the latter of promoting and supporting the Tehrik-i-Taliban Pakistan (TTP) which killed 179 people in Pakistan in 2022.

Khalistan terror: Globalised 21st century challenge

The rise of Sikh ethno-nationalism in the 1980s threatened India's integrity. Today's Khalistan movement is more globalised, with a worldwide network of sympathisers. Khalistan movement has ties to Canada, straining India-Canada relations. Khalistanis aim to influence Sikh youth in Punjab. Addressing this threat requires a robust security and intelligence approach. It is imperative for India and Canada to collaborate against terrorism, transcending boundaries and religions.

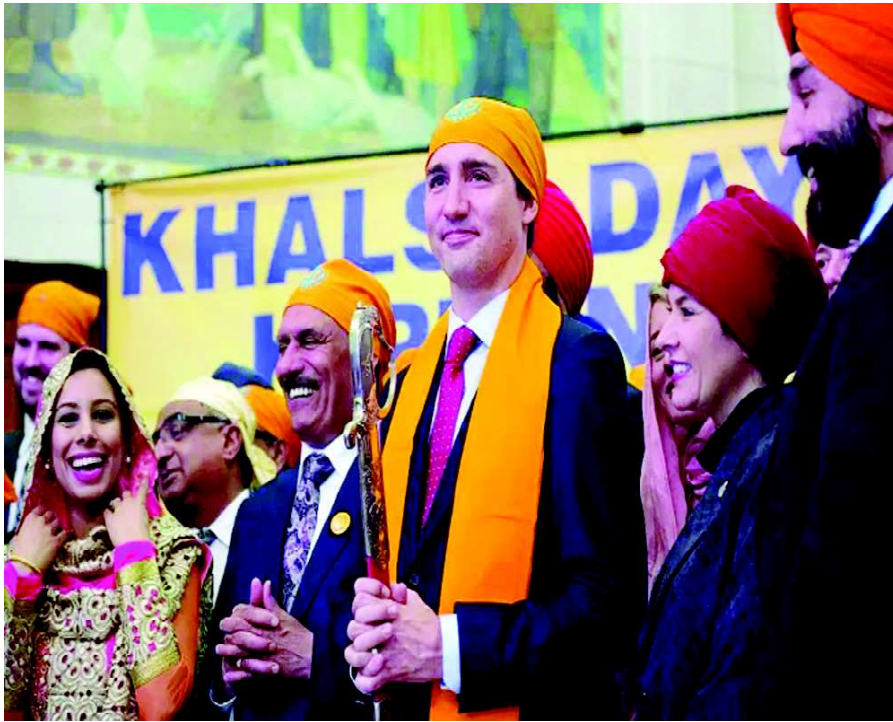
The rise of Sikh ethno-nationalism in the 1980s posed a threat to India's territorial integrity. Since then, it has transcended the borders of India. The way the 21st-century Khalistan movement is shaped and propagated to its followers is markedly different from the violent upsurge of the 1980s. It is much more globalised now. While hardcore advocates like Amritpal Singh have followed in the footsteps of the Bhindranwale cult, the worldwide network of Khalistani sympathisers has provided the movement with an easier source of sustenance than in the past.

The history of Khalistan lies in the roots of Sikhism. The revered Sikh religion was founded by Guru Nanak in Punjab in the 15th century. It boasts more than 25 million followers worldwide, with Sikhs constituting a minority group in India, making up less than 2 per cent of the country's total population of 1.4 billion today. However, they are a majority in their home State of Punjab.

The word "Khalistan" signifies the establishment of an ethno-religious sovereign state for the Sikhs, referred to as the land of the Khalsa. This is defined as the "land of the pure." Additionally, Khalsa encompasses both a community of believers who consider Sikhism their faith and a group of initiated Sikhs. Devout orthodox Sikhs are ritually admitted to this community upon reaching puberty. The very concept of Khalsa was established by the tenth Sikh Guru, Gobind Singh, in the year 1699.

However, the demand for the establishment of Khalistan is a relatively recent development, originating during the period of British colonialism in India. It primarily emerged in the Punjab region. Some proponents of Khalistan assert that their envisioned state encompasses the current Punjab State, while others advocate for the inclusion of the Punjab region in Pakistan, along with a demand to incorporate other significant neighbouring states such as Haryana, Himachal Pradesh, and the Chandigarh region.

Furthermore, Shimla and

Lahore are considered the two potential capitals of Khalistan. The original call for the formation of Khalistan was, in fact, a response to the Pakistan Resolution of 1940. This resolution, also known as the Lahore Resolution, was authored and prepared by Muhammad Zafarullah Khan and ratified by the All India Muslim League on March 23, 1940. The term "Khalistan" was first coined by Dr VS Bhatti to signify an independent Sikh State in March 1940.

The primary objective behind the Khalistan demand was to secure better representation for Sikhs in political institutions and to establish a homeland for the community. After the partition of India in 1947, the Sikhs were deeply affected as Punjab was divided into two parts — one remained with India and the other with Pakistan. This further fueled the demand for a Sikh homeland.

The Canadian connection to the Khalistan movement is longstanding. The current controversy surrounding Khalistan has strained the relationship between India and Canada, particularly after Prime Minister Justin Trudeau stated in Canada's Parliament that there were credible allegations linking Indian Government agents to the June murder of the Sikh separatist leader, Hardeep Singh Nijjar. The Indian Government promptly denied any involvement in Nijjar's killing. It is evident that Trudeau is attempting to avoid openly addressing the issue of the growing Khalistan movement in India.

India has repeatedly accused Canada of continuously supporting

the Khalistan movement, which is banned in India. However, this movement enjoys widespread popularity among a substantial section of Sikhs worldwide.

What Trudeau is doing today amounts to nothing more than resorting to vote bank politics in Canada. According to Indian estimates, nearly 8,000-9,000 Khalistani radicals exert influence over approximately 15 gurdwaras, using them as centres for fundraising and garnering support for political parties in Canada. Their primary sphere of influence lies in political mobilisation in Brampton, Ontario, as well as Vancouver and Surrey in British Columbia. Instead, Trudeau should have recognised the gravity of the situation and cooperated with the Indian Government in expelling all Khalistani activists from his country.

The day will come when they may pose a potential security threat to Trudeau's fellow citizens. There is an abundance of evidence pointing to the growth of Sikh militancy in Canada. In June 2020, Indian intelligence agencies issued a warning that criminal gangs based in Canada, comprising Indian expatriates from Punjab, including Sikhs for Justice (SFJ), are directly providing funding to the Khalistanis. The infamous Dhaliwal and Grewal gangs, operating in the British Columbia Province and involved in a drug-trafficking network, have connections to Gurbatwant Singh Pannu of the SFJ. Additionally, another notorious syndicate called the Brother's Keepers of Vancouver has been linked to these gangs.

Furthermore, the SFJ is establishing close links with the Pakistani establishment and agencies in order to reignite the Khalistan movement. It is reported that the SFJ is diligently working to organise a referendum for self-determination on the issue of Khalistan. Canadian authorities must take note that SFJ activists in Punjab and the Tarai region of Uttar Pradesh are consistently receiving substantial funds from gangs based in that country.

Pannun has issued a threat to Indo-Canadian Hindus, urging them to leave Canada and return to India. In a public video message, he stated, "Indo-Canadian Hindus, you have renounced your allegiance to Canada and the Canadian Constitution. Your destination is India. Leave Canada and go to India."

This has sparked another diplomatic dispute between India and Canada. This will result in significant economic losses for both nations. Moreover, the expulsion of diplomatic staff from both sides, along with visa restrictions, will only lead to a severe strain in their bilateral relations.

"While there is currently no active insurgency in Punjab, there has been ongoing support for the Khalistan movement in the State. Consequently, successive Central governments issued repeated warnings about Khalistanis attempting a resurgence and seeking to influence the youth of Punjab.

Moreover, Punjab's political instability, fueled by infighting within the Congress and the rise of the Aam Aadmi Party to power, has created an environment where

neighbouring Pakistan, its state agencies, and Sikh extremist factions based in Canada have been relentless in their efforts to destabilise Punjab in recent times.

The warning issued by Ganga Singh Dhillon was stark: "We are not seeking just a piece of land. We are looking for a territory where Sikhs can safeguard their women and children. Where a Sikh can determine his own destiny — where our religious shrines are not subject to being overrun by army tanks. You can call it an independent Punjab, a sovereign state, or Khalistan. What we are requesting is a homeland for the Sikh nation" ('Give us Khalistan and leave us in peace,' The Illustrated Weekly of India, July 21, 1985).

However, Harjot strongly contends that the emotional attachment with Punjab among Sikhs is relatively recent and does not trace back to the early days of the Sikh community as some Khalistan ideologues might assert today. It is the convergence of history and geography, discourse and space, territoriality and metacommentaries that has transformed Punjab into Khalistan. Both Punjab and Khalistan are human-made constructs, and there is nothing inherently natural about them (Harjot S Oberoi, 'From Punjab to Khalistan: Territoriality and Metacommentary,' Pacific Affairs, Spring 1987)

Answers to these underlying currents are not very difficult to find in a globalised world. We are all part of a flat world where identities and cultural insignia are often overshadowed by economic desires, in contrast to what we experienced in a pre-globalised era. Migration has become a way of life. As more and more Sikhs migrated abroad, particularly to the US, the UK, and Canada for a better life, these extremist elements started relying on this extensive diaspora for their sustenance.

Back in India, all these groups are banned, and authorities are closely monitoring their activities and local connections. Consequently, they have found Canada to be a favourable ground for promoting and motivating many youths to support their agenda. For a long time, Khalistanis have been organising against India in Canada, and successive administrations in Ottawa are well aware of this.

Trudeau should not have aligned himself with one of the banned terrorist groups in India. He is well aware that he is on the wrong side. These Khalistanis have no allegiances; they simply want to keep their agenda alive so that their supporters and sympathisers remain intact for the long run.

"Our Unhappy Today and Happy Yesterday"

Written by: **Muniba Shafi**

"Achieving true happiness in the modern world requires a delicate balance between embracing progress and preserving our core values." - Akhoun Aubaid

In today's fast-paced and ever-evolving world, the pursuit of happiness remains a constant, yet increasingly elusive, aspiration. The wisdom encapsulated in Akhoun Aubaid's words holds even more significance as we navigate the complexities of modern life. As the renowned Kashmiri columnist aptly puts it, striking a balance between progress and values is paramount in our quest for contentment.

Modern people face various challenges like stress, societal pressures, and technology-related issues, which can hinder happiness. Additionally, the pursuit of materialism over well-being and the fast-paced nature of modern life may contribute to reduced overall happiness levels.

We must prioritize health and knowledge in order to be happy. Health and knowledge are indeed vital. Good health provides the foundation for a fulfilling life, while knowledge empowers us to make informed decisions, grow, and contribute positively to society.

Our present often seems vastly different and less content than our past due to societal changes, increased stress, and shifting priorities. Nostalgia can make yesterday seem happier, but adapting to today's challenges is essential for a fulfilling future.

"A generation gap can be defined as the ideological differences among people from different generations. The generation gap is often considered a threat to children's moral values, a statement lacking veracity. The situation and living conditions in the 1900s were vastly different from

the 21st century. Most children have parents born in that era, resulting in a significant generational disparity. Modernity seems to have brought about perils in many ways. Shrinking families and the generation gap are now widely recognized as by-products of modernization. Undoubtedly, modernization has brought us numerous conveniences, but it also comes with demerits such as a lack of moral values, the rise of Westernization, and an increase in substance use among youth, including girls. Modernization has shrunk our world, enabling us to see each other, but in the 1900s, people were more passionate and exhibited common brotherhood. On the other hand, if we talk about dressing sense, the 21st century has eroded the moral values of our clothing compared to

the 19th century when clothing was more decent and suitable. Of course, more than anything, modernization has brought significant changes to our lives, although it has also led to inappropriate and uncomfortable behavior. Drawing a comparison with the 19th century, people were more industrious, whereas in modern society, people tend to be indolent. In conclusion, we live in a society where our values have been relegated, and progress has taken a heavy toll on everything. To revive our cultural and ethical principles, it is essential that we collectively make efforts to align our cultural heritage with the progress of our time. Nowadays, many people have become materialistic, chasing money, power, fame, pride, and luxury items like costly clothes and comfortable

houses. They prioritize others' opinions over their own and are obsessed with elite brands, setting standards that are difficult to meet. Countries like the United States have the highest rates of suicide cases; they seem to have everything but are depressed with reality. This is due to distractions; take cell phones, for example. They have become integral to our lives, and no one can live without them. While they have brought help, they have also harmed our environment. We panic when we lose just a minute of connection. Teenagers misuse them, spreading vulgarity in our society. We have abandoned our parents, friends, books, and outdoor games because of these cell phones. We have forgotten who gave us life, becoming intoxicated with immorality in this technological

era. We have become slaves to technology, dependent on gadgets as essential as food and air. We must break free from these gadgets to find true success."

Let us collectively strive for a better world by prioritizing health, knowledge, love, and humanity. Embrace self-care and continuous learning, foster genuine connections, and practice empathy. By embodying the essence of humanity, we can create a happier and more harmonious society, where compassion and understanding flourish. We can be happy like we were yesterday.

About The Writer

Muniba Shafi, a dedicated student in the 10th standard, hails from the picturesque town of Khrew in Pampore. Mail id. sahilsharifindenglish@gmail.com

Multivitamins: A traveller's companion

Travel has become an integral aspect of modern lifestyle. People nowadays are traversing the globe more than ever before for business as well as for leisure. Even though travelling is fun, people who travel a lot often face the challenge of maintaining their health during their trips. This is because of the change in their usual routines, consumption of different foods, and the new environment. These factors can drain travellers, both physically and mentally, besides dampening the excitement of their adventure. This is precisely where multivitamins come into play.

Why is Multivitamins?

The stress of travelling can cause discomfort like a stiff neck, sore muscles, back pain, and joint aches, which can be quite tiring. Multivitamins can soothe these symptoms besides providing the essential vitamins and minerals that could be deficient in your diet throughout your journey. Besides this, multivitamins can prove beneficial in several other ways: Supporting Natural Wellness: Multivitamins are a blend of vitamins and minerals usually found in our food. They are beneficial for bridging nutritional gaps and naturally improving health. One daily multivitamin during travel can serve as a reliable support system, countering the deficiency of essential nutrients

induced by changing diets. Changing time zones and long flights can disrupt our sleep patterns and leave us fatigued and stressed. B vitamins, particularly B6, B12, and folic acid, play a substantial role in stimulating the nervous system for combatting stress. Including these nutrients in a multivitamin can help travellers manage fatigue and adjust to new time zones more effectively. Thus, consuming health supplements or multivitamins during travel can play a crucial role in balancing irregular meal patterns. Multivitamins come in various forms, from traditional tablets and capsules to gummies and powders, catering to different preferences and dietary restrictions. Their portability makes them an ideal travel companion. When choosing multivitamins for your journey, consider a blend that includes all the essential nutrients for travellers—Vitamin B complex, Vitamin C, magnesium, probiotics, and ginseng. For instance, vitamin B complex boosts cognitive performance while Vitamin C aids in fortifying the immune system. Vital Nutrients to Vegan & Vegetarian Travellers Vegan and vegetarian travellers often struggle to meet their nutritional needs while on the go. Dietary restrictions can impact their energy levels and overall health during their journey. Multivitamins play a

crucial role in bridging these nutritional gaps for such individuals. Furthermore, multivitamin supplements for this group contain medicinal herbs and higher levels of zinc, vitamin B12, iron, and algae-derived omega-3 fatty acids to address deficiencies commonly found in plant-based eating patterns. For instance, multivitamins composed of Ashwagandha, an age-old medicinal herb renowned for its rich reserve of Vitamin C, calcium, and iron, are known for enhancing stamina. Similarly, certain multivitamin products include Shilajit, a mineral-dense resin used in Ayurveda. This natural substance is rich in nutrients, including iron, magnesium, retinol, and vitamins B, C, and E. It also aids in stress and anxiety reduction, which makes it an ideal companion for vegan and vegetarian travellers. Multivitamins, the tiny powerhouses are not just supplements; they are the steadfast companions that can empower you to conquer new horizons with strength, and vigour. So, whether you are chasing sunsets on remote beaches or sealing business deals in bustling cities, let multivitamins be your trusted companions. Your journey is extraordinary—let your health be equally exceptional.

Trudeau's tactic to distract from domestic issues and gain support from the Khalistani community it's vote bank

Justin Trudeau expressed his frustration with Canada not receiving priority to participate in the G-20 conference in India and his visit in 2018. During his address in the Parliament of Canada, Justin Trudeau made a statement alleging that Indian agencies were responsible for the shooting of Khalistani terrorist Hardeep Singh Nijjar. There is speculation in political circles that Trudeau's actions may be seen as a tactic to shift focus away from domestic issues. The economic condition of Canada has been unfavourable this year, with its people facing challenges such as inflation and other economic issues. Additionally, interest rates in Canada have been steadily rising. The mortgage term for home buyers in Canada has been extended from 30 to 40 years. In an attempt to shift focus away from pressing matters in Canada, Justin Trudeau has brought up the topic of Khalistan and expressed Canada's support for freedom of expression in all its forms. However, it was evident that during the G20 and 2018, during Trudeau's visit, the Indian government displayed the utmost courtesy. The primary cause of this issue stemmed from the anti-Indian activities carried out by certain individuals who had migrated from Punjab to Canada. India's perspective is that the Canadian government has provided them with refuge; however, they have also been involved in activities that are detrimental to India. Regrettably, the Canadian government has not taken any measures to prevent or address these actions.

It is important to acknowledge that the government led by Trudeau has encountered pressure from Canadian Sikh organizations in previous instances, urging them to address extremist elements within the Sikh community. A notable development in this particular context was the incorporation of 'Sikh extremism' within the Canadian government's annual "Public Report on the Terrorist Threat to Canada", which was published in December 2018. This represents the initial explicit recognition of the matter pertaining to 'Sikh extremism' and Khalistan within Canada's annual assessment of terrorist threats. Upon his return to Canada, he strategically engaged in actions that could potentially disrupt relations with India while simultaneously ensuring the support of his Khalistani it's vote bank. Additionally, there was a report concerning the incidents of temple attacks in Australia during the month of March. It was suspected that Hindu organizations may have been

By: Surjit Singh Flora

involved in these attacks.

Additionally, there are significant campaigns against India that Khalistani organizations are running in Canada, Australia, the United Kingdom, and the United States. These organizations are actively collaborating with one another in their efforts.

The growing prominence of individuals advocating for Khalistan in Canada is a significant development. The impact is being observed in various locations, including Australia and the United States. There is a discernible trend observed in India wherein there has been a rise in activities that are directed against the country. Consequently, this has led to an escalation in targeted actions towards Indian embassies located in different nations.

Over the years, India has periodically provided the Government of Canada with information regarding these anti-Indian activities. However, the Trudeau administration did not accord them due attention and failed to thoroughly investigate the complaints they received. This is the underlying factor behind the presence of numerous organizations currently engaged in ongoing campaigns against India and operating freely within the country. The issue at hand is not solely theoretical; rather, it is worth noting that many of these organizations maintain direct connections with Pakistan's intelligence agencies. Frequently, they collaborate to execute acts of violence targeting India. These organizations maintain extensive networks in India, enabling them to persistently engage in activities that are detrimental to India's interests. A significant number of individuals originating from Punjab have unfortunately been subjected to targeted acts of violence, resulting in the loss of life. There are individuals among the present leadership who maintain communication

with individuals residing in other countries who are considered to be opposed to India.

On the other hand, in the last few decades, millions of people from India, especially from Punjab, have migrated to Canada to earn a living. Mostly, students have been and are coming to Canada to get an education and also to settle here. Punjabis, especially the Sikh community, have played a major role in Canada's politics and economy. Looking at the multifaceted relationship between the two countries, Canada is currently India's 10th largest trading partner and 18th largest investor. Hundreds of Canadian companies do business in India. Talks were also supposed to take place between the two countries to further promote trade and investment, which have now been postponed. But as mentioned above, the governments there could not play an adequate role in controlling some people who have been running activities against India. The employees and officials of the Indian embassy are also receiving threats, and the restlessness in India has

been increasing in this regard. A recent incident of heightened tension has occurred with the unfortunate demise of Hardeep Singh Nijjar, a prominent leader associated with the Khalistan movement. The perpetrators responsible for this act remain unidentified at present. Prime Minister Trudeau made a significant assertion during a session in the Parliament of Canada, suggesting that Indian agencies may be involved in a plot to harm him. Furthermore, Canada has issued an order for the expulsion of Pawan Kumar Roy, a senior officer from the Indian Embassy. In response, India has requested the departure of a senior Canadian diplomat from the country. The respective governments of both nations have also advised their citizens to exercise caution regarding security matters in India and Canada. This development has the potential to negatively impact bilateral relations between the two countries in the foreseeable future. If the Government of Canada had significant evidence regarding the Indian agencies, it would have been more suitable for

them to communicate it to the Government of India using diplomatic channels and request appropriate actions to be taken. The current situation should not have been expedited to such a considerable degree without due consideration. A nation that adheres to the principles of the rule of law would enact regulations to prohibit the display of billboards that promote or incite violence, specifically advocating for the assassination of Indian diplomats within its urban areas. A country that upholds the rule of law would effectively deter terrorists from utilizing Canadian territory as a base for perpetrating acts of violence in India. Canadians are highly regarded. It appears that economic relations with China have already been terminated. Prime Minister Trudeau has recently expressed his intention to engage in a diplomatic discourse with India. Please regard yourself as an entrepreneur. Would the absence of access to two of the world's largest economies be advantageous for them?

In the end, Trudeau needs to stop sheltering terrorists and fugitives! Indeed, he needs to stop falsely accusing anyone or any nation. While looking into his own actions and weaknesses for his own country, it's toward his own citizens.

It is imperative that both governments prioritize the pursuit of a diplomatic resolution to address this issue. It is imperative for the Trudeau government to implement effective measures to address the activities targeting India within Canadian territory. All additional matters, including the situation involving Hardeep Singh Nijjar, should be addressed through diplomatic channels for resolution. The interests of both nations necessitate this. A deterioration in diplomatic relations can result in significant economic losses for both nations.

ਖੂਬਸੂਰਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ਰਾਜ਼

ਜਿੰਦਗੀ ਅਣਮੋਲਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵਡਮੁੱਲੀ ਦਾਤ ਹੈ। ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਜਿੰਦਗੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਜਿੰਦਗੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਾਣਦਾ ਹੈ। ਨਿਮਰਤਾ, ਪ੍ਰੀਤ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਹਨ। ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬੋਝ ਬਣ ਕੇ ਨਾ ਕੱਟੋ। ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੱਸ ਖੇਡ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰੋ। ਜਿੰਨੇ ਸੱਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਸਰ ਕਰੋਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਿੰਦਗੀ ਹਰ ਇੱਕ ਪਲ ਖੂਬਸੂਰਤ ਬਣਦਾ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਖੂਬਸੂਰਤ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਉਮੀਦ ਨਾ ਰੱਖੋ। ਨੇਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੋ, ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਲਾ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਕਿਸੇ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉ ਕਿ ਕੌਲ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਬੰਦਾ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮਨ ਮੁਟਾਅ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਆਉ। ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਾੜਾ ਨਾ ਸੋਚੋ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਖੂਬਸੂਰਤ ਜਿੰਦਗੀ

ਜਿਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਝੁੱਗੀ, ਝੋਪੜੀਆਂ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਿੰਦਗੀ ਬਸਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਤ ਸਾਧਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾਉ। ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਤਕਰਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੋਈ ਗੱਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਤੇ ਨਾ ਲਗਾਉ। ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਰਹੋ। ਹਰ ਸਵੇਰ ਨਵੀਂ ਉਮੀਦ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਫੇਰ ਵਧੀਆ ਹੱਸ ਖੇਡ ਕੇ ਗੁਜ਼ਰਦਾ ਹੈ। ਦੇਖੋ! ਪੁੰਝਾਨੀਆਂ, ਮੁਸੀਬਤ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਪੁੰਝਾਨੀ ਆਈ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਜ਼ਮਾਨਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਟੱਪਣ ਲੱਗੇਗੇ। ਜੇ ਹਰ ਵੇਲੇ ਰੱਦੇ ਰਹੋਗੇ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਨੇ ਤਾਂ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੰਦਾ ਤਾਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਹੀ ਰੋਣਾ ਰੋਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲੱਗ ਕੇ ਕੀ ਫਾਇਦਾ?

ਅੱਜ ਪੈਸੇ ਦੀ ਹੋੜ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖਾਤਰ ਪੁੱਤ ਪਿਉ ਦਾ ਕਤਲ ਤੱਕ ਕਰ ਦਿੰਦਾ

ਹੈ। ਭਰਾ-ਭਰਾ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਪੈਸਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਹਰ ਥਾਂ ਤੇ ਪੈਸਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਰੋਨਾ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਨੇ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ

ਸੰਜੀਵ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ, ਮੋਹਾਲੀ
7888966168

ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਅ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਹੱਥ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਅ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਹੱਥ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਅ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਹੱਥ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਅ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਹੱਥ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਸੀ। ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਅ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਹੱਥ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਸੀ।

ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ। ਸਾਦਾ ਭੋਜਨ ਖਾਓ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜ-ਕੱਲ ਜੰਕ ਫੂਡ ਖਾਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ। ਜਿੰਨਾਂ ਹੋ ਸਕੇ ਬਾਹਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰੋ। ਘਰ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼ੁੱਧ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਭੋਜਨ ਖਾਓ। ਸਵੇਰੇ ਹੱਲਕੀ ਫੁਲਕੀ ਸੋਰ ਕਰੋ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਵਧੀਆ ਨਿੱਕਲਦਾ ਹੈ। ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸੁਸਤੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਖੂਬਸੂਰਤ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਜਾਓ। ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਕੂਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਵਧੀਆ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹੋ। ਚੰਗੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਸੀਬਤ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ। ਦੋਸਤ ਚਾਹੋ ਇੱਕ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਹੋਵੇ ਦਿਲੋਂ ਕਰੀਬੀ। ਕਦੇ ਵੀ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਗੁੱਸਾ ਆਵੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਰੱਖੋ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨਾ ਕਰੋ। ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢੋ। ਜਿੰਦਗੀ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਾਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲੇ, ਉਹਨਾਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਜਾਓ ਜਿੱਥੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣ।

ਹਲਕਾਅ (ਰੇਬੀਜ਼) ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਰੋਗ ਹੈ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਬਚਾਅ ਤੇ ਇਲਾਜ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਵਿਸ਼ਵ ਰੇਬੀਜ਼ ਦਿਵਸ ਹਰ ਸਾਲ 28 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਿਨ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਲੂਈ ਪਾਸਚਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਰੇਬੀਜ਼ (ਹਲਕਾਅ) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਵੈਕਸੀਨ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਿਵਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰੇਬੀਜ਼ (ਹਲਕਾਅ) ਬਾਰੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਰੇਬੀਜ਼ ਦਿਵਸ ਦੀ ਥੀਮ, +ਰੇਬੀਜ਼: ਆਲ ਫਾਰ 1, ਵਨ ਹੈਲਥ ਫਾਰ ਆਲ+ ਰੇਬੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਫੌਰੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਰੇਬੀਜ਼ ਕੀ ਹੈ : ਰੇਬੀਜ਼ (ਹਲਕਾਅ) ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਵਾਇਰਲ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਰੇਬੀਜ਼ ਵਾਇਰਸ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਨਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਜੈਨੇਟਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਜਾਤੀ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਵਿੱਚ ਫੈਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕਰਮਿਤ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਦੁਆਰਾ ਫੈਲਦੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੁੱਤੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰ ਇਹ ਵਾਇਰਸ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੁਖਦਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਰੇਬੀਜ਼ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਜਾਨਲੇਵਾ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਵਾਇਰਸ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੁਖਦਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਰੇਬੀਜ਼ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਜਾਨਲੇਵਾ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਵਾਇਰਸ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੁਖਦਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਰੇਬੀਜ਼ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਜਾਨਲੇਵਾ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਵਾਇਰਸ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੁਖਦਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਰੇਬੀਜ਼ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਜਾਨਲੇਵਾ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਵਾਇਰਸ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਲੱਛਣ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਲਾਜ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਾਇਰਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੁਖਾਰ, ਸਿਰ ਦਰਦ, ਚਿੰਤਾ, ਭਰਮ, ਅਧਰੰਗ, ਅਤੇ ਹਾਈਡਰੋਫੋਬੀਆ (ਪਾਣੀ ਦਾ ਡਰ) ਵਰਗੇ ਲੱਛਣ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬਿਮਾਰੀ ਕੌਮਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਲੱਛਣ : ਰੇਬੀਜ਼ ਸੰਕ੍ਰਮਿਤ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਨਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਦੂਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਬੁਖਾਰ, ਸਿਰ ਦਰਦ, ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਆਮ ਲੱਛਣ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਬਿਮਾਰੀ ਵਧਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਲੱਛਣ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਣਾ, ਘਬਰਾਹਟ, ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਪਾਸਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ, ਅਜੀਬ ਅਜੀਬ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣੀਆਂ, ਮੂੰਹ ਵਿੱਚੋਂ ਲਾਰ ਵਗਣਾ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਪਾਣੀ ਨਿਕਲਣਾ, ਦੋਹੇ ਪੈਣੇ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਡਰ ਲੱਗਣਾ ਆਦਿ। ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ

ਅੰਤਿਮ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ ਮਾਮੂਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਜਿਵੇਂ ਗਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਪਾਣੀ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵੀ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੌਰਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਵਾਇਰਸ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਪੁੱਜ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਟੇਜ ਤੇ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਮਰੀਜ਼ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਲਾਜ : ਰੇਬੀਜ਼ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਇਲਾਜ : ਰੇਬੀਜ਼ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ

ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਕੁੱਤਿਆਂ ਅਤੇ ਬਿੱਲੀਆਂ ਵਰਗੇ ਘਰੇਲੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਖਮ ਦੀ ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਵਗਦੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸਾਬਣ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮ ਨੂੰ 15-20 ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਧੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਐਂਟੀਸੈਪਟਿਕ ਲਗਾ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਪੱਟੀ ਕਰ ਕੇ ਢੱਕ ਦਿਓ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਗ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਘਰੇਲੂ ਜਾਂ ਦੇਸੀ ਟੈਟਕਿਆਂ

ਵਿੱਚ ਸਮਾਂ ਨਾ ਗਵਾਓ, ਸਹੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਹੇਲਥਕੇਅਰ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਂਟੀ ਰੇਬੀਜ਼ ਵੈਕਸਿਨ ਲਗਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨਹੀਂ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੇਬੀਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਰਸੂਦਾਇਕ ਸਿਹਤ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਰੇਬੀਜ਼ ਦਾ ਟੀਕਾ ਮੁਫ਼ਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਰੇਬੀਜ਼ ਦਿਵਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ : ਵਿਸ਼ਵ ਰੇਬੀਜ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਦਿਵਸ ਜਨ ਸਿਹਤ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਫ਼ਲਤਾ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਵਿਗਿਆਨੀ ਲੂਈ ਪਾਸਚਰ ਦੁਆਰਾ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਰੇਬੀਜ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਟੀਕੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਹਰ ਪੱਧਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਈਆਂ। ਇਸ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣਾ ਮਹਿਜ਼ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਦਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰੇਬਿਜ਼, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਕਥਾਮਯੋਗ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਆਓ! ਰੇਬੀਜ਼ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਫੈਲਾ ਕੇ, ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ, ਆਪਣੇ ਪਾਲਤੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਨੁੱਖੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਾਰਥਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕੀਏ।

ਚਾਨਣ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਔਲਖ, ਪਿੰਡ ਗੁਰਨੇ ਖ਼ੁਰਦ (ਮਾਨਸਾ), ਸੰਪਰਕ 9876888177

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਬਾਰੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਖੂਫ਼ੀਆ ਸੂਚਨਾ ਕਿੰਨੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਹ ਚਰਚਾ ਛਿੜੀ

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਡੇਵਿਡ ਕੋਹਨ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਿਊਜ਼ ਨੈੱਟਵਰਕ ਸੀਟੀਵੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡ ਨੇ 'ਫਾਈਵ ਆਈਜ਼ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਲਾਇੰਸ' ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਸਾਂਝੀ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੋਸਟ 'ਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਟਰੂਡ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਵੱਲ ਉਗਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਡਿਪਲੋਮੈਟਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਫਿਰਗਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫਾਈਵ ਆਈਜ਼ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਲਾਇੰਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ, ਅਸਟ੍ਰੇਲੀਆ, ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਖੁਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜ ਦੇਸ਼ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਜੀ-7 ਗਰੁੱਪ ਦਾ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਪਰ ਜੀ-7 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੁਝ ਖਾਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਕਬਿਤਾ ਭੂਮਿਕਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਹਿੰਦਮ ਬਾਗਚੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਖੂਫ਼ੀਆ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਕੋਈ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਜੂਡੀ ਥੌਮਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਖੂਫ਼ੀਆ ਖੁਫ਼ੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਰੁਤਬਾ ਅਜੀਤ ਦੱਵਾਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕੈਨੇਡਾ ਜਿਸ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਮਾਹਰ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਦ ਇਕਨਾਮਿਸਟ' ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਸੰਪਾਦਕ ਸ਼ਬਾਕ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਪੱਛਮੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਖੂਫ਼ੀਆ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਇਹ 'ਵੇਪਨ ਆਫ ਮਾਸ ਡਿਸਟਰਕਸ਼ਨ ਇਨ ਇਰਾਕ' ਯਾਨੀ ਇਰਾਕ ਕੋਲ ਮਹਾਂਵਿਨਾਸ਼ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਹੋਣ ਦੀ ਖੂਫ਼ੀਆ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਕੱਢ ਕੇ ਇਹ ਸੋਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿੰਨਾ ਵਿਅਰਥ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਧੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਲਈ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸੋਝਾਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਿਖਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਨਹੀਂ ਦਿਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਰਾਕ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਖਾਮੀਆਂ ਸਨ। ਬਟਲਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇਰਾਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਵੀ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੇਤਾ ਜੇਕਰ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੂਫ਼ੀਆ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਬਾਕ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਰਾਕ 'ਤੇ ਹਮਲੇ 'ਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰੂਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਟਰੂਡ ਸਿੱਖ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟਰੂਡ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਜਨਤਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਫਸਾਉਣ ਵਾਲੀ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, 'ਇਹ ਸਭ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਬਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਿੱਟੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜੇ ਉਹ ਗਲਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਹਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਆ ਜਾਣ। ਸ਼ਬਾਕ ਜੋਸ਼ੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, 'ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਇਰਾਕ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੈ ਕਿ ਖੂਫ਼ੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

'ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ' ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਰਣਨੀਤਕ ਮਾਹਰ ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੋਲਾਨੀ ਨੇ ਵੀ ਪੱਛਮ ਦੀ ਖੂਫ਼ੀਆ ਤੱਤਰ 'ਤੇ ਕਈ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੋਲਾਨੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ

ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਹ ਇੱਕ ਦਰਿਸ਼ਤੀਗਰਹ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੰਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਭਾਰਤ ਬਿਲਾਡ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਇਸ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦੇਣਾ ਚੋਲਾਨੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਟਰੂਡ ਨੇ ਖੁਦ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ। ਟਰੂਡ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ, 'ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਠੱਸ ਇਲਜ਼ਾਮ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਟਰੂਡ ਲਗਭਗ 'ਕ੍ਰੇਡੀਬਲ ਏਲੀਗੇਂਸ' (ਠੱਸ ਇਲਜ਼ਾਮ) ਟਰਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ। ਇਲਜ਼ਾਮ ਤਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਚੋਲਾਨੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, 'ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੈਨੇਡਾ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਟਰੂਡ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਬ੍ਰਹਮਾ ਚੋਲਾਨੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਮਰੀਕੀ ਖੂਫ਼ੀਆ ਨਾਲ ਟਰੂਡ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਉਲਝਣ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਮਿਲੀ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ। ਰਵਾਇਤੀ ਭਰੋਸਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੁਣ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀਡੀਓ, ਆਡੀਓ ਜਾਂ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇਸ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕਈ ਰੱਖਿਆ ਮਾਹਿਰ ਵੀ ਮੰਦੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੇ ਰਿਟਾਇਰਡ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਹਰਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਨਾਗ ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਵਿੱਚ ਤਵਲੀਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਤਵਲੀਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਕੋਈ ਬੁਝਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮਿੱਥ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ

ਭਾਰਤ-ਕੈਨੇਡਾ ਮਸਲਾ: ਹੁਣ ਤੱਕ ਕੀ ਕੁਝ ਹੋਇਆ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਨਿੱਝਰ ਕਤਲ ਕੇਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਲੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਲਿੱਕ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਰਾਏ ਨੂੰ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਵੀ ਮੰਗਲਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਲੋਮੈਟ ਨੂੰ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਰਤ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਬ-ਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 21 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਟਰੂਡ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਦੁਹਰਾਏ, ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਤ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਟ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਧਰਤੀ ਉੱਤੇ ਹੋਏ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਵਧੇਰੇ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਟਰੂਡ ਵੱਲੋਂ ਲਾਏ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰਤ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਮਹਿਲਾ ਬੁਲਾਰੇ ਮੁਮਤਾਜ਼ ਜਾਹਰਾ ਬਲੋਚ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਪਰਵਾਹ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਰਕਤ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਹੈ।"

ਦੇ ਭੂਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨੇ ਦਿੱਤ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਪਨਾਗ ਦੇ ਟਵੀਟ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਕਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਮੋਦੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀਆਈ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ ਰਾਏਸ਼ੁਮਾਰੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾ ਰਿਹਾ ਕੈਨੇਡਾ 'ਦਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟਰੂਡ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਬਲਕਿ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਲਈ ਘੇਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੱਖਵਾਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ ਲੇਬੋ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਨਾਹਗਾਹ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਮਿਲੀ

ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਪੈਗੰਡਾ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਮੋਦੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀਆਈ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪੱਛਮ ਵੱਲ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੂਤਾਵਾਸਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ ਰਾਏਸ਼ੁਮਾਰੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹਨ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

9/11 ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁਲ੍ਹੀਆਂ ਸਨ, ਠੀਕ ਉਥੇ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਅਮਰੀਕੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਇਤਿਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਲਿਬਾਨ ਚੀਫ ਮੁੱਲਾ ਮਸੂਰ ਅਖ਼ਤਰ, ਇਰਾਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਕਾਸਿਮ ਸੁਲੇਮੀ ਦਾ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜ਼ਮੀਨ ਉੱਤੇ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉੱਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਨੇ ਕਦੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ।

ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਮਾਪਦੰਡ

ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐੱਸ ਜੈਸ਼ਕਰ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ - ਦੁਨੀਆਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਡਰਲ ਸਟੈਂਡਰਡ ਯਾਨੀ ਦੌਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਨ, ਉਹ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੈਸ਼ਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਬਾਅ ਹੈ, ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਗਲੋਬਲ ਸਾਊਥ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੋ ਲੋਕ ਤਾਕਤਵਰ ਹਨ, ਉਹ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੈਸ਼ਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅਸੀਂ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਉਤਪਾਦਨ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹਨ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੈਸ਼ਕਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਟਰੂਡ ਸਮੇਤ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 'ਦਿ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼' ਨੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਛਾਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਸ਼ਿਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਬੀਜੇਪੀ ਦੇ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਤੱਤਕਾਲੀ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਜਦੂਤ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਕਬਰ ਰੋਡ ਸਥਿਤ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਸ਼ਾਹ ਰਾਜਦੂਤ ਦੇ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਤਰੀਕੇ ਪੇਸ਼ ਆਏ ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉੱਚਿਆ, ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਗਿਰਾਨ ਦੇਣ। ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਮਾਪਦੰਡ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫੇਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਿਸ਼ਿਰ ਗੁਪਤਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਪ੍ਰੋਪੈਗੰਡਾ ਮੀਡੀਆ ਨਿੱਝਰ ਨੂੰ ਬਸ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਬੁਲਾਰਾ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸੌ ਐੱਫਏਆਈਆਰ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਹ ਐੱਫਏਆਈਆਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਦੇ ਚਲਦਿਆਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਸ਼ਿਰ ਗੁਪਤਾ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, ਨਿੱਝਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ, ਨਿੱਝਰ 2013-14 ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਗਏ ਅਤੇ ਆਈਐਸਆਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਮਿਲੇ।

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਵਾਦ: ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ 'ਟਾਰਗੇਟ ਕਿਲਿੰਗ' 'ਤੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨ

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨੀ ਹਮਾਇਤੀ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਇਲਜ਼ਾਮ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਬਹਿਸ ਛਿੜ ਗਈ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਰਗੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ ਹਨ, ਜੋ ਅਤੀਤ 'ਚ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਟਾਰਗੇਟ ਕਿਲਿੰਗ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਓਸਾਮਾ ਬਿਨ ਲਾਦੇਨ ਦਾ ਕਤਲ। ਕਈ ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਓ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਟਰੂਡੋ ਨੇ 18 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਚ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ

ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਜੀ-20 ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਮੈਂ ਖ਼ੁਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਇਸ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਭਾਈਵਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਕੂਟਨੀਤਕ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕੂਟਨੀਤਕ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਨੇ ਫਿਲਹਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਬਕਾਇਦਾ ਸਮੀਖਿਆ ਹੁੰਦੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਖ਼ਦਸ਼ਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਕਤਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਜਾਂਚ 'ਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਸ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਨਾਲ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਨੇ ਵੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿੱਝਰ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਹਿੰਦਮ ਬਾਗਚੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ

'ਟਾਰਗੇਟ ਕਿਲਿੰਗ' ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਦਲੀਲਾਂ

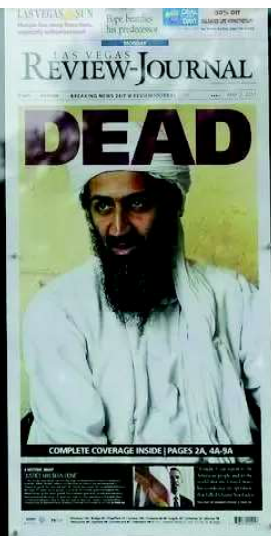
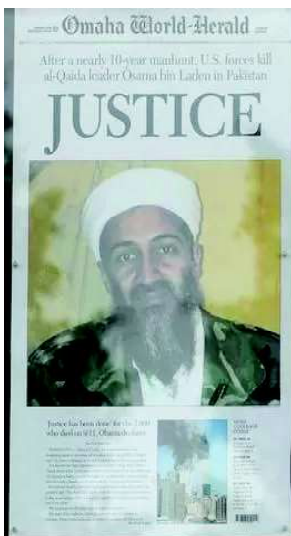
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਦੁਸ਼ਮਣ' ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਲਾਦੇਨ ਅਤੇ ਸੁਲੇਮਾਨੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਵੇਲੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ 'ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਖ਼ਤਰਾ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਤਲਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਕਤਲਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਟਰਕਾਅ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨੌਸ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ

ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੀ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘਾਤਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਧੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਘਾਤਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇੜਲੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ, ਪਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਸੋਮਾਲੀਆ, ਯਮਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ 'ਟਾਰਗੇਟ ਕਿਲਿੰਗ' ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਉਸ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਅਖੰਡਤਾ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਜਤਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਚਾਰਟਰ ਦੇ ਵੀ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਖੇਤਰੀ ਅਖੰਡਤਾ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। 2011 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਓਸਾਮਾ ਬਿਨ ਲਾਦੇਨ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਰੋਨ ਹਮਲੇ ਵਿੱਚ ਈਰਾਨੀ ਜਨਰਲ ਕਾਸਿਮ ਸੁਲੇਮਾਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੇ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ 'ਟਾਰਗੇਟ ਕਿਲਿੰਗ' ਤਹਿਤ ਕਈ 'ਫਲਸਤੀਨੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ' ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ। ਕੀ ਹੈ ਬਦਲ ?

ਮਾਹਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤਾਂ ਲਾਏ ਹਨ ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਬਦਲ ਸੀਮਤ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਦਾਲਤ (ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜਸਟਿਸ) ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉੱਥੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ੈਸਲਾ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਹਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਦਾਲਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਜਦੋਂ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਅਲ ਜਜ਼ੀਰਾ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਅਲ ਜਜ਼ੀਰਾ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਅਲ ਜਜ਼ੀਰਾ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਅਲ ਜਜ਼ੀਰਾ ਦੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਮੈਡੀਕਲ ਬਿਲ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਯੁਸ਼ ਅਧੀਨ 'ਆਯੁਰਵੈਦ', 'ਯੋਗ' / 'ਨੇਚਰੋਥੈਪੀ', 'ਯੂਨਾਨੀ', 'ਸਿੱਧ' ਅਤੇ 'ਸੇਵਾ ਰਿਗਪਾ' ਦੇ ਇਲਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਕਰਨ ਲਈ 'ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਊਂਸਲ ਆਫ ਰਿਸਰਚ' ਹੇਠਲੇ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਐਲੋਪੈਥੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ ਦਾ ਹੀ ਇਲਾਜ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਨਾਲ ਕਰਵਾਏ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਆਏ ਖਰਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੈਲਥ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਉੱਪਰ ਗਾਈਡਲਾਈਨਜ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕਲੀਨਿਕ / ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਕੋਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਇਲਾਜ ਤਕਰੀਬਨ ਆਉਟ ਡੋਰ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕਟਰ ਇਲਾਜ ਉੱਪਰ ਆਏ ਖਰਚੇ ਦੇ ਬਿਲ ਦੇਣਾ ਤੋਂ ਕੋਨੀ ਕਤਾਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵੇਲੇ / ਹਮੀਨ ਵੀ ਸ਼ਿਲ ਮੀਡੀਏ ਉੱਪਰ ਪੱਕੇ ਇਲਾਜਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਕਈ ਮਰੀਜ਼ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਬਿਲ ਦੇਣਾ ਹੀ ਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਵੀ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰੀ ਇਲਾਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡਾਕਟਰ ਪਹਰੀ ਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖਦੇ ਅਤੇ ਮਨ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵੱਲ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਜੀ ਜੇ ਖੁਦ ਡਾਕਟਰੀ ਪੇਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਸੀਂ ਹੋ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ

ਬਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲੱਭੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕਰਕੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਤੱਕ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ। ਉੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਐਲੋਪੈਥਿਕ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਲੋਕ ਹੁਣ ਬਿਜਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਵੈਸੇ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਿਹਤ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਇਲਾਜ ਐਲੋਪੈਥੀ ਦੀ ਥਾਂ ਧੀਮੀ ਚਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾ ਪਵੇ। ਐਲੋਪੈਥੀ ਇਲਾਜ ਨਾਲ ਤੇਜ਼ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਾਈਡ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਦੀ ਅਕਸਰ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹੁਣੇ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਬਿਲ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਹੋਂਦ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਵੈਰੀਫਾਈ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਜੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਧੀਆ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸਰਵਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਿਰਭਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਆਏ ਖਰਚੇ ਦੀ ਨਿਯਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਜ ਕਰਾਉਣ ਤੇ ਆਏ ਖਰਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਇਲਾਜ ਦੇ ਖਰਚੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੂਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ, ਇਸ ਸਾਰੇ ਬਿੱਲ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖਰਚੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਮੱਧੀ ਸਮਾਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚ ਕਰਵਾਏ ਪੈਂਦੀ ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਦੇ ਇਲਾਜ ਉੱਪਰ ਆਏ ਖਰਚੇ ਦਾ ਬਜਟ ਡੀ.ਡੀ.ਐ. ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ

ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਕਰੋਨਿਕ ਹਰਟ, ਕੈਂਸਰ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਉੱਪਰ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਏਨਾ ਪੈਸਾ ਖਰਚਣਾ ਹਰੇਕ ਲਈ ਅੱਖਰ ਹੈ। ਦੂਸਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਬਿਲਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ-ਬੱਧ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿੱਲ ਦਫਤਰਾਂ 'ਚ ਰੁਲਦੇ ਫਿਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਦਫਤਰ ਕੰਮ

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ

ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇੜੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਦਸਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਡਾਕ ਲਈ ਖਰਚਾ ਹੁਣ ਦਫਤਰਾਂ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿਉਂ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਹੋਰ ਡਾਕ ਭੇਜਣ ਦੇ ਕੰਮ ਤਾਂ ਆਨ ਲਾਈਨ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਕਈ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੈਡੀਕਲ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣ ਨੂੰ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਹ ਬਿੱਲ ਵੈਰੀਫਾਈ ਕਰਕੇ ਪਾਸ ਕਰਨੇ ਹੋਣੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਨੂੰ ਆਨ ਲਾਈਨ ਕਰਕੇ ਸਮਾਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਅੱਜ ਸਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਬਿਲਾਂ ਦੇ ਸਟੇਟਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਸੁੱਝਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਭੁਝ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫਾਰਮ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਛਾਪੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕਈ ਆਟੋਲੋਡੀਏ ਫਾਰਮ ਵੀ ਛਾਪੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਅਸੈਂਟੀਲੀਟੀ ਸਰਟੀਫੀਕੇਟ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਈਆਂ 'ਚ ਨਹੀਂ। ਹੈਲਥ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੇ ਇਹ ਪੂਰੇ ਲੋਡੀਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਡਾਊਨਲੋਡ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਬਿਲ ਭੇਜਣ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ

ਦੀ ਖੱਲ-ਖੁਆਰੀ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਾਰਮਾਂ 'ਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਾਲ ਅਪਲਾਈ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਮਰੀਜ਼ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਇਹ ਫਾਰਮ ਆਪ ਹੀ ਭਰ ਸਕੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬਾਹਰੋਂ ਬਾਬੂਆਂ ਤੋਂ ਬਿਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਵਾਰੀ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਵੀ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਬਿਲਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗ੍ਰੇਗੂਲਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਖਰਚੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਨਖਾਹਾਂ ਕਰਕੇ ਲੱਖਾ ਸਮਾਂ ਇੰਜਾਬ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੈਨਸ਼ਨਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਉੱਪਰ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਅੱਖਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਬਕਾਏ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਜੋ ਕਿ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਧਰੋਂ ਉਧਰੋਂ ਪੈਸੇ ਫੜ ਕੇ ਇਲਾਜ ਕਰਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਵਾਅਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਪੈਸੇ ਮੋੜਨੇ ਸੱਥ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਮੋਸੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਨੇ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਲਦੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਹਿਕਮੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ਡ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਇਹ ਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਸਟੇਟ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਹ ਬਿਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਈ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਗੰਢਤਪ ਕਰਕੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬਿਲ ਸਕਦੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਅਰੀਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਇਲਾਜ ਫਰੀ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਡੀਵੈਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਨਿਸਚਤ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਫਰੀ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੀਆ ਹੈ।

ਜੋਸ਼ ਜਵਾਨੀ ਦਾ

ਗੱਲ 14-15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਜਦੋਂ ਸੋਚ 'ਤੇ ਜੋਸ਼ ਹਾਵੀ ਹੁੰਦੇ। ਮਤਲਬ ਅੱਲ੍ਹੜ ਜਵਾਨੀ ਦੇ ਉਹ ਦਿਨ, ਜਦੋਂ ਬੰਦਾ-ਧੜਕ, ਬੇਪ੍ਰਵਾਹ ਹੋ ਕੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਘਰੋਂ ਬਿਨਾ ਦੱਸੇ ਆਪਣਾ ਸਕੂਟਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਆਪਣਾ-ਸੱਥਾ ਚਲਾ ਤਾਂ ਲਿਆ ਪਰ ਰੋਕਣਾ ਆਵੇ ਨਾ। ਦੋ-ਤਿੰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਂ ਦੀ ਫਿਰਨੀ ਤੋਂ ਘੁੰਮਦਿਆਂ ਵਾਪਸ ਘਰ ਵੀ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਸੁੱਝਦਾ ਨਾ ਦੇਖ ਕੇ ਪੈਲੀ ਕਰ ਕੇ ਸੜਕ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਹੇ ਹੋਏ ਖੋਲ 'ਚ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਬੱਝੀ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਹੀ ਸਕੂਟਰ ਸਮੇਤ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਇੱਕ ਪਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਅਸੀਂ 2 ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਚੇਤਕ ਸਕੂਟਰ ਲੈ ਕੇ ਉੱਥੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ। ਉਸ ਪਹੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉੱਚਾ ਜਿਹਾ ਸਪੀਡ-ਬਰੇਕਰ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਦੋਹੀਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਆਪਣੇ ਸਕੂਟਰ ਭਜਾ ਕੇ ਲਿਆਉਣੇ। ਸਪੀਡ-ਬਰੇਕਰ ਭਜਾ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਕੂਟਰ 3-4 ਫੁੱਟ ਹਵਾ 'ਚ ਉੱਡਣ ਲਾਗੇ ਤੇ ਉੱਪਰ ਵਾਲੇ 'ਚ ਹੀ ਸਕੂਟਰ ਦੀ ਬਰੇਕ ਦੱਬ ਕੇ ਰੱਖਣੀ। ਕੁੱਝ ਕੁ ਸਕਿੰਟਾਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸਕੂਟਰ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਲੱਗਣਾ ਤਾਂ ਬਰੇਕ ਦੱਬੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਕੂਟਰ ਘੁੰਮ ਜਾਂਦਾ ਕੇ ਸਾਰੀ ਪਹੀ 'ਚ ਮਿੱਟੀ ਹੀ ਮਿੱਟੀ ਉੱਡਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ। ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਪਿੰਡ ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਸੌ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਅੱਖ ਬਚਾ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵਗਦੇ ਸੁਣੇ 'ਚ ਨਹਾਉਣ ਚਲੇ ਜਾਣਾ। ਚੱਲਦੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਗਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਛੂਹਣ-ਛੂਹਣ ਖੇਡਣਾ ਤੇ ਘਰਦਿਆਂ ਦੇ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਘਰ ਮੁੜ ਆਉਣਾ।

ਚਾਹ-ਪਾਣੀ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆਂ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਪਈ ਕਾਰ ਦੀ ਚਾਬੀ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੱਕ ਬੋਲੀ ਤਿਆਰ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਾਰ ਚਲਾਉਣੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਬਸ, ਕਾਰ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਚਾਅ 'ਚ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਗੋੜੀ ਲਾਉਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੱਚੇ ਰਸਤੇ 'ਚ ਕਾਰ ਗਾਰੇ ਵਿਚ ਫਸ ਗਈ, ਮਸਾਂ ਧੱਕਾ-ਧੁੱਕਾ ਲਗਾ ਕੇ ਕਵਾਈ ਤੇ ਨੇੜਲੇ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਚੱਲਦੀ ਮੋਟਰ ਤੋਂ ਹੋਰ ਕੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਏ। ਉਹ ਸੱਜਣ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਦੀ ਚਾਬੀ ਫੜ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਦੋਸਤ ਵੀ ਖਿਸਕ ਗਿਆ ਪਰ ਪਿੱਛੋਂ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਚੰਗੀ ਭੁਗਤ ਸਵਾਰੀ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਬੱਸ ਰਾਹੀਂ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਸਤੇ 'ਚ ਬੱਸਾਂ ਰਹਿਾਉਣ ਦੇ ਢਾਬੇ 'ਤੇ ਰੁਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਦੋਸਤ ਵੀ ਉਕਤ ਢਾਬੇ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਖਾਂਦਾ-ਪੀਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖਾ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਵਾਲੀ ਬੱਸ ਹਾਲੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਖੜੀ ਹੋ ਜਦਕਿ ਉਹ ਬੱਸ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਉਹਦੇ ਵਰਗੀ ਹੋਰ ਬੱਸ ਖੜੀ ਸੀ। ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੋਸ਼ ਉੱਡ ਗਏ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬੈਗ 'ਚ ਪੈਸੇ, ਕੱਪੜਿਆਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦਾ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਵੀ ਸੀ। ਬੁਝੀ ਮਸ਼ੀਨ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਬੱਸ-ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਬੈਗ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰ 'ਚ ਸਾਹ ਆਏ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ 4-5 ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਚਨਾਰਬਲ ਦਸਰਿਹਾ ਦੇਖਣ ਚਲੇ ਗਏ। ਮੇਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸੇ ਪਿੰਡ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੋਸਤ ਦੇ ਘਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਅਸਲ 'ਚ ਉਹ ਮੁੰਡਾ ਸਾਡੇ ਇੱਕ ਬੋਲੀ ਦਾ ਮਾਮਾ ਸੀ ਪਰ ਹਮ ਉਮਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਵੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਘੁੰਮਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਮਤਲਬ

ਦੋਸਤ ਹੀ ਸੀ ਇੱਕ ਤਰਾਂ ਨਾਲ। ਉੱਥੇ ਬੈਠਿਆਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਯਾਰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਦੇ, ਬਸ ਸ਼ਿਮਲੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਬਣ ਗਈ। ਫੇਰ ਕਹਿੰਦੇ ਯਾਰ ਉੱਥੇ ਨੰਢ ਹੋਵੇਗੀ, ਕੱਪੜੇ ਪਾਏ ਹੋ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨੀ ਹੀ ਪੈਸੇ ਨੇ ਇੰਨੇ। ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਮੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਲਮਾਰੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਕੱਟੀਆਂ ਸਵਾਟਰਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਮਾਰੂਤੀ ਕਾਰ ਦੀ ਡਿੱਗੀ ਭਰ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਪੈਸੇ ਵੀ ਹੋਗੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ, ਬਾਅਦ 'ਚ ਮੈਨੂੰ ਹਿੰਸੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਕਾ-ਪਿੱਜੇਰ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਉਹ 3-4 ਵੱਜ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਸੜਕ ਤੋਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਰਾਤ ਲੱਘ ਰਹੀ ਸੀ। ਮਾਹੌਲ ਇੰਨਾ ਵਧੀਆ ਬਣਿਆ ਕਿ ਕਾਰ ਸਾਈਡ 'ਤੇ ਲਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਾਤ 'ਚ ਹੀ ਘੰਟਾ ਭੰਗਣਾ ਦੇ ਪਾਏ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਰਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਡੀ ਪੂਰੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੜਕੇ 3 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਸ਼ਿਮਲਾ ਦੇਖਿਆ। ਵੀਹ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣੇ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਹੀ ਮਾਮੇ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਦੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਮੰਗੇ ਹੀ ਨੇ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਬਿਬੇਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਿਆ। ਉੱਥੇ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਬਾਹਰ 4 ਢਾਬੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਸਨ। ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਢਾਬੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਲਕਸ਼ਮੀ ਪੂਜਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਪੁੱਲੀਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਲਕਸ਼ਮੀ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਆਈ ਕਿ ਨਹੀਂ ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਰਾਤ ਗਸ਼ਟੀ, ਗੁਲਾਬ-ਜਾਮਨਾਂ ਖਾ-ਖਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਢਿੱਡ ਅਫ਼ਰਾ ਲਏ। ਉਹ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੀ ਰਾਤ ਅੱਜ ਵੀ ਚੇਤਿਆ 'ਚ ਵੱਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਦੋਦਾਂ ਦੀ

ਪੰਜਾਬ ਵਾਪਸੀ ਸਮੇਂ ਤੜਕੇ 5 ਕੁ ਵਜੇ ਆਗਰਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਉਂਦਾ ਹੋਦਾ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਯਾਤਰੀ ਆਪ-ਸੁੱਤੇ ਜਿਹੇ ਹੀ ਪੈਠਾ ਖਰੀਦ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬੈਗਾਂ ਕੋਲ ਹੀ ਰੱਖ ਕੇ ਫੇਰ ਸੌ ਜਾਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਉਹ ਪੈਠਾ ਚਟਰ ਕਰ ਕੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਆਪ ਵੀ ਸੌ ਜਾਂਦੇ। ਇੱਧਰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹੋਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ 25-30 ਯਾਰ-ਬੋਲੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣੇ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿਸਤਰੀ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸਕੂਟਰਾਂ ਦੇ ਸਾਈਲੈਂਸਰ ਖੁਲ੍ਹਾਉਂਦੇ ਤੇ ਫਿਰ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਭਰੇ ਥੈਲੇ ਸਕੂਟਰਾਂ 'ਤੇ ਲੱਦ ਕੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਹੋਲੀ ਖੇਡਦੇ ਰਹਿਣਾ। ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਘਰ ਮੁੜਨਾ। ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਬੱਸੀ ਪਠਾਣਾਂ ਵਿਖੇ ਥੋਨੇ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਵਿਖੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯਾਰ ਇਸ ਵਾਰੀ ਹੋਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਚੱਲਦੇ ਹਾਂ। ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ, ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਜਾਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਬਣਾ ਲਈ। ਘਰ ਇਹ ਦੋ ਦੋਸਤ ਇੱਕ ਇੱਕ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਭੈਣ ਦੇ ਦਿਉਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋ ਆਲਾ। ਉੱਥੇ 3-4 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਣੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਕੰਮਕਾਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ। 3 ਸਕੂਟਰਾਂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ 5 ਜਣਿਆਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਤੜਕੇ ਹੀ ਕੈਮਰਾ, ਵਾਕਮੋਨ ਆਦਿ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਹੋਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਚਾਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ। ਉਦੋਂ ਨਾ ਸਕੂਟਰ ਚੱਜ ਨਾਲ ਚਲਾਉਣੇ ਆਉਂਦੇ ਸੀ, ਨਾ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਹੋ, ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਿੰਨਾ ਤੇਲ ਲੱਗੇਗਾ। ਇੱਕ ਉਦੋਂ ਸਕੂਟਰ ਨੂੰ ਟੌਚਣ ਲਗਾ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਕਿ ਪੈਟਰੋਲ ਦੀ ਕੁੱਝ ਬੱਚਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਸਤੇ 'ਚ ਘੁੰਮਦੇ-ਘੁੰਮਾਉਂਦੇ ਹਰਿਦੁਆਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਉੱਥੇ ਗੰਗਾ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ ਫੋਟੋਆਂ

ਖਿੱਚਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਪੈ ਗਈ। ਦਰਅਸਲ ਸਾਡੇ ਮਨ 'ਚ ਭੁਲੇਖਾ ਸੀ ਕਿ ਰਿਸ਼ੀਕੋਸ਼ ਹੀ ਹੋਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਰਿਸ਼ੀਕੋਸ਼ ਤੋਂ 300 ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਪਹਾੜੀ ਸਫ਼ਰ ਤਹਿ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦੇ ਹੋਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹ ਹੀ ਸੁੱਕ ਗਏ। ਸੋ, ਰਾਤ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ੀਕੋਸ਼ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਬਜਟ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਸਕੂਟਰ ਰਿਸ਼ੀਕੋਸ਼ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਨੇ 2 ਸਕੂਟਰਾਂ 'ਤੇ ਹੋਮਕੁੰਟ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। ਦੋਦਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋਸਤ ਦੇ ਮੰਗਣੇ ਦੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਅਸੀਂ 10-15 ਦੋਸਤ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਫਲੋਟਿੰਗ ਰੇਸਤਰਾਂ ਚਲੇ ਗਏ। ਖਾ-ਪੀ ਕੇ ਫੋਟੋਆਂ ਖਿਚਵਾਉਂਦੇ ਤੇ ਮੁਵੀ ਬਣਾਉਂਦੇ-ਬਣਾਉਂਦੇ ਅਸੀਂ ਫਲੋਟਿੰਗ ਵਾਲੀ ਰੇਲਿੰਗ ਟੱਪ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਲੰਡਰਾਂ 'ਤੇ ਲੱਦ ਕੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ 'ਤੇ ਸਾਰਾ ਰੇਸਤਰਾਂ ਭਾਖੜਾ ਨਹਿਰ 'ਚ ਤੈਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਭੁੱਲ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਸਾਥੋਂ ਸਿਰਫ 2-3 ਫੁੱਟ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਉੱਪਰੋਂ, ਉਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਤੈਰਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦਾ ਭਾਖੜਾ ਨਹਿਰ ਦਾ ਪਾਣੀ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉੱਥੇ ਲੱਖੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਈਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸੋਚ ਕੇ ਰੂਹ ਕੱਢ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਨਿੱਜੀ ਤੇ ਕੁੱਝ ਨੇਕਲ ਯਾਰਾਂ-ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਹਿਸਕੀ ਤਸਰਬੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਸ਼ ਵੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਉਮਰ ਦੇ 40ਵਿਆ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣ 'ਤੇ ਰੋਂਗਣੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਨਮੋਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਡੋਰ ਜੋਕਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਮੁੜ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਜੁੜਦਾ, ਲੱਖਾਂ, ਕਰੋੜਾਂ ਵਾਰ ਜੀਓ। ਅਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਮੋਬਾ. 98889-40211

ਪਰਦੇ ਉਹਲੇ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ

ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਲੀਵਾਲ
ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਚੈਂਬਰਿਜ਼
ਮੋਬ 78374-90309

ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਬਹੁਤ ਖੁਬਸੂਰਤ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਅਨੰਦ ਵਿੱਚ ਮਾਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਿਤਾਬ ਵਾਂਗ ਵਿਚਰਨ ਦੀਆਂ ਲਾਭ ਨਸੀਹਤਾਂ ਦੇ ਦੇਵੀਏ ਪਰ ਉਸ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਸਪਾਰਨ ਕੰਮ ਨਹੀਂ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਲਈ ਪਰਦਾ ਜਾ ਉਹਲਾ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਬਹੁਮੁੱਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਵਾਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਅਸੀਂ ਜੀਵਿਗੀ ਦੇ ਕਈ ਪੱਖ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਪਰਦੇ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਹ ਜਨਮ, ਮਰਨ, ਰਹਿਣ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰਦੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕੁਝ ਲੁਕਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਬੁਰਾ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਛੁਪਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਢੱਕਣ ਵਾਲਾ ਪਰਦਾ ਦੇਖਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਟ ਦਿਓ, ਉਹ ਖੜਤ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ “ਪਰਦੇ ਸਾਡੇ ਕੋਈ ਹਨ” ਮਨੁੱਖੀ ਸੋਚ ਤੇ ਪਰਦੇ

ਉੱਚੇ ਹੀ ਆਜਾਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਖਿੜਕੀਆਂ (ਦਾਇਰੇ) ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਉਡਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਛੋਟੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣਾ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਸਾਡੀ ਰੋਜ਼ ਮਰਾ ਦੀ ਜੀਵਿਗੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪਰਦੇ ਦੇ ਓਹਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਜੋ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ, ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਸੇ ਭਰਮ ਦੇ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਬੇਰੁਕ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਿਗੀ ਦੀਆਂ ਅਣਸੁਖਾਵੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਜਹਾਨਾਂ ਕੂਚ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਇਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਨਾਲੋਂ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣਾ ਜੀ ਆਵਾ ਸੁੱਖਮਈ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰਦੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਜਨਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮਰਨ ਤੱਕ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਜਨਮ ਪਿੱਛੋਂ ਕਪੜੇ ਪਾ ਕੇ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਖਰੀ ਰਵਾਨਗੀ ਸਮੇਂ ਮੂੰਹ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨ ਦੀ ਤਹਿਜੀਬ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਘੁੰਡ (ਪਰਦਾ) ਕੱਢਦੀਆਂ ਸਨ। ਜੋ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਨੇ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਬਖਸ਼ੀ। ਸਾਡੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਪੁਸ਼ਾ, ਢੋਲ, ਖਾਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਵੇ ਤੋਂ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਨਵੀਂ ਪੀੜੀ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਥਾ ਦਾ ਮੁੱਢ ਕੁਦੀਮੇਂ ਹੀ ਭੰਗ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਕਾਰ, ਘਰ, ਕੱਪੜੇ ਤਾਂ ਛੱਡੋ, ਹੋਟਲ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਦੀ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਫੋਟੋ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਪਾਠ ਪੁਸ਼ਾ ਦਾ ਪੁੰਨ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਭੋਜਨ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੁੱਧੀ ਤੇ ਨਾਰੀ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ, ਪੰਨ ਦਾ ਵਾਧੇ ਲਈ ਵੀ ਪਰਦਾ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ “ਭੋਜਨ, ਭਜਨ, ਖਾਜਨਾ, ਨਾਰੀ” ਚਾਰੇ ਪਰਦੇ ਦੇ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਬਚਨਾ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਸੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿੱਜੀ ਜਿੰਦਗੀ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਰੋਕ ਹੋਵੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਉਧਰ ਜਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਤੇ ਵੱਡੀ ਉਦਾਰਗਨ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਮਹਾਨ ਯੋਧਿਆਂ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਪੈਗੰਬਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਵਾਰਸਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੈਸਕਾਰਾਂ ਸਦਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਵੱਖਰਾ ਮੁਕਾਮ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਵਿਰਾਸਤੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਤੇ ਨਰੋਇਆ ਵਿਰਸਾ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਜਿਸ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਪਰਦੇ ਦੀ ਗੁਜ਼ੀ ਸਾਂਝ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮੇ ਨੇ ਪਰਦੇ ਨੂੰ ਫਿਲਮੀ ਪਰਦੇ ਤੇ ਬਖੂਬੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਨਾਚ ਜਾ ਕਸਰਤ ਦੀਆਂ ਵੰਨਗੀਆਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਪਰ 50ਵੇਂ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਪਰਦੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਨਿਰਾਲੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੇਖਕ ਸਾਹਿਰ ਲੁਖਿਆਣਵੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਸਾਧਨਾ ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਵਾਲੀ “ਆਜ ਕਿਉਂ ਹਮ ਸੇ ਪਰਦਾ ਹੈ” ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਨਿਰਾਜਗੀ ਤੇ ਪਰਦੇ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦਾ ਅਨੂਠਾ ਮੇਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਸੰਨ 1968 ਵਿੱਚ ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਜੀ ਸਿਕਾਰ ਫੀਲਮ ਦੇ ਗੀਤ ਵਿੱਚ ਅੱਸਾ ਪਾਰੇਖ ਪਰਦੇ ਨਾਲ ਗੁਝੇ ਭੇਡਾ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਬੇਹਤਰੀਨ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕੀਤਾ। ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਭੇਡ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ ਵਲੋਂ ਨੂੰ ਹਸਤਰ ਜੈਪੂਰੀ ਨੇ ਸਬਦਾ ਨਾਲ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦਾ ਉਮਦਾ ਜਾਲ ਬਣਾਇਆ, ਪਰਦੇ ਮੇਂ ਰਿਹਣੇ ਦੇ, ਪਰਦਾ ਨਾ ਉਠਾਓ ਪਰਦਾ ਜੋ ਉਠ ਗਿਆ ਤੇ ਭੇਡ ਖੁਲ ਜਾਏਗਾ ਪਰਦੇ ਅਤੇ ਭੇਡਾ ਦੀਆਂ ਇਹ ਉਲਝਣਾ ਭਰੇ ਗੀਤ ਦੀ ਤਾਜਗੀ ਪੰਜ-ਛੇ ਦਹਾਕਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਵਿੱਕੀ ਨਹੀਂ।

ਪਰਦੇ ਅੰਦਰ ਭੇਡ ਛੁਪਾਉਣ ਦੇ

ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ। ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮੇ ਦੇ ਬੰਮ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਨੇ 1977 ਵਿੱਚ ਅਮਰ ਅਕਬਰ ਐਂਥਨੀ ਵਿੱਚ ਸਜਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬੇਪਰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪਰਦੇ ਦਾ ਜੀ ਖੋਰ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਰੁਕ ਸਕੇ। ਗੀਤਕਾਰ ਅਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਬੇਪਰਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੇਲ ਨੂੰ ਬੜਾ ਨਾਪ ਤੋਲ ਕੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸਿਰਜਿਆ। ਪਰਦਾ ਹੈ ਪਰਦਾ, ਪਰਦੇ ਕੇ ਪੀਛੇ ਪਰਦਾ ਨਸ਼ੀ ਹੈ ਪਰਦਾ ਨਸ਼ੀ ਕੇ ਬੇਪਰਦਾ ਨਾ ਕਰਦੁ ਤੇ ਅਕਬਰ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਪਰਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ, ਭੇਡ ਤੇ ਨਿਰਾਜਗੀ ਸਭ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਪਰਦੇ ਓਹਲੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਤੇ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੀ ਜੋ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਗਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਇਸ ਸਦਕੇ ਆਪਣੇ ਹਮਸਫਰ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਦੀ ਤਾਂਘ ਵਧਦੀ ਹੈ। 1970 ਵਿੱਚ ਬਣੀ “ਏਕ ਫੂਲ ਦੇ” ਮਾਲੀ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਸੰਜੇ ਖਾਨ ਸਾਧਨਾ ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਇਜਹਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਗੀਤ ਗਾਇਆ। ਜਿਸਨੇ ਪਰਦੇ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਯੇ ਪਰਦਾ ਹਟਾ ਦੇ, ਜ਼ਰਾ ਮੁਖੜਾ ਦਿਖਾ ਦੇ ਹਮ ਪਿਆਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਹੈ ਕੋਈ ਗੈਰ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦੇ ਬਾਬਾ ਬੋਹੜ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਜੀ ਨੇ ਵੀ “ਪਰਦਾ ਕੱਜ ਲਈ ਸਾਈਆਂ ਮੇਰੀ ਚੰਗੀ ਮੋਦੀ ਦਾ” ਰਾਹੀਂ ਪਰਦੇ ਨੂੰ ਗੀਤ ਵਿੱਚ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਆਪਣੇ ਗੀਤ ਦੇ ਗੀਤੀ ਗਾਰੇ-ਬ-ਗਾਰੇ ਹੋਈਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਉਪਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਸਦਿਦ ਆਵਾਮ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਈਆਂ ਹੋਣ ਪਰ ਕਾਦਰ ਅੰਗੇ ਤਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਛੁਪਦਾ।

ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਸਫਰ ਪਰਦੇ ਤੇ ਬਿਨਾ ਸੰਭਵ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੇਤਾ ਸਾਫ-ਪਾਕ ਦਿੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਣਿਆ ਰਿਹੇ। ਜੋ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਪਰਦਾ ਤਾਣ ਵੀ ਬਣਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਵਜ਼ੀਰੀਆ

ਨਿਵਾਜੀਆ ਤੇ ਬਚਾਈਆ ਜਾਈਆ ਹਨ ਸਮੇਂ ਦੇ ਗੋੜ ਨਾਲ ਘਪਲੇ ਜਾ ਗੈਰ-ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮਾ ਤੇ ਪਰਦਾ ਉਠਦਿਆਂ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰਸਿਪ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤਾਅ ਉਮਰ ਦੇ ਆਖਰੀ ਰਾਜਸੀ ਟੋਰਰ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਉਠੇ ਪਰਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁੱਠੀ ਵਿੱਚੋਂ ਰੋਤ ਵਾਗਰਾ ਕਿਰਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਤਾਂ ਹਾਰਾਂ ਦੀ ਹਰੁਮੇ ਨੂੰ ਸਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਦੱਬੇ ਮੁਰਦੇ ਉਖਾੜਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਰਾਜਸੀ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਤ ਲਈ ਆਖਰੀ ਕਿੱਲ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸੀ ਕਿੜ ਨੇ ਪਰਦੇ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਤਹਿਜ-ਨਹਿਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪੈਸੇ ਦਾ ਪਰਦੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਗਰੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੰਦਾ। ਸਭ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲਣ ਨਾਲ ਅਖੀਆ ਮੱਲਿਆ ਲਈ ਰਾਜੇ ਹਨ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਰਬਤੀਆ ਨੂੰ ਬਚਣ ਲਈ ਦੂਜੇ ਮਲਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਕਦੇ ਇਹੋ ਲੋਕ ਪਰਦੇ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ਦਾ ਸਿੰਗਾਰ ਬਣਦੇ ਹਨ।

ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਦੀ ਚੰਚਲਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਦਿੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਵੱਲ ਉਤੋਂਜਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਉਮੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਭਾਉਂਦੀ, ਸਗੋਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਦੁੱਖ, ਸੁੱਖ, ਭੇਡ ਤੇ ਸਾਜਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨਣ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਇਹੋ ਚਾਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਨੋ ਦਸਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਭ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲਣ ਨਾਲ ਅਖੀਆ ਮੱਲਿਆ ਸਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਰਦੇ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਜੀਵਿਗੀ ਲਈ ਅਹਿਮ ਹੈ ਤੇ ਰਹੱਸੀ ਪਰ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਪਰਦੇ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਜਖੀਰੇ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ। ਬਸਰਤੇ ਸਾਨੂੰ ਹਲੀਮੀ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਰਦੇ ਓਹਲੇ ਦਾ ਸਰੂਰ ਬਣਿਆ ਰਹੇ। ਸਾਲਾ! ਇਸ ਹਸਦੇ ਵਸਦੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਬੇਸੁਖਾ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪਰਦਾ ਇਸ ਤਰਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੋ।

ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਡੇ ਰੋਗ

ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜੀਵਿਗੀ ਜਿਊਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਜੋੜੇਜੋੜ ਕਰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਜੀਵਿਗੀ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਜੀਵਿਗੀ ਜਿਊਣ ਦੀ ਜਾਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਮੁਤਾਬਿਕ ਗੁਣਾਂ ਜਾਂ ਔਗੁਣਾਂ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਲੋਕ ਜੀਵਿਗੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵੱਡੇ ਰੋਗ ਬਣਾ ਕੇ ਸਹੇੜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਲੋਕ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਅਨੁਭਵੀ ਜੀਵਨ ਉਪਰ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਦੁਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੇ ਦਿੰਦੇ।

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕਾ ਦੀ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਗਲਤੀ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਅਚਨਚੇਤ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਹਜੇ ਉਹ ਮਸਾਂ ਹੀ ਸਤਾਈ ਅਠਾਈ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਧੀ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ ਮਸਾਂ ਸਾਲ ਕੁ ਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਅਧਿਆਪਕਾ ਨੇ ਕੁਝ ਕੁ ਤਾਂਤਰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਤੇ ਕੁਝ ਆਨਾਨਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਗੱਲ ਦਿਲ ਨੂੰ ਲਾ ਲਈ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਬੁਖਾਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਲਗਪਗ ਬੁਖਾਰ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ ਤੇ ਆਖਰ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਨਸ ਫਟਣ (ਬ੍ਰੇਨ ਹੈਮਰੇਜ) ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਸੀ, ਜੋ ਉਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਹ ਹਲਕੇ

ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੌਮਲ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣਾ ਭੂਤ ਬਣਾ ਕੇ ਵਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਰਵੱਈਆ ਸਿਰਜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਪਾਂ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

ਵਿੱਚ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਸੁਚਰੀ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਅਗਾਂਹ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਵਾਂਗੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਸੋਚਦੀ ਕਿ ਪਾਈਵੇਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਨੌਕਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ, ਇਸ ਲਈ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ। ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨਾਲ ਸਾਝ ਪਾਉਣੀ ਆ ਗਈ, ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਆ ਗਿਆ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾ ਤਾਂ ਕਦੇ ਡੋਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਦੇ ਜੀਵਿਗੀ ਤੋਂ ਈਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਤੁਕ, “ਮਨਜੀਤੇ ਜਗਜੀਤ” ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਵੀ ਤਾਂ ਇਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ।

ਪਰ ਕਈ ਲੋਕ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉਪਰ ਐਨਾ ਭਾਰੂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਭਲੇ ਹਸਦੇ ਵਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਵਰਤਨੀ ਦੀ ਸੁਰੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਨਾ ਬਣੀ ਤੇ ਉਹ ਰੁੱਸ ਕੇ ਪੱਕੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਪਿਉ, ਜੋ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਰਿਟਾਇਰ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ

ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਿਲ ਤੇ ਲਾ ਬੈਠਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਘਰ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਦੂਜਾ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸੋਚ ਸੋਚ ਕੇ ਉਹ ਐਨਾ ਡਿਪਰੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਚਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਫਾਹ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਲੀਲਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਲਈ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਹੌਸਲੇ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦੀ ਨੇ ਕੁਝ ਸਿਸਟੇਮਟਿਕ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਕੁਝ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਪੁੱਛ ਕੇ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਕੁਝੀ ਦੇ ਨਾਂਹ ਕਰਨ ਤੇ ਕੁਝੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਫਿਰ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਘਰ ਬੱਚੇ ਹੋ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਵੀ ਵਸ ਗਿਆ, ਪਰਿਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਅਤੇ ਠੇਠਾ ਭਰਪੂਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਪਿਉ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿਆਣਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਵਰਤਾਰਾ ਸਮਝ ਕੇ ਕੋਈ ਹਲ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਇਸ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਸਰੀਰਕ ਕਦ ਵੀ ਵੱਡਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਕੋਲ ਡੋਡੀ ਪਿੱਟ ਪਿੱਟ ਕੇ ਵੱਡਾ ਰੋਗ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ

ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਲੋਕ ਕੈਂਸਰ ਵਰਗੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਹੱਸਦੇ ਹੱਸਦੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਤਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਿੱਧ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਨ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੇ ਜਿਹੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਿੱਚ ਤਰੰਗਾਂ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹੀ ਤਰੰਗਾਂ ਵਾਪਸ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਸੋਚ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਚੰਗਾ ਵਾਤਾਵਰਨ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਵੇ?

ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਰਲਵੀਆਂ ਮਿਲਵੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਜ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿੱਟਾ ਆਪਣੇ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਕੋਈ ਨਸੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ ਦਾ ਸੀ ਭਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਬਾਗੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਜੀ ਆਦਾਰਤ ਮਾਪੇ ਸਕੂਲੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦਸ ਵਰ੍ਹੇ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਜੀਵਿਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਿਰਜਦੇ ਹਨ ਕਿ

ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੁਆਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਹੀ ਇਹ ਆਖਦੇ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਬਹੁਤ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਭਰਪੂਰ ਹੈ, ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਜਮਾਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਹੁਣੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੌਮਲ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣਾ ਭੂਤ ਬਣਾ ਕੇ ਵਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਰਵੱਈਆ ਸਿਰਜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਆਪਾਂ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

ਜੇ ਜੀਵਿਗੀ ਨੂੰ ਮੁੱਲਵਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ ਸੋਚ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਇੱਕ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਉਰਜਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਮਨੁੱਖ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਕਸਟਮਰੀ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚੋਂ ਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਉਰਜਾ ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਦਿਨ ਇਨਸਾਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾ... 9988901324

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਧਰੂ ਤਾਰੇ ਵਰਗੀ ਚਮਕ ਵਾਲਾ ਜਰਨੈਲ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਗਗਨ ਵਿੱਚ ਉਨਾਂ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੇ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਅੰਦਰ ਧਰੂ ਤਾਰੇ ਦੇ ਵਾਂਗੂ ਚਮਕਦਾ ਰਵੇਗਾ ਜੋ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦੀ ਗੁੜਤੀ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਗੁਲਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਫਿਰ ਪੁੰਗਰੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਸਿੱਖ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਆਪਣੀ ਖੂਬਸੂਰਤ ਨਾਲ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਰਹਿੰਦੀ ਦੁਨੀਆ ਤੱਕ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਗੇ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਯਾਦ ਨਵੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਨੇਹਾ ਇੱਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਰਵੇਗੀ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਤੂਫਾਨ, ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਯੋਧਾ ਤੇ ਬੇਸ਼ਰਾਰਿਆਂ ਦੇ ਨੇਰਾਂ ਲਈ ਚਮਕਦੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸੀ। ਉਹ ਜ਼ਾਲੀਆਂ ਦੀ ਹਿੱਕ ਤੇ ਲਟਕਦੀ ਤਲਵਾਰ ਸੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਲਈ ਕਿਤੇ ਖੋਭ ਦਾ ਬੁੱਲਾ, ਗਰੀਬਾਂ ਦਾ ਹਮਦਰਦ, ਪਰਬਤ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਸਵਾਮੀ, ਪਿਆਰ ਦਾ ਕੋਮਲ ਹਿਰਦੇ ਦਾ ਭਗਤੀ ਪੂਰਵਕ ਰਾਹਗੀਰ, ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ, ਸਿਰਜੀ, ਮਿਹਨਤੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਵਚਨਾਂ ਦਾ ਰਖਵਾਲਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਪਣੇ ਜਿਸਮ ਦਾ ਤਿਲ-ਤਿਲ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਅਤੀਤ ਚੋਂ ਝਾਕ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ, ਯੋਧਾ ਸ਼ੈਲੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦੁਰਲੱਭ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਕੌਮਾਂ ਲਈ ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚ ਕੇ, ਉਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲੇਰੀ, ਦਯਾ, ਈਮਾਨਦਾਰੀ, ਸੱਚਾਈ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਰੱਖੀਆਂ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮਹੱਲਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲੀ।

ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਜਨਮ 18 ਅਕਤੂਬਰ 1670 ਈ. ਨੂੰ ਪੁਣਛ ਜਿਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਰਜੌਰੀ (ਜੇਮੂ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਰਾਮਦੇਵ ਸੀ। ਜੋ ਜਨਪ੍ਰਭ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਅਨੁਯਾਈ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨਾਂ ਦੇ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਂ ਰਾਮਦੇਵ ਜਾਂ ਲਛਮਣ ਦਾਸ, ਜਾਂ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਸੀ। ਉਨਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਈ ਮੱਤਭੇਦ ਸਨ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਪਿੰਡ ਰਜੌਰੀ ਪਠਾਨਕੋਟ ਤੋਂ ਲਗਪਗ 172 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਅਤੇ ਜੇਮੂ ਤੋਂ 102 ਕਿ.ਮੀ. ਦੀ ਦੂਰੀ ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ

ਹੀ ਘੋੜ ਸਵਾਰੀ, ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜੀ, ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨਾ, ਤਲਵਾਰ ਚਲਾਉਣਾ, ਫੁਰਤੀਲੇ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਚੁਸਤੀਲੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਉਨਾਂ ਦੇ ਜਿਸਮ ਵਿੱਚ ਸੰਜਮ ਤੇ ਉੱਦਮ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਚਮਕਦੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੀ ਹਿੱਕ ਤੇ ਖੇਡੇ।

ਇਤਿਹਾਸ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਗਰੀ ਸਾਧੂ ਜਾਨਕੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਏ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਧਾਰ ਲਿਆ। ਉਨਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਉਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਆਪੋ ਦਾਸ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਬੇਗਰੀ ਮਾਧੋਦਾਸ ਨੇ ਨਦੇੜ ਦੇ ਨੇੜੇ, ਗੋਦਾਵਰੀ ਨਦੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕੰਢੇ ਉੱਤੇ ਯੋਗ ਸਾਧਨਾ, ਇਕਾਗਰਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਾਂਤ ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਥਾਨ ਬਣਾਇਆ। ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਉਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਜਮ ਵਿੱਚ ਚਾਲਿਆ।

ਇੱਕ ਜੋਗੀ ਦਾ ਰੂਪ ਲਿਆ। ਦਿਲ ਤੇ ਇਮਾਗ ਨੂੰ ਇਕਾਗਰ ਤਾ ਵਿੱਚ ਪਿਰੇ ਕੇ ਆਤਮਿਕ ਬਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਸਿੱਖਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ, ਪਖਿਆ, ਖੋਜਿਆ ਤੇ ਕਈ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ।

3 ਸਤੰਬਰ 1708 ਨੂੰ ਭੋਰੇ ਨਦੇੜ ਵਿਖੇ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ, ਇਕਾਗਰ ਬੱਲ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੇਖ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹਾਦਰ, ਨਿਡਰ, ਦਲੇਰ, ਤੇ ਸੰਜਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਵੀ ਸਾਰੇ ਗੁਣ ਹੋਣ। ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸੱਚੇ ਮਿੱਤਰ ਬਣ ਗਏ ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਫਿਲਾਸਫੀ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਾਧੋ ਦਾਸ ਦਾ ਨਾਂ

ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕੀ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਸਰਵਗੁਣ ਹੈ।

ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਟਰੇਨਿੰਗ ਦੇ ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੇ ਨਾਲ ਲੌਹਾ ਲੈ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਥੇਦਾਰ, ਇੱਕ ਜਰਨੈਲ ਬਾਪ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਤੋਰਿਆ ਸੀ। ਉਨਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਕੁੱਝ ਤੀਰ, ਹਥਿਆਰ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਚਿੰਨ ਆਦਿ ਵੀ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਖਾਲਸਾ ਬਾਬਾ ਵਿਨੋਦ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਬਾਬਾ ਬਾਜ ਸਿੰਘ, ਭਈ ਦਇਆ

ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰਣ ਸਿੰਘ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਏ। ਇਹ ਅਕਤੂਬਰ 1708 ਦੇ ਕਰੀਬ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ ਛੋਰੇ ਨਾਲ ਜਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਤੀਰ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਜਖਮ ਖਿੱਲਰ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾ ਗਏ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ, ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਦਾ ਗੁੱਸਾ, ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਸਬਕ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਹੁਣ ਕਾਫੀ ਸੀ। ਹੋਰ ਦੇ ਬੱਦਲ ਉਨਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਗਰਜਣ ਲੱਗੇ। ਜਿਸ ਦੇ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਫੱਟਣ ਲੱਗੇ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਆਹੂ ਲਾਉਣਾ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਨਾਂ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਫੌਜ ਸੀ।

ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਸੋਨੀਪਤ, ਕੈਥਲ, ਸਮਾਣਾ, ਘੁੜਾਮ, ਨਸਕਾ, ਸ਼ਾਹਬਾਦ, ਮੁਸਤਾਫਾਬਾਦ, ਕਪੂਰੀ, ਸਫੋਰਾ, ਛੱਤ ਬੰਨੜ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ। 12 ਮਈ 1710 ਨੂੰ ਆਹੂ ਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸੂਬੇਦਾਰ ਵਜੀਰ ਖਾਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। 14 ਮਈ 1710 ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਜੈਤੂ ਬਣਕੇ ਸਰਹਿੰਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖਿਲ ਹੋਏ। ਬੰਦੇ ਨੇ ਸਢੋਰਾ ਤੇ ਨਾਹਨਗੜ ਵਿੱਚਕਾਰ ਮੁੱਖਲਿਸਗੜ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਂ ਉਨਾਂ ਲੋਹਗੜ ਰੱਖਿਆ। ਇੱਥੇ ਹੀ ਉਨਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸਿੱਕੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ।

ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਜਲਾਲਾਬਾਦ ਤੇ ਠੱਟੜਾ ਫਤਿਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਜੋਹਰ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਦੰਦ ਖੱਟੇ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਗਏ। ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਅਖਵਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਖੁਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਦਾਖਿਲ ਹੋਇਆ ਤੇ ਹਲਾਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਿੱਖ ਪਿੰਡੇ ਹਟ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਸਮੇਤ ਸਿੱਖ ਫਿਰ ਲੋਹਗੜ ਦੇ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ। ਮੁਗਲ ਸੈਨਾ ਨੇ ਇਹ ਕਿਲਾ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਹਲਾਤਾਂ ਦਾ

ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਕਿਲਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਵੱਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਉਨਾਂ ਨੇ ਇਰਖਾਲੂ ਰਾਜੇ ਭੀਮ ਚੰਦ ਨੂੰ ਮੋਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਿਆ ਅਤੇ ਚੰਬੇ ਦੇ ਰਾਜੇ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖ ਚੋਂ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ।

18 ਫਰਵਰੀ 1712 ਨੂੰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਫਿਰ ਚੰਬੇ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਮਾਰਚ 1715 ਨੂੰ ਕਲਾਨੌਰ ਤੇ ਬਟਾਲੇ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਆਖਿਰ 7 ਦਿਸੰਬਰ 1715 ਈ. ਨੂੰ ਮੁਗਲ ਫੌਜਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀ ਚੰਦ ਦੀ ਉੱਚੀ ਵਿਜ਼ਾਲ ਹਵੇਲੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਵਿਖੇ ਘੇਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੀ ਕੱਚੀ ਗੜੀ ਜਾਂ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦਾ ਥੇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੜੀ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤੋਂ 5 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਡੱਕ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਬਾਹਰ ਆਉਣਾ-ਜਾਣਾ, ਰਾਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਗਰੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬੰਦ ਸੀ। ਆਖਿਰ 7 ਦਿਸੰਬਰ 1715 ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸ ਨੰਗਲ ਦੀ ਗੜੀ ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ।

ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਕਦੇ ਵੀ ਕੈਦ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਫੜ ਸਕਦੀ। ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਾਥੀ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਨਾਲ ਜਾ ਮਿਲੇ, ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਨੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਖਰੀਦ ਲਿਆ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨਾਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭੇਦ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਦੇ ਕੈਦੀ ਬਣੇ। ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜ ਨੇ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਤੇ ਅੰਨਾ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤਾ। ਉਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਸੱਦਦ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਿੰਜਰਾ ਹਾਥੀ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਜਲੂਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਪਿੰਜਰੇ ਦੇ ਅੱਗੇ-ਅੱਗੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਉਤੇ ਟੰਗੇ ਗਏ। ਇਹ ਜਲੂਸ 27 ਫਰਵਰੀ 1716 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਿਲ ਹੋਇਆ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ 4 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚਾ ਅਜੇ ਸਿੱਖ ਤੇ ਵੀ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 9 ਜੂਨ 1716 ਨੂੰ ਜਲੂਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ 4 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੁਤਬ ਮਿਨਾਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੋਆਜਾ ਕੁਤਬਦੀਨ, ਬਖਤਿਆਰ ਕਾਕੀ ਦੇ ਰੱਜੇ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ। ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਜੇ ਸਿੱਖ ਦਾ ਦਿਲ ਕੱਢ ਕੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ। 9 ਜੂਨ 1716 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਅਨੇਕਾਂ ਤਸੱਦਦ ਸਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਨਣ ਦੀ ਜਾਂ ਮੌਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਹ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਕੌਮ ਤੋਂ ਜਾਨ ਨਿਸ਼ਾਵਰ ਕਰ ਗਏ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦਾ ਨਾਂਅ ਸੁਨਹਿਰੀ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਮੇਸ਼ਾ-ਹਮੇਸ਼ਾ ਅੰਕਿਤ ਰਹੇਗਾ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਓਕਾਰ ਨਗਰ
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੰਜਾਬ 9815625409

ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਨਮੋਹਣਾ ਇਲਾਕਾ ਹੈ ਕੁੱਲੂ . ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸਾਕਾਰ ਸੁੰਦਰਤਾ ਹੈ ਕੁੱਲੂ ਘਾਟੀ . ਇਥੋਂ ਦੇ ਉਚੇ-ਉਚੇ, ਅਸਮਾਨ ਨੂੰ ਛੂੰਹਦੇ ਸੁੰਦਰ ਰੁੱਖ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਧਰਤੀ ਦੇ ਬੁਜ਼ੁਰਗ ਲੋਕ ਆਸੀਰਵਾਦ ਅਤੇ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋਣ . ਫਬੀਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼, ਝਾਂਜਰ ਦੀ ਛਣ-ਛਣ ਕਰਦੇ ਵਹਿੰਦੇ ਝਰਨੇ, ਪਹਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਕਲੋਲ ਕਰਦੀ, ਅਭਖੇਲੀਆਂ ਕਰਦੀ, ਸਰਗੀਸੀਆਂ ਕਰਦੀ ਦੁੱਧ ਚਿੱਟੀ ਸਫੇਦ ਮਖਮਲੀ ਥਰਫ . ਫਲਾਂ ਨਾਲ ਲੱਧੇ ਲੁਭਾਵਣੇ, ਸੁਹਾਵਣੇ ਥਾਗ . ਕਿਸੇ ਗੰਗੀ ਦੀ ਜੁਲਫ ਵਾਂਗੂ ਵੱਲ ਖਾਂਦੇ ਟੋਏ-ਮੋਢੇ ਰਸਤੇ . ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਅਨੇਕ ਸੁੰਦਰ ਅਲੰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੱਜੀ ਹੈ ਕੁੱਲੂ ਘਾਟੀ . ਇਹ ਮਨਮੋਹਣਾ ਇਲਾਕਾ ਸਿਹਤ ਲਈ ਮੁਆਫਕ ਹੈ . ਸੁੰਦਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅੱਖਾਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਖੁਸ਼ਕ . ਸਾਫ-ਪਵਿੱਤਰ ਸਿਹਤਪ੍ਰਦਕ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਜੜੀ-ਬੂਟੀਆਂ . ਕੁੱਲੂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਮੰਦਿਰ . ਕੁੱਲੂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਏਨਾ ਆਕਰਸ਼ਿਤ, ਪ੍ਰਕਿਤੀਪਰਦਕ ਅਤੇ ਖੂਬਸੂਰਤੀਪਰਦਕ ਬਣਾ ਕੇ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਇਥੇ ਹੀ ਸਵਰਗਭੂਮੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ . ਪਠਾਨਕੋਟ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ) ਤੋਂ ਲਗਭਗ 280 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਹੈ ਕੁੱਲੂ . ਇਸ ਦੀ ਉਚਾਈ ਹੈ ਲਗਭਗ 1220 ਮੀਟਰ . ਕੁੱਲੂ ਸਬਦ ਕੁਲੂਤ ਤੋਂ ਬਣਿਆ . ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਲੂਤ ਇਕ

ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸਾਕਾਰ ਸੁੰਦਰਤਾ : ਕੁੱਲੂ ਘਾਟੀ

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਜਾਤੀ ਸੀ, ਬਿਆਸ /// ਦੇ ਨਾਲ ਉਪ ਘਾਟੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ . ਅਰਜੁਨ ਨਾਲ ਕੁਲੂਤ ਰਾਜੇ ਦਾ ਯੁੱਧ ਹੋਇਆ ਸੀ . ਇਸ ਜਾਤੀ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕਸੇਮ ਪੂਤੀ, ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ . ਕੁਲੂਤ ਤੋਂ ਕੁੱਲੂ ਸਬਦ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਹੋਈ . ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਪਾਲ ਵੰਸ਼ ਦੇ 85 ਰਾਜਾਂ ਹੋਏ ਹਨ . ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਦ 16 ਸਿੰਘ ਵੰਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਕੀਤਾ . ਅੰਤਿਮ ਰਾਜਾ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਦੇ ਰਾਜ ਨੂੰ 1840 ਈ . ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਖੋਹ ਲਿਆ .

1963 ਵਿਚ ਕੁੱਲੂ ਨੂੰ ਜਿਲ੍ਹਾ

ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ . ਅਕਤੂਬਰ 1966 ਨੂੰ ਕੁੱਲੂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਪਰ ਨਵੰਬਰ 1966 ਨੂੰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਕੁੱਲੂ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਾਮਿਲ ਹੋ ਗਿਆ . ਕੁੱਲੂ ਘਾਟੀ ਲਗਭਗ 50 ਮੀਲ ਲੰਬੀ ਹੈ . ਇਲਾਕਾ ਖੇਤਰਫਲ 5503 ਵਰਗ ਕਿ.ਮੀ . ਹੈ . ਬਿਆਸ ਰਿਸੀ ਝੀਲ ਜੋ 3978 ਮੀਟਰ ਦੀ ਉਚਾਈ 'ਤੇ ਵਹਿੰਦੀ ਹੋਈ ਕੁੱਲੂ ਵਿਚ ਪਵੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ . ਇਹ ਬਿਆਸ ਨਦੀ 8 ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਉੱਚੇ ਪਹਾੜੀਏ ਇਲਾਕੇ ਰੋਹਤਾਸ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ . ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮੰਦਿਰਾਂ ਦੀ ਸਰਪਾ ਨਾਲ ਤਨ-ਮਨ-ਤਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ . ਸਲਾਨਾ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਧੂਮ-ਧਾਮ ਤੇ ਸਰਪਾ ਨਾਲ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ . ਸੋਹਣੇ ਕੱਪੜੇ, ਹਾਰ ਸੀ ਗ਼ਾਹ, ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਲਾਏ ਲੋਕ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ . ਸੀ ਗ਼ਾਹ ਨਾਲ ਸੱਜੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਚਾਰ-ਚੰਨ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ . ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਜਨਮ, ਚੰਗੀਆਂ ਫਲਾਂ, ਕਈ ਸੁਭਕਾਰਜ ਹੋਵੇ ਲੋਕ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੰਦਿਰ ਵਿਚ ਅਰਚਨਾ-ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ

ਹਨ . ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਆਨੰਦ ਵਿਭੋਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ . ਦੇਵੀ-ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਅਣਗਣਿਤ ਮੰਦਿਰਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੀ ਤਾਂ ਕੁੱਲੂ ਨੂੰ ਦੇਵ ਭੂਮੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿਵਾਂਦਾ ਹੈ . ਇਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਮਿੱਠੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਅਤੇ ਖੇਚਲ ਭਰਪੂਰ ਜਜਮਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ . ਲੋਕ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਬਾਗਬਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਵਰਤਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕੁੱਲੂ ਇਲਾਕੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਹੈ . ਫਲ ਵਿਉਪਾਰ, ਉਦਯੋਗ, ਖੁੱਲੀਆਂ-ਚੌੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਥਾਂ-ਥਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਚੰਗੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਫਲਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਮੱਛੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਅਤੇ ਕੁੱਲੂ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਭੂਮੀ ਵਿਚ ਮੱਕੀ, ਆਲੂ, ਦਾਲਾਂ, ਕਣਕ, ਝੋਨਾ ਸੋਭ (ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤਕ ਵਿਉਪਾਰ), ਪਲਮ, ਅਖਰੋਟ, ਖੁਰਬਾਨੀ, ਬਦਾਮ, ਠਾਮਰ, ਮਟਰ, ਸੀ ਮਲਾ ਮਿਰਚ, ਗਾਂਜਰ, ਮੂਲੀ, ਗੰਭੀ, ਫੁੱਲ ਭਿੰਡੀ ਆਦਿ ਫਸਲਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ . ਕੁੱਲੂ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫਲ ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ . ਵਿਸੇਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀ, ਗਾਂਜਰ, ਸੀ ਮਲਾ ਮਿਰਚ ਆਦਿ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਦਿੱਲੀ (ਨਾਰਬ ਦੇਨੋ) ਵਿਚ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ .

ਇਥੋਂ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਰਈ ਤੋਸ, ਚੀੜ, ਕਾਈਲ, ਦੇਵਦਾਰ, ਚਿਨਾਰ, ਅਖਰੋਟ ਆਦਿ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ . ਇਹ ਰੁੱਖ ਕੁੱਲੂ ਦੀ ਛਾਂਦਾਰ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਮਾਨ-ਮਰਿਆਦਾ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ . ਇਹ ਰੁੱਖ ਕੁੱਲੂ ਦੀ ਜੀਵਿ-ਜਾਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹ ਲੈਣ ਦਾ ਮਜਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ . ਕੁੱਲੂ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਪਹਿਰਾਵੇ ਚੋਲਾ, ਡੋਰਾ, ਸੁਬਣ, ਸਿਰ ਤੇ ਟੋਪਾ, ਚਾਰ ਤਹਿ ਕੀਤਾ ਪੱਟੂ, ਹਨ, ਨਵੀਂ ਪੀੜੀ ਤਾਂ ਆਧੁਨਿਕ ਪਹਿਰਾਵੇ ਨਾਲ ਜੁੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ . ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਕਪੜਿਆਂ ਉਪਰ ਘੱਟੂ ਬੰਨਦੀਆਂ ਹਨ . ਸਿਰ ਤੇ ਤਿਹਤਾ ਮਾਲ ਬੰਨਦੀਆਂ ਹਨ . ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਰਤਾ, ਪਜਾਮਾ ਦੇ ਉਪਰ ਜੈਕਟ ਦਾ ਅਪਣਾ ਹੀ ਮਜਾ ਹੈ .

ਔਰਤਾਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਪਹਿਨਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੂਨੀ, ਟੋਕਾ, ਕਾਗਨੂ, ਮਗੀਤੜੀ, ਖਿੱਛਣਾ, ਸੁੰਦੜੀ, ਗੁੱਠੀ, ਚੰਦਰਹਾਰ, ਜੈ ਮਾਲਾ, ਸਿੱਕਾ ਮਾਲ, ਚਸਪਾਕਲੀ, ਡਮਰੂ, ਲੱਗ, ਕੁਮਸੀ, ਬਾਲੂ, ਟਿੱਕਾ, ਤੁਨਕੀ, ਤੰਡਾ, ਨਾਵੀ, ਡਿੱਢੂ, ਬਾਲੀ, ਖੁੰਡੀ ਆਦਿ ਗਹਿਣੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ . ਹਿਮਾਚਲੀ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀ ਅਲੱਗ ਹੀ ਪਹਿਚਾਣ ਹੈ . ਇਥੋਂ ਦੇ ਨਿਤ (ਭਾਂਸ) ਮਸਰੂਰ ਹਨ . ਲੋਕ ਵਾਦ-ਸਹਿਨਾਈ, ਬਾਲੀ, ਰਣਸਹਿਗਾ, ਢੋਲ, ਨਗਾਰਾ ਆਦਿ ਹਨ . ਲੋਕ ਗੀਤ ਮਨ ਨੂੰ ਫੂਹਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਿਮਾਚਲ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ .

ਇਥੋਂ ਦੇ ਪਹਾੜਾਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਣਾ, ਸਕੀਯੋਗ, ਹਾਈਕਿੰਗ, ਟੈਰੈਕਿੰਗ, ਬਰਫਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ (ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਹਾਸਿਲ), ਕਸਤੀ ਚਲਾਣਾ, ਬਿੰਗੋ, ਰਲਾਈਡਿੰਗ, ਰੈਗ- ਰਲਾਈਡਿੰਗ ਆਦਿ ਮਸਰੂਰ ਹਨ .

ਕੁੱਲੂ ਦੇ ਸਾਲ, ਮਫਲਰ, ਟੋਪੀ, ਟੋਕਰੀਆਂ (ਬਾਂਸ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ), ਰੱਸੀ ਦੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ, ਜੈਕਟ, ਹਿਮਾਚਲੀ ਪਹਿਰਾਵਾ ਆਦਿ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤਕ ਮਸਰੂਰ ਹਨ . ਇਥੋਂ ਦੇ ਉਘੇ ਵਪਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁੱਲੂ ਸਾਲ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾਤਾ ਹਨ ਸੀ ਸ਼ੇਰੂ ਰਾਮ ਜੀ ਅਤੇ ਕੁੱਲੂ ਟੋਪੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਾਤਾ ਹਨ, ਸੀ ਹਰੀ ਰਾਮ ਜੀ . ਕੁੱਲੂ ਦਾ ਦੁਸਹਿਰਾ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਮਸਰੂਰ ਹੈ .

ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਲਈ ਕੁੱਲੂ ਦੀ ਸ਼ੈਰ, ਕੁੱਲੂ ਦਾ ਵੇਖਣਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ . ਗਰਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਰਦੀ ਕੁੱਲੂ, ਕੁੱਲੂ ਹੀ ਹੈ .

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ

ਉਕਾਰ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)

ਮੋ. 98156-25409

ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਮਧੋਲਿਆ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਮੁਹਾਲੀ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ
9815030221

ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਰੋਟੀ ਕੱਪੜਾ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹਨ . ਕੁੱਝ ਇਕ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਬਾਕੀ ਬਹੁਤੀ ਗਿਣਤੀ ਤਾਂ ਇੰਨਾ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਦੌੜਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ . ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਹੀ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਸਨੂੰ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਜਿਵੇਂ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ . ਇੰਨੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਭੱਜਣਾ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ . ਆਮ ਬੰਦੇ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸੇ ਵੱਧ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਘੱਟ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਆਏ ਦਿਨ ਡੀਜਲ ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ . ਡੀਜਲ ਅਤੇ

ਪੈਟਰੋਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਿਊਟਾ ਮਰਨਾ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਜਾਂ ਸਮਝਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਸਮਝਕੇ ਅਤੇ ਸੋਚ ਸਮਝਕੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ . ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਐਸੀ ਘੱਟ ਘੱਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਸੋਚਣ ਦਾ ਵੀ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲਣਾ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨੇ, ਘਰਾਂ ਜਾਣਦਾ ਪਤਾ ਹੈ ਵਾਪਸ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਵਜੇ ਆਉਣਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ . ਟਾਰਗੇਟ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਖ਼ਰੀਦਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਿਰਫ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਮਾਨਸਿਕ ਦਬਾਅ ਬਹੁਤ ਜਾਂ ਆਦਾ ਹੈ, ਹਰ ਵੇਲੇ ਨੌਕਰੀ ਛੱਟ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ .

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰ ਦੀ ਰੱਸੋਈ ਨੂੰ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ . ਪੈਸੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬਾਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਝ ਨਾ ਕੁੱਝ ਗਾਇਬ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਢੋਆ ਢੁਆਈ ਦਾ ਖਰਚ ਵੱਧਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੱਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਫਲਾਂ, ਮਸਾਲਿਆਂ ਗੱਲ ਕੀ ਕਰਿਆਨੇ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੱਧਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹੁਣ ਬੰਦਾ ਰੋਟੀ ਤਾਂ ਖਾਏਗਾ ਹੀ ਪਰ ਜਿੰਨੀ ਪ੍ਰੋਜ਼ਾਨੀ ਨਾਲ ਉਹ ਰੋਟੀ

ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਸਿਹਤ ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰੋਟੀ ਖਾਣੀ ਵੀ ਔਖੀ ਹੋ ਜਾਏ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਕੰਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾੜੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਅਸਲੀ ਜੀਵਿਗੀ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ . ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸਾਂ ਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਜਿਊਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦਾ ਪੈਸਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਖਰਚਣ ਲੱਗਿਆਂ ਨਾ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਤਕਲੀਫ਼ . ਇਸ ਵਕਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੱਸੋਈ ਚਲਾਉਣੀ ਔਖੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਗ਼ੈਰ ਸਿਲੰਡਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੀ ਤਕਰੀਬਨ ਅੱਠ ਸੌ ਰੁਪਏ ਹੋ ਚੱਲੀ ਹੈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁੱਟ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ .

ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੀ ਨਹੀਂ . ਕੀਮਤ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਟੈਕਸ ਗਿਣਤੀ ਦਿਉ ਅਤੇ ਫੇਰ ਸੁਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਉ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੈਟਰੋਲ ਡੀਜਲ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾੜੀ ਨਾਲ ਮੁੱਛਾਂ ਲੰਮੀਆਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕੀਮਤ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਵਧੇ ਹਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਠਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਕਿ

ਤਨਪਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਟਰੋਲ ਡੀਜਲ ਪਵਾਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਦਿਲ ਕਿਵੇਂ ਘਬਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇੰਨਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈ ਜਾਣਾ ਹੈ ਇੰਨਾ ਤੇ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੀ ਕਹੀ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੁਕਦੀ ਹੈ, "ਨਾ ਹਿੰਗ ਲੱਗੇ ਨਾ ਫੈਕਟਰੀ, ਰੰਗ ਵੀ ਚੋਖਾ ਆਵੇ, "ਖਰਚ ਪਲਿਓ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਘੁੱਮੋ ਜਿੱਥੇ ਮਰਜ਼ੀ . ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜ਼ਾਨ ਅਲੱਗ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ ਜਿਕਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਏ ਕਿ ਇਥੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਭੱਠਾ ਬਿਠਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ . ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਚਲਾਕੀ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਮਝ ਆਈ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸਭ ਕੁੱਝ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਮਹਿੰਗੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਭੇਜਣਾ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਹਾਲ ਮਾੜਾ ਹੈ ਹੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉਥੋਂ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਲਾਜ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ . ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੋ ਲੁੱਟ ਉੱਥੇ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਰਜਾ ਲੈਕੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੀ

ਖਾਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਚੜਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਕੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈ ਜਾਣਾ ਹੈ ਇੰਨਾ ਤੇ ਸਿਆਣਿਆਂ

ਦੀ ਕਹੀ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਢੁਕਦੀ ਹੈ, "ਨਾ ਹਿੰਗ ਲੱਗੇ ਨਾ ਫੈਕਟਰੀ, ਰੰਗ ਵੀ ਚੋਖਾ ਆਵੇ, "ਖਰਚ ਪਲਿਓ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਰ ਘੁੱਮੋ ਜਿੱਥੇ ਮਰਜ਼ੀ . ਸਕੂਲਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਜ਼ਾਨ ਅਲੱਗ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ ਜਿਕਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਏ ਕਿ ਇਥੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦਾ ਭੱਠਾ ਬਿਠਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏਗਾ . ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਚਲਾਕੀ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸਮਝ ਆਈ ਤਾਂ ਹੁਣ ਸਭ ਕੁੱਝ ਹੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਮਹਿੰਗੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਭੇਜਣਾ ਮਜਬੂਰੀਆਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਹਾਲ ਮਾੜਾ ਹੈ ਹੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉਥੋਂ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਲਾਜ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਅਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ . ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੋ ਲੁੱਟ ਉੱਥੇ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਰਜਾ ਲੈਕੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਜਮਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੀ

ਖਾਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਟੈਕਸ ਲਗਾਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਚੜਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਕੇ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈ ਜਾਣਾ ਹੈ ਇੰਨਾ ਤੇ ਸਿਆਣਿਆਂ

ਕੋਮਲ ਦਾ ਅਕਸ

ਕੋਮਲ ਨੇ ਅੱਜ ਉਹ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਹ ਜੱਜ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਤੇ ਘਰ ਦੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਥੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਕਿਹੜਾ ਘੱਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਸਹੇਲੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਧਾਈਆਂ ਦੇ ਵੇਨ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਾਤ ਤੱਕ ਉਹ ਬਹੁਤ ਥੱਕ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਚਲੀ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਦਿਨ ਦੇ ਰੁਝੇਵੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸਕੂਨ ਮਿਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਸਾਂਤੀ ਨਾਲ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਸੀਸੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਹਾਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਸੋਹਣਾ ਤੇ ਵੱਡਾ ਵੱਡਾ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਅੱਠ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਸੀ, ਕਿੰਨਾ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਆ ਗਿਆ ਸੀ...?

ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੋਮਲ ਨੂੰ ਇਸੇ ਸੀਸੇ ਅੱਗੇ ਖਲੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਭਾਂਡੀ ਜਿਹੀ ਦਿੱਖ ਚਿਤਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬੇਬੁਝਾ ਜਿਹਾ ਮੋਟਾ ਸਰੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਮੋਟਾ ਤੇ ਸਾਵਲਾ ਜਿਹਾ ਚਿਹਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਡਰਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਪਤਲੀਆਂ ਪਤਲੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਝੂਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਆਉਣ ਨਾਲ ਮਾਂ ਬਾਪ ਦੀ ਲੜਾਈ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਗੁੱਸਾ ਕੋਮਲ ਤੇ ਨਿਕਲਦਾ ਸੀ। ਕਦੇ ਪਿਓ ਤੇ ਕਦੇ ਮਾਂ ਉਸ ਤੇ ਹੱਥ ਵੀ ਚੁੱਕਦੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਹਜੇ ਉਹ ਸੱਤਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਾਂ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਰਾਹੁਲ ਤੇ ਤਾਂ ਕਦੇ ਨੀ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਘਿਣਾ ਜਿਹੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਨ ਨਾ ਕਰਦਾ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿੱਚ ਨਲਾਇਕ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸਾ ਆਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇੱਕ ਦੇ ਵਾਰ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ।

ਕੋਮਲ ਦੇ ਬਾਪ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਨਵੇਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਇੱਕ ਅਲੱਗ ਬੈਂਚ ਤੇ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਬੈਠਦੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਕੁੜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਾਰਦਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕੁੜੀ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਮੁੰਡਾ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਥੇ ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਕੇ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤੇ ਜਦੋਂ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੁਸ਼ਨ ਪੁੱਛਦੇ ਤਾਂ ਇਕੱਲੀ ਉਹ ਫਟਾਫਟ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਉੱਤਰ ਦਿੰਦੀ ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਔਰ ਓਪਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅਚਨਚੇਤ ਪੁੱਛ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਟੀਚਰ ਜ਼ਰੂਰ ਨੋਟ ਕਰਦੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਹ ਸਕੂਲ ਨਹੀਂ ਆਈ ਤਾਂ ਟੀਚਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਕੋਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਉਸ ਦੀ ਜਮਾਤਦਾਰ ਕੁੜੀ ਤੋਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਉਹ ਕੁੜੀ ਟੀਚਰ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਲੱਗੀ, “ਮੈਂ..... ਮੈਂ ਤਾਂ ਓਹਨੂੰ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਨੀ ਸੀ।”

“ਪਰ ਕਿਉਂ...? ਟੀਚਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਮੈਂ..... ਇਹ ਤਾਂ ਵਾਰੀ ਆਤਮਰੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲੱਗੀ ਸੀ..... ਇਸੇ ਲਈ ਮੇਰੇ ਮੰਮੀ ਨੇ ਇਸ ਨਾਲ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ।”

ਟੀਚਰ ਨੇ ਉਸ ਕੁੜੀ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਬੇ ਧਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਤਵੱਜ਼ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਬੋਲਪਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਠਾਣ ਲਈ ਸੀ।

ਉਸ ਦੀ ਟੀਚਰ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਦੋ ਚਾਰ ਹੱਥ ਕਰਦੀ ਹੋਈ ਹਾਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਟੀਚਰ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪੁੱਛਣ ਨੀ ਲੋੜ ਨਾ ਪਈ, ਉਹ ਸਭ ਸਮਝ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਭਾਂਡੀ ਦਿੱਖ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਅਣਗੋਲੇਪਣ ਕਾਰਨ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਅੰਦਰਲੇ ਉੱਤਰਦੇ ਚਾਅ ਉਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰ ਖਤਮ ਕਰਨੇ ਪੈ ਰਹੇ ਸਨ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਦਿਨ ਬ ਦਿਨ ਇਕੱਲੇਪਣ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਡੂੰਘੇ ਪੂਰ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਦਿਨ ਟੀਚਰ ਨੇ ਕੋਮਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਬੁਲਾ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਕੋਮਲ ਬੇਟਾ! ਤੁਹਾਡੀ ਲਿਖਾਈ ਕਿੰਨੀ ਸੁੰਦਰ ਹੈ..... ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ..... ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋ.....? ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਹੈ..... ਕਿ ਪੂਰੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਤੁਸੀਂ ਹੀ ਹੋ ਜੋ ਮੇਰੇ ਅਚਨਚੇਤ ਪੁੱਛ ਪੁਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਸਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋ..... ਦੇਖੋ ਬੇਟਾ..... ਜਾਂ ਇਹੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੇ ਕਦੇ ਐਨਾ ਨਿਰਭਰ ਨਾ ਬਣਾਓ ਕਿ ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਪਾਹਜ ਬਣਾ ਦੇਵੇ..... ਤੁਸੀਂ ਏਨੇ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਟ (ਬੁੱਧੀਮਾਨ) ਹੋ..... ਫਿਰ ਵੀ ਚੁੱਪ ਚੁੱਪ..... ਤੇ..... ਹੀਣ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ.....? ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕੁਆਲਿਟੀਆਂ (ਗੁਣ) ਮੈਂ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ..... ਅੱਜ ਤਾਂ ਜਾਂ ਇਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜਿਊਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ..... ਦੇਖੋ ਕਿੰਨਾ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਲੱਭੋਗਾ..... ਇਹ ਜਾਂ ਇਹੀ ਤੁਹਾਡੀ ਹੈ..... ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਗਿਣਨਾ ਜਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ ਸਿਰਫ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ.....। ਜਾਹੋ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ..... ਅੱਜ ਤਾਂ ਜਾਂ ਇਹੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜਿਊਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋ.....।”

ਮੈਡਮ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਪਤਾ ਨੀ ਕੀ ਅਸਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਲੱਗੀ..... ਮੈਡਮ ਨੇ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਚੰਗੀ ਪਰਵਾਰਮੰਸੇ ਤੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਕਰਨੀ..... ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਮੈਡਮ ਕੋਲ ਆਕੇ ‘ਥੈਂਕਸ ਮੈਮ’ ਆਖਣਾ ਤਾਂ ਮੈਡਮ ਨੇ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਉਸ ਵੱਲ ਦੇਖਣਾ। ਉਸ ਨੇ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਚੰਗੇ ਐਂਕਾਂ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਸਕੂਲ ਛੱਡ ਗਈ ਸੀ।

ਕੋਮਲ ਚਾਰ ਕੁ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਡ ਲੈਣ ਸਕੂਲ ਆਈ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਟੀਚਰ ਕੋਲ ਵੀ ਮਿਲਣ ਆਈ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਮਲ ਦੀ ਪਛਾਣ ਈ ਨਾ ਆਈ। ਐਨੀ ਪਤਲੀ ਤੇ ਸੋਹਣੀ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ? ਟੀਚਰ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਨ ਉੱਠਿਆ ਪਰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਨਾ ਸਕੀ। ਕੋਮਲ ਨੇ ਐਨਾ ਜ਼ਰੂਰ ਆਖਿਆ, “ਮੈਮ..... ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਂ ਇਹੀ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ..... ਥੈਂਕਸ ਮੈਮ।”

ਅੱਜ ਚਾਹੇ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸਿਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਬੰਨ੍ਹ ਲਵੇ। ਜਾਂ ਚਾਹੇ ਅੱਜ ਉਹ ਪਿਓ ਦੀ ਲਾਡਲੀ ਧੀ ਤੇ ਮਾਂ ਦੀ ਹੋਣਹਾਰ ਧੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਕੋਮਲ ਸੀਸੇ ਅੱਗੇ ਖੜ੍ਹੀ ਆਪਣੀ ਟੀਚਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿਉਂ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਹੀ ਜਿਊਣ ਦਾ ਫਲਸਫਾ ਸਮਝਾਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਦਿਨ ਉਹ ਕਿੰਨੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਟੁੱਟੀ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪਿਓ ਦਾ ਸਾਰਾ ਗੁੱਸਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ‘ਨਹਿਸ’, ‘ਮਾੜੇ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੀ’, ‘ਗਲ ਪਈ ਮੁਲਮਲਤ’ ਵਰਗੇ ਸਬਰ ਬੋਲ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ ਵੀ ਸੀ। ਜੇ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਦੀ ਟੀਚਰ ਸਕੂਲ ਨਾ ਆਈ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਅੱਜ ਕੋਮਲ ਵੀ ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਨਾ ਹੁੰਦੀ। ਕੋਮਲ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਥਰੂ ਆ ਗਏ ਤੇ ਉਹ ਸੀਸੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਕੋਮਲ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਟੀਚਰ ਦਾ ਅਕਸ ਦੇਖਦੀ ਹੋਈ ‘ਥੈਂਕਸ ਮੈਮ’ ਆਖ ਕੇ ਮੱਥਾ ਚੁੰਮਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪ ਆਪਣੀ ਉਸ ਟੀਚਰ ਵਰਗਾ ਜਾਪਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਬਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਿਸਰਾਓ...
9988901324

ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਪਿੰਡ ਕੁੱਪ-ਰੋਹੀੜਾ

ਤਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਝੈਰ

ਮੋਬਾ-7527931887

ਕੁੱਪ-ਰੋਹੀੜਾ ਦਾ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ 5 ਫਰਵਰੀ 1762 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਕਤਲੇਆਮ ਪਿੰਡ ਰੋਹੀੜਾ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਵਾਪਰਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਤਲੇਆਮ ਜ਼ਾਲਮ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵਾਪਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਲੁੱਟਮਾਰ ਕਰਕੇ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ 1761 ਈਸਵੀ 'ਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਹਮਲੇ ਕਰਕੇ ਕੈਦ ਕਰਕੇ ਲਿਜਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ 2200 ਹਿੰਦੂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਛਡਵਾਇਆ ਸੀ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਦ ਕਰਨ ਤੇ ਪੈਨ ਦੌਲਤ ਲੁਟਣਾ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਪੇਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀਪਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਕਾਬੁਲ ਪਰਤ ਗਿਆ ਸੀ। 1761 ਈਸਵੀ ਦੀ ਦਿਵਾਲੀ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਖਾਲਸੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਐਂਮਿਤਸਰ ਆਏ। 127 ਅਕਤੂਬਰ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੋ ਸਾਰੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਬਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਜੋਡਿਆਲੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਕੀਲ ਦਾਸ ਨਿਰੰਜਨੀਏ ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਧਾ ਲਾਉਣ

ਦਾ ਮਨ ਬਣਾਇਆ ਤੇ ਜੋਡਿਆਲੇ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਪਾ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਜੋਡਿਆਲੇ ਨੂੰ ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ। ਨਿਰੰਜਨੀਆਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਅਕੀਲ ਦਾਸ ਜੋ ਜੋਡਿਆਲੇ ਵਿਖੇ ਸੀ, ਐਂਮਿਤਸਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਸੀ, ਇਹ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਸੁਨੇਹਾ ਭੇਜ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਤਰਲਾ ਕੀਤਾ। ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਲਾਹੌਰ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜੋਡਿਆਲੇ ਦੀ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਚੁੱਕ ਲਈ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇ ਵੱਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ ਤੇ ਪਿੰਡ ਕੁੱਪ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਭੀਖਣ ਖਾਨ ਨੇ ਸਰਹਿਦ

ਦੇ ਅਫਗਾਨ ਗਵਰਨਰ ਜ਼ੈਨ ਖਾਨ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੁੱਪ ਨੇੜੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਜ਼ੈਨ ਖਾਨ ਨੇ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਨੇ 3 ਫਰਵਰੀ 1762 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲੱਖ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸੈਨਾ ਲੈ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਕੂਚ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 5 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕੁੱਪ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਜ਼ੈਨ ਖਾਨ ਅਤੇ ਭੀਖਣ ਖਾਨ, ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਇਤਨਾ ਜਲਦੀ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਖਾਲਸੇ ਕਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਸਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਭਾ ਬੁਲਾਈ। ਇਕ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਐਂਤਿਮ

ਸਵਾਸ ਤੱਕ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਵਿਚਾਰ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੁਆਲੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਸੀ। ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਚੜ੍ਹਤ ਸਿੰਘ ਸੁਕਰਚੱਕੀਆ ਨੇ ਮੁੱਖ ਸੈਨਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧੀਨ ਗੈਰ-ਲੜਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਸਿੰਘ ਘੇਰਾ ਬਣਾ ਕੇ ਜੁਝਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਵਧ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਵਧਦੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ 6 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੈਂਡਾ ਤੈਅ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਏ ਤੇ ਪਿੰਡ ਕੁੱਪ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ 30000 ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖ ਵੀ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਹਥੂਰ ਦੀ ਢਾਬ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚੇ। ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾਉਣ ਲਈ ਢਾਬ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਮਾਰ

ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਪੱਖਤਮ ਕਰ ਸਕਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਸ ਦੀ ਗਲ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਨੇ 3 ਫਰਵਰੀ 1762 ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਭਿਆਨਕ ਹੱਤਿਆ ਕਾਂਡ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ 30000 ਹਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ-ਸਿੰਘਣੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨਾਮ, ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦੇ ਇਤਨਾ ਜਲਦੀ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਾਹਿਬ ਲੁਧਿਆਣਾ-ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਸੜਕ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਮੰਡੀ ਅਹਿਮਦਗੜ੍ਹ ਤੋਂ 6 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਪਿੰਡ ਕੁੱਪ ਤੋਂ 8 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਸੁਭੇਡਿਤ ਹੈ।

ਬੜਾ ਘਾਤਕ ਰੂਪ ਧਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਕ੍ਰਾਈਮ

ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਸੇਠੀ
94786 58384

ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਬਦਲ ਰਹੇ ਮਹੌਲ ਨਾਲ ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਟਾਇਮ ਵੱਡੇ ਕਈ ਇਨਸਾਨ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭ ਰਿਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਸਰਾਸਰ ਗਲਤ ਹੈ ਜੀ ਪਰ ਅੱਜ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਬਿਨਾ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੇ ਰਾਤੋ, ਰਾਤ ਅਮੀਰ ਬਣਦਾ ਚੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਮਾੜੀ ਸੋਚ ਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਦੇ ਲਈ ਬੰਦਾ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਖੁੰਝਾ ਤੇ ਨਿਕਾਰਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਤਾਂ ਕ੍ਰਾਈਮ

ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੀ। ਜੇ ਹਰੇਕ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਾਤਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੋਸਤੋਂ ਅੱਜ ਇਨਸਾਨ, ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸਿੱਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵੱਧਣ ਵਾਲੇ ਵਿਆਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਆਮ ਵਿਆਕਤੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਅਲੱਗ ਤੇ ਸੋਝੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਤਾਂ ਮਾੜੀਆਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਇੰਨਾ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਅੰਦਰ ਉਪਜਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਸੇ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸੰਵਾਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਇਕੱਲਤਾ ਹੁੰਦਾ ਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਐਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਕੇਵਲ ਆਪਣਾ ਉੱਲੂ ਹੀ ਸਿੱਧਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਜਿਆਦਾਤਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅੱਗੇ ਗਲਤ ਕੰਮ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਸ਼ਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਦਰ ਗੁਲਾਮ ਬਣਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਹੜ ਵਿੱਚੋਂ ਇਹ ਕਦੇ ਨਿਕਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਿਵੇਂ ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜੇ ਉੱਗਣ ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮਿਲਣਗੇ ਜਿੰਨਾ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਇਨਸਾਨੀਅਤ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਨਿਮਰਤਾ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਦਫਾ ਜਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਐੱਥਾਂ ਕੰਮ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਫਟਕੜੀ ਤੇ ਮਿਸ਼ਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰੀ

ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੋਸਤੋਂ ਅੱਜ ਇਨਸਾਨ, ਇਨਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਵਾਨ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਆਪ ਸਫਲ ਹੋਣ ਲਈ ਰਾਹ ਦੇ ਅੰਤਿਕੇ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਕਰਦਾ ਗਿਰਤਿਆ ਦਾ ਹੀ ਘਾਟ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਦੌੜ ਨੇ ਕ੍ਰਾਈਮ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਦੋਸਤੋਂ ਸਮਝ ਜਾਉ ਅਜੇ ਵੀ ਮੌਕਾ ਹੈ ਸੰਭਲਣ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸੋਚੋ ਹੋਰ ਦਾ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸੰਵਾਰਦੇ ਹਨ ਸੋਚ ਦੇ ਘੇਰੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਬਣਾਓ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਨੀਅਤ, ਕਾਬਲੀਅਤ, ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ, ਨਿਮਰਤਾ ਜਿਹੇ ਗੁਣ ਟਿਕ ਜਾਣ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਲਾਲਚ, ਬੇਈਮਾਨੀ, ਭਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ, ਵਿਹਲ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਟਿਕਣ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਸਾਡੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਵਰਗੇ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਇੰਡਸਟਰੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣ, ਘੱਟ ਵਿਆਜ ਤੇ ਲੋਨ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮਕਾਰ ਮਿਲ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਹਲਾ ਮਨ ਸੈਤਾਨ ਦਾ ਘਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਭ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਲੱਘਿਆਂ ਸਮਾ ਮੁੜ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ। ਆਪਣੀ ਲੱਤਾ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਕ੍ਰਾਈਮ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਘਟ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਸਲਾਹ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗਾ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹੋ, ਸਹੀ ਸੋਚ ਅਪਣਾਓ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਪਾ ਸਾਰੇ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਹੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਰਹੇ ਕ੍ਰਾਈਮ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕੀਏ।

ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਮਿਹਰਬਾਨ ਪੈਗੰਬਰ ਮੁਹੰਮਦ (ਸ) ਦਾ ਪਿਆਰ ਬੁਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਮੇਰੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ ਜੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਦਾਦੀ ਜੀ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਭੇਜਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਘਰੋਂ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪਛਾਣਨ ਲੱਗਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਕੁੰਧਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ

ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮੈਨੂੰ ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਤਾਉਣ ਲੱਗਾ। ਉਮਰ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੱਛਮ ਮੇਰੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਈਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਸਦਾ ਲਈ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਦੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਗੱਲ ਅਰਬੀਆਂ ਦੇ ਪਰਲੋਕ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਣ ਲਈ। ਮੈਂ ਪਛਤਾਵੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮ

ਦੇ ਹੰਝੂ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਰੱਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਦਿਲ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਮਾਫੀ ਦੀ ਦਾਤ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਪਿੰਡ ਜ਼ਫਰਖੁਦਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਮੇਰੇ ਲਈ ਖਾਲੀ ਭਾਂਡੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਈ ਸੀ। ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਸੁੱਕੇ ਫੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਬਸੰਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਤਝੜ ਵਿੱਚ ਆਸ ਦੇ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਗੜਗੜਾਹਟ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਜੋ ਮੇਰੀ ਹੱਦ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਮਝ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੱਬ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੌਲਵੀ ਅਤੇ ਪੁਜਾਰੀ ਗਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵੇਚਦੇ ਹਨ, ਰੱਬ ਦਾ ਵੀ ਉਹੀ ਮਿਜ਼ਾਜ਼ ਅਤੇ ਲੋਣ-ਦੇਣ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਅਤੇ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰੱਬ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੈਂ, ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਸੇਵਕ, ਇਕਾਂਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ, ਮਦੀਨੇ ਦੀ ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ, ਮਦੀਨੇ ਦੇ ਇਸ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੈਠਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਆਇਨ ਰੁਜ਼ਾ ਮੁਬਾਰਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਮਸਜਿਦ (ਅ.ਸ.) ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਮੈਂ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਅੱਗੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿਜਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਪਵਿੱਤਰ ਪੈਗੰਬਰ (ਅ.) ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੱਬ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਅਤੇ ਪੈਗੰਬਰ (ਸ.) ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਦੀਨੇ ਤੋਂ ਪਰਤਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹਰ ਪਲ ਰੂਹ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੀਤਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਦਿਲ-ਆਤਮਾ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਤਾਪ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਤੜਪਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਮੈਨੂੰ ਲੈ ਜਾਓ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਪੈਗੰਬਰ (ਅ.) ਦੇ ਕੋਲ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਇੱਕ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੌਖੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਪਵਿੱਤਰ ਨਬੀ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਫਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦਿਲ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਰੱਖਣ। ਦੀਆਂ ਅਕਬਰ ਅੱਲ੍ਹਾ। ਇਹ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਕ ਦਾ

ਅਜਿਹਾ ਗਲੇ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸੁਰੰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੇਠ ਲੈ ਲਿਆ। ਫਿਰ, ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਦੂਤ ਦਾ ਪਿਆਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਪਵਿੱਤਰ ਪੈਗੰਬਰ (ਅ.ਸ.) ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਰੱਬ ਤੋਂ ਰੱਬ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੂੰ ਹੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਰਸਤਾ ਹੈ, ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਵੀ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਭ ਸਫਰ ਵੀ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ, ਮੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਪਿਆਨ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਇੱਛਾ ਕਰੋ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਵਸਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿਹਾ, -ਹੋ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਰੱਬ, ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਰਸੂਲ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਰਾਂ: ਹੋ ਰੱਬ ਅਤੇ ਪਿਆਰੇ ਰੱਬ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਦ ਉਪਕਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ।

ਜ਼ਫਰ ਇਕਬਾਲ ਜ਼ਫਰ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣੀ ਨੂੰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਭੇਜਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਅਗਲੇ ਘਰੋਂ ਘੜੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਪਛਾਣਨ ਲੱਗਾ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਕੁੰਧਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੇਰੇ

ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਮੈਨੂੰ ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਤਾਉਣ ਲੱਗਾ। ਉਮਰ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਪੱਛਮ ਮੇਰੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੈ, ਈਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਸਦਾ ਲਈ ਕਾਲੀ ਰਾਤ ਦੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਗੱਲ ਅਰਬੀਆਂ ਦੇ ਪਰਲੋਕ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਣ ਲਈ। ਮੈਂ ਪਛਤਾਵੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਮ

ਦੇ ਹੰਝੂ ਅੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਰੱਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਰੱਬ ਵੱਲੋਂ ਦਿਲ ਦਾ ਭਾਂਡਾ ਮਾਫੀ ਦੀ ਦਾਤ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਪਿੰਡ ਜ਼ਫਰਖੁਦਾ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਮੇਰੇ ਲਈ ਖਾਲੀ ਭਾਂਡੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਈ ਸੀ। ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਪਛਤਾਵੇ ਦੇ ਸੁੱਕੇ ਫੁੱਲਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਬਸੰਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਤਝੜ ਵਿੱਚ ਆਸ ਦੇ ਰੁੱਖ ਤੋਂ ਡਿੱਗੇ ਹੋਏ ਪੱਤਿਆਂ ਦੀ ਗੜਗੜਾਹਟ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਜੋ ਮੇਰੀ ਹੱਦ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਸਮਝ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੱਬ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਸੰਪ੍ਰਦਾਈ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੌਲਵੀ ਅਤੇ ਪੁਜਾਰੀ ਗਜ਼ਰਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵੇਚਦੇ ਹਨ, ਰੱਬ ਦਾ ਵੀ ਉਹੀ ਮਿਜ਼ਾਜ਼ ਅਤੇ ਲੋਣ-ਦੇਣ ਹੈ। ਮੈਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਅਤੇ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਰੱਬ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਮੈਂ, ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਸੇਵਕ, ਇਕਾਂਤ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ, ਮਦੀਨੇ ਦੀ ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਉਡਦਾ ਹੋਇਆ, ਮਦੀਨੇ ਦੇ ਇਸ ਕਾਲਪਨਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੈਠਾ, ਕਿ ਮੈਂ ਆਇਨ ਰੁਜ਼ਾ ਮੁਬਾਰਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਗੰਬਰ ਦੀ ਮਸਜਿਦ (ਅ.ਸ.) ਵਿੱਚ ਹਾਂ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਮੈਂ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਅੱਗੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਿਜਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰਾ ਸਿਰ ਪਵਿੱਤਰ ਪੈਗੰਬਰ (ਅ.) ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰੱਬ ਦੀ ਇਬਾਦਤ ਅਤੇ ਪੈਗੰਬਰ (ਸ.) ਦੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮਦੀਨੇ ਤੋਂ ਪਰਤਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਖਤਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹਰ ਪਲ ਰੂਹ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਬੀਤਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਦਿਲ-ਆਤਮਾ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਤਾਪ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਤੜਪਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ ਮੈਨੂੰ ਲੈ ਜਾਓ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਪੈਗੰਬਰ (ਅ.) ਦੇ ਕੋਲ ਛੱਡ ਦਿਓ, ਇੱਕ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸੌਖੀ ਹੋ ਸਕੇ। ਹੁਣ ਪਵਿੱਤਰ ਨਬੀ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਅਤੇ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਫਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦਿਲ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਰੱਖਣ। ਦੀਆਂ ਅਕਬਰ ਅੱਲ੍ਹਾ। ਇਹ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਕ ਦਾ

ਅਜਿਹਾ ਗਲੇ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਸੁਰੰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੇਠ ਲੈ ਲਿਆ। ਫਿਰ, ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਦੂਤ ਦਾ ਪਿਆਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਪਵਿੱਤਰ ਪੈਗੰਬਰ (ਅ.ਸ.) ਦੇ ਅੱਗੇ ਝੁਕਦਾ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਰੱਬ ਤੋਂ ਰੱਬ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਤੂੰ ਹੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਰਸਤਾ ਹੈ, ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਵੀ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ ਅਤੇ ਸ਼ੁਭ ਸਫਰ ਵੀ ਤੂੰ ਹੀ ਹੈਂ, ਮੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਪਿਆਨ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਇੱਛਾ ਕਰੋ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਰੂਹ ਵਿੱਚ ਵਸਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਕਿਹਾ, -ਹੋ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਰੱਬ, ਮੈਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੋ ਕਿ ਮੈਂ ਅੱਲ੍ਹਾ ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਰਸੂਲ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਸਕਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਰਾਂ: ਹੋ ਰੱਬ ਅਤੇ ਪਿਆਰੇ ਰੱਬ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਦ ਉਪਕਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗੁਰਿੰਦਰ ਕਲੇਰ

ਪਿੰਡ/ਡਾਕ-ਕਲੇਰ ਕਲਾਂ
(ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ)

ਮੁੱਖਾਇਲ 9914538888

ਵਿਧਵਾ ਪੈਨਸਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੂੱਗਣਾ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਵੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਹਰ ਵਰਗ ਦਾ ਭਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਹ ਮੰਨੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਹੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਂਤਵੀ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੁੱਖਵਾਂ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਨਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤਰਾ ਕੁਟਿਆ ਤੇ ਜਲੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਤੇ ਬੇਬ ਘਟਾਉਣਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਲੀਡਰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ

ਦਾ ਭਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਤੇ ਨਾ ਪਾਉਣ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਟੈਕਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰੇ ਤਾਂ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਘਟਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਚੈਕਿੰਗ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀਆਂ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਬਿਅਨੇ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਰਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਵਾਉਣੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਰਿਸ਼ਵਤਖੋਰੀ ਵੀ ਘਟੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰੀ ਦੀ ਫੀਸ ਘਟਾਉਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੋਈ ਸੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਗੜੇ ਹੋਏ ਤੰਤਰ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਸੋਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅਣਦਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਹਾਲੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੱਡਿਆਂ ਭਾਰ ਹੋ ਕੇ ਜੋਰ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਦਵਾਈ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ, ਮਜਦੂਰ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਇਸ ਇਕੱਠ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਰਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਰਫਤਾਰ ਨਾਲ ਦੇੜੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਲਿਖਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਲਾਤਾਂ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਜਤਾਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਮਾਨ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿ ਪਛਤਾਵਾਂ।

1965 ਦੀ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜੰਗ ਦੀ ਇੱਕ ਯਾਦ

5 ਅਗਸਤ 1965 ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੈਨਾ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਗਰੇਡ ਸਲੀਮ ਅਪੀਨ ਕਲਮੀਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਨਰਲ ਅਯੂਬ ਖਾਨ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਸ਼ਮੀਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੁਰਦਰਸ਼ੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਫਰੇਟ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਮਿੱਟੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਫੌਜ ਵੰਡੀ ਗਈ ਤੇ ਕੁਝ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਤੋੜਵੀਂ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਫੌਜ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਖੇਮਕਰਨ ਅਤੇ ਛੱਡ ਜੋੜੀਆਂ ਸੈਕਟਰ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਅੱਗ ਵੱਧ ਆਈ ਸੀ। ਜੰਗਬੰਦੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਵਾਪਸ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਗਏ ਸਨ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਧਾੜਾਂ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਟ ਕੇ ਲੈ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕੋਈ ਕੋਠਾ, ਮੋਟਰ, ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਤਾਰਾਂ, ਖੰਡਾ, ਵੱਡਾ ਦਰਖਤ ਅਤੇ ਡੰਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਛੱਡਿਆ। ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਟੋਰ ਬੁਰਦੀ ਸੁਰੰਗਾਂ ਦੱਬੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਖੋਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਝੀਆਂ ਬਹੁਤ ਬਚੀਆਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫਟਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਕਈ ਅੰਗਰੀਜ਼ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਟਰੈਕਟਰ ਵਾਹੁਣ ਵੇਲੇ ਸਾਰੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਧਿਆ ਕੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਵੜੀਆਂ ਸੀ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁਰੰਗ ਫਟਣ ਕਾਰਨ ਮਾਰੇ ਜਾਣਾ ਹੈ।

1965 ਅਤੇ 1971 ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਹੱਦੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਸਲਾਹਣ ਯੋਗ ਸੀ। ਐਮਿਤਸਰ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਵੇਲੇ ਲੋਕ ਫੌਜ ਦੇ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੰਨੇ ਛੇਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਸਮਾਨ ਸੁੱਟੀ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮਰਦਿਆਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਤੋਪਚੀਆਂ ਦੀ ਗੋਲੀ ਲੱਭ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਤੱਕ ਰੋਟੀਆਂ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ 1965 ਦੀ ਜੰਗ ਵੇਲੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਇੱਕ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਰਿਪੋਰਟ ਐਮਿਤਸਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਕਿ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਾਹਿਬਨ ਵੱਜਣਾ 'ਤੇ ਲੋਕ ਬੰਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ

ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਵੇਖਣ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। 1965 ਦੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਐਮਿਤਸਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਡੇਰਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਇੱਕ ਦੱਖਣ ਭਾਰਤੀ ਸੂਬੇਦਾਰ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਯਾਦ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਸਰ ਨੇਮ ਰਾਜੂ ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕ ਇੱਕ ਹੀਰੋ ਵਜੋਂ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੂਰ ਦੂਰ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਸਟੀਕ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸਰਹੱਦੀ ਸ਼ਹਿਰ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਹਾਜ਼ ਕੋਈ ਬੰਬ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸੁੱਟ ਸਕੇ। ਜੰਗ ਬੰਦੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 23 ਸਤੰਬਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਛੇਹਰੇ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ 2-3 ਬੰਬ ਸੁੱਟ ਕੇ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਵਾਪਸ ਦੌੜ ਗਏ ਸਨ। ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ ਪੰਡੋਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ ਜਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਬਾਰਡਰ ਤੋਂ ਸਿਰਫ 14-15 ਕਿ.ਮੀ. ਦੂਰ ਹੈ। ਜੰਗ ਵੇਲੇ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕਾਰਨ ਖਿੜਕੀਆਂ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਇੰਜ ਪੜਕਦੇ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਜੰਗ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਆਊਟ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਅਮਲ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ

**ਬਲਚਾਰਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਕਮਾਂਡੇਰ
ਪੰਡੋਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ
9501100062**

ਸੀ। ਲੋਕ ਨੀਕਰੀ ਪਹਿਰਾ ਦੇਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਲਬ ਤਾਂ ਕੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੀਵਾ ਬੱਤੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਾਲਣ ਦੇਂਦੇ। ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜੰਗ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ਗਨ ਵਜੋਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜੱਚਾ ਬੱਚਾ ਕੋਲ ਸਹੁੰ ਦੇ ਤੇਲ ਦਾ ਦੀਵਾ ਬਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਮਰਵਾਉਣਾ ਹੈ? ਜੇ ਦੀਵਾ ਬਾਲਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਵੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਜਾਉ, ਵਿਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦੀਵਾ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। 1965 ਦੀ ਜੰਗ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਅਸਮਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਭਿਆਨਕ ਹਵਾਈ ਲੜਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅੱਜ ਵੀ ਸੌਂਬ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਉਂਦੇ

ਹਨ। ਜੰਗਬੰਦੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ 21 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਜਹਾਜ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਸਰਗੋਧੇ ਦੇ ਫੌਜੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਬੰਬਾਰੀ ਕਰਨ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸੇਬਰ ਜੈੱਟ ਲੱਗ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਜਹਾਜ਼ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਗਏ, ਪਰ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਚਾਰ ਸੇਬਰਾਂ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹੱਦ ਟੱਪ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਵਾਈ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਆਣ ਵੜੇ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਉਪਰ ਆ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਮਸ਼ੀਨ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜੇ, ਖੱਬੇ, ਉਪਰ ਅਤੇ ਪਿੱਛਲੇ ਪਾਸੇ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ ਲੈ ਲਈਆਂ। ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਜਹਾਜ਼ ਘੇਰ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਸਿਰ ਤੋੜ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀ ਹੋਈ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਕੰਠਿਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਲ ਨਾਲ ਲੜਾ ਕੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਲੋਕ ਅੱਜ ਤੱਕ ਉਸ ਸੂਰਮੇ ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਸੇਬਰ ਜੈੱਟ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਈਡਾਂ ਤੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਲੰਘਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਰਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੱਲ ਮੁੜਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਨੀਲੇ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਧਾਗੇ ਵਰਗੀਆਂ ਚਿੱਟੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਸਾਡੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਅਸਲ੍ਹਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤੀ ਜਹਾਜ਼ ਜਵਾਬੀ ਫਾਇਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਭਾਰਤੀ ਜਹਾਜ਼ ਛੋਟਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਝਕਾਨੀਆਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਹਾਜ਼ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਰਹੀ। ਜਹਾਜ਼ ਕਈ ਵਾਰ ਐਨੀ ਘੱਟ ਉੱਚਾਈ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਕਿ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਪਾਇਲਟ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਕਾਰਨ ਡੰਗਰ ਚਾਰਦੇ ਕਈ ਵਾਗੀ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾ ਕੇ ਨੱਸੇ ਸਨ ਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮੱਝਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਸਾਹ ਰੋਕ ਕੇ ਇਸ ਅਸਾਵੀਂ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪਾਇਲਟ ਹਾਰੀ ਹੋਈ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਖਰ ਉਸ ਬਹਾਦਰ ਯੋਧੇ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਬੰਦੀ ਬਣ ਕੇ ਤਸੀਹੇ ਅਤੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਸਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਣਖ ਦੀ ਮੱਤ ਚੁਣ ਲਈ। ਉਸ ਨੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਵਾਰ ਜਹਾਜ਼ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਭਜਾ ਲਿਆ। ਬਾਜ਼ੀ ਹੱਥੋਂ ਜਾਂਦੀ ਵੇਖ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਛਲਨੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਅੱਗ ਦਾ ਗੋਲਾ ਬਣਿਆ ਭਾਰਤੀ ਜਹਾਜ਼ ਪਿੰਡ ਲਾਲੂ ਘੁਮਣ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗਾ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਉੱਚਾਈ 'ਤੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਾਇਲਟ ਬਾਹਰ ਨਾ ਨਿਕਲ ਸਕਿਆ ਤੇ ਸੜਨ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜਹਾਜ਼ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਗਏ। ਉਸ ਦੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਲਦੀ ਹੀ ਆਰਮੀ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੇ ਅਫਸਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਦਾ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰ ਉਸ ਖੇਤ 'ਤੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਲੋਕ ਅੱਜ ਤੱਕ ਉਸ ਸੂਰਮੇ ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਚੁੰਨੀਆਂ ਤੇ ਪੱਗਾਂ ਰੰਗਣ ਵਾਲੇ ਲਲਾਰੀ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੇ ਅਲੋਪ

ਚੁੰਨੀ ਤੇ ਪੱਗ ਦੋਵੇਂ ਔਰਤ ਤੇ ਮਰਦ ਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਤਾਜ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੱਚਾ ਜਦੋਂ ਬੋਝਾ ਜਿਹਾ ਸਮਝਦਾਰ ਹੋਣ ਲਗਦਾ ਹੈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਚਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕਾਕਾ ਹੁਣ ਜਵਾਨ ਹੋਣ ਲਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਪੱਗ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਕਰ ਲਈਏ। ਫਿਰ ਨਾਨਕਿਆਂ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਆਪਾਂ ਫਲਾਨੇ ਦਿਨ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਕੇ ਕਾਕੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਸਾਰੇ ਨਿਸ਼ਚੇਦਾਰ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਸਾਰੇ ਸ਼ਰੀਕੇ ਕਬੀਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਪੱਗ ਬੰਨਦੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਰਦਾ ਪੁੱਜਦਾ ਸਗਨ ਵੀ ਪਾਉਣਾ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਭੰਗੜੇ ਵੀ ਪਾਉਣੇ। ਫਿਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਮੁੰਡਾ ਆਪ ਸਿਰ ਤੇ ਪੱਗ ਬੰਨਣ ਦਾ ਵੱਲ ਸਿੱਖ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਕਲ ਵਾਂਗੂੰ ਰੰਗਦਾਰ ਪੱਗਾਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਮਿਲਦੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਚਿੱਟੀਆਂ ਹੀ ਪੱਗਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਚਿੱਟੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਲਲਾਰੀ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣੀਆਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਪਸੰਦ ਰੰਗ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਉਹੀ ਰੰਗ ਪੱਗ ਨੂੰ ਕਰ ਕੇ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਕੋਈ ਅੱਜ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਜਦੋਂ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਈ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕੰਮ ਵੀ ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਲਲਾਰੀ ਇਕੱਲੇ ਪੱਗਾਂ ਰੰਗਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਗੋਂ ਪੱਗਾਂ ਨੂੰ ਮਾਵਾ ਵੀ ਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਤੇ ਨੰਬਰਦਾਰ ਮਾਵੇ ਵਾਲੀ ਪੱਗ ਦਾ ਸਮਲਾ ਛੱਡ ਕੇ ਪੱਗ ਬੰਨਦੇ ਸੀ। ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਚੱਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮੋਹਤਬਰ ਬੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਥੇ ਵੀ ਕੋਈ ਪੰਚਾਇਤ ਹੋਣੀ ਉੱਥੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਹੀ ਪੱਗਾਂ ਬੰਨ ਕੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਚਲ ਵੱਸਦਾ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਸਾਕ ਸਬੰਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ

ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਪੱਗ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਕਿ ਹੁਣ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜੁਮੇਵਾਰੀ ਤੋਰੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੂੰ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਅਗਲਾ ਵੀ ਪੂਰੀ ਜੁਮੇਵਾਰੀ ਤੇ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਿ ਕੋਈ ਇਹ ਨਾ ਆਖੇ ਕਿ ਬਾਪੂ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਤੇ ਪੱਗ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਤੇ ਮੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰ ਬੈਠਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ

ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਬੱਲੇ ਨਾ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇ। ਪੱਗ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਪੱਗ ਲੱਭ ਗਈ ਸਮਝੋ ਸਿਰ ਲੱਭ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੰਨੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਬੀਬੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੂਟ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਚੁੰਨੀ ਲਲਾਰੀ ਤੋਂ ਰੰਗਵਾਉਂਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕਿੱਧਰੇ ਵਿਆਹ ਸਾਦੀਆਂ ਜਾਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ

ਗੁੜੇ ਗੁੜੇ ਰੰਗਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਚੁੰਨੀਆਂ ਸੱਗਾਂ ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਘਰ ਗਮੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਜਾਣਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਿੱਟੀਆਂ ਚੁੰਨੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ। ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਣਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸੋਗ ਦੇ ਬੀਬੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੱਗਾਂ ਦੇ ਤੇ ਚੁੰਨੀਆਂ ਦੇ ਰੰਗ ਖੁਸ਼ੀ ਗਮੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਲਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਤੋਰੀ ਫੁੱਲਕਾ ਤੁਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਜੇ ਕਰ ਅੱਜਕਲ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਗੱਲ ਕੋਈ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਮੁੰਡੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟੋ ਹੋ ਗਏ ਨੇ ਪੱਗ ਸਿਰ ਤੇ ਭਾਰੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਆਪਣੇ ਰੰਗ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਰੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਚੁੰਨੀ ਤਾਂ ਕਿਸ ਨੇ ਲੈਣੀ ਹੈ ਤੇ ਰੰਗਾਉਣੀ ਹੈ। ਸਿਰ ਦੇ ਵਾਲ ਹੀ ਭਾਰੇ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕੱਚੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਹੀ ਕੁੜੀਆਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਬਿਉਟੀ ਪਾਰਲਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਖੜਕਾਉਂਦੀਆਂ। ਨਹੀਂ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਉਥੋਂ ਆਪਣਾ ਮੁਖ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਮੱਦਦ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦਾਦੀਆਂ ਅੱਜ ਵੀ ਲੰਮੀ ਸਾਰੀ ਚੁੰਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਢੱਕ ਕੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁੰਦਾ ਚੁੰਨੀ ਨੂੰ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਧੀਆਂ ਨੇ ਚੁੰਨੀ ਤੋਂ ਮੁਖ ਹੀ ਮੋੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਅੱਜਕਲ ਲਲਾਰੀ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਚੁੰਨੀਆਂ ਤੇ ਪੱਗਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਰੰਗਾਉਣੀਆਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਲਲਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਿਚਲੇ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਰੱਬ ਹੀ ਜਾਣੇ ਸਾਡਾ ਸਮਾਜ ਪੱਛਮੀ ਸੱਭਿਅਤਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਨਿੱਕਲ ਕੇ ਆਵੇਗਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ ਮਮਦੋਟ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ

7589155501

ਪ੍ਰੀਤ ਫਲਵਾੜੀ

ਗਜ਼ਲ

ਵਕਤ ਬੁਰਾ ਜਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਟੁਟ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ।
ਸੂਰਜ ਦੀ ਲੋਅ ਦਿੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਜੋ ਸੱਚੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ।
ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਉਠਣ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਰਹਿੰਦੀ,
ਮਿਆਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਬੈਠ ਹੀ ਚੰਗੀਆਂ ਇਹ ਤਿੱਖੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ
ਨਈਂ ਤਾਂ ਆਪਾਂ ਫੁਭ ਜਾਣਾ ਸੀ ਇਸ ਦੇ ਸੰਕਟ ਅੰਦਰ,
ਭੰਵਰ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਬੋਲੀ ਪਾਰ ਲਗਾ ਤੀ ਯਾਰਾਂ ।
ਮੌਸਮ ਵਾਲੀ ਮਾਂਗ ਭਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਸਿੰਦਰ ਦਿਸੇ,
ਕੂਲੇ-ਕੂਲੇ ਅੰਕੁਰ ਲੈ ਕੇ ਫੁੱਟੀਆਂ ਜਦ ਕਚਨਾਰਾਂ ।
ਬਚਪਨ ਠਾਠ ਜਵਾਨੀ ਵਾਲੀ ਆਦਤ ਜਾ ਨਈਂ ਸਕਦੀ,
ਨੀਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਖੜੀਆਂ ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਦੀਵਾਰਾਂ ।
ਜਿੰਨਾ ਬਾਪ ਦੀ ਪਗੜੀ ਨੂੰ ਦਾਗ ਨਾ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤਾ,
ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਭਾਲੀ ਰੱਖਿਆ ਧਨ ਨੇ ਉਹ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ।
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਬਿੰਬ ਅਜੇ ਵੀ ਦਿਸਦੇ,
ਅੰਬਰ ਛੂਹਦੀਆਂ ਦਿਸ ਰਹੀਆਂ, ਜੋ ਖੰਡਰ ਮੀਨਾਰਾਂ ।
ਇੱਕ ਸਰੂਨ ਜਿਹਾ ਦਿੰਦੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਪਰਵਾਸ ਨਿਭਾਵਣ,
ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿਚ ਮਿਲੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਜਿੱਤਾ ਕੁਝ ਹਾਰਾਂ ।
ਯੁਗ-ਯੁਗ ਜੀਵੇਂ ਸ਼ਾਲਾ ਤੋਰੀ ਉਮਰ ਵਡੇਰੀ ਹੋਏ,
ਤੇਰੇ ਉਤ੍ਰੇ ਲੱਖਾਂ ਵਾਰੀ, ਅਪਣੀ ਨਜ਼ਰ ਉਤਾਰਾਂ ।
ਕਣ ਗਿਆ ਏ ਏਥੋਂ ਲੱਖ ਕੇ ਸੂਹੀ ਚੁੱਨੀ ਲੈਕੇ,
ਸੂਹੇ ਸੂਹੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫੁੱਟੀਆਂ ਨੇ ਗੁਲਜ਼ਾਰਾਂ
ਵਿਰਲੇ ਵਿਰਲੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਹੀ ਬਾਲਮ ਜਨਤ ਮਿਲਦੀ,
ਫੁੱਲ ਗੁਲਾਬੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਸ਼ੋਭਾ ਪਾਈ ਧਾਰਾਂ ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਉੱਕਾਰ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)
ਮੋ. 98156-25409

ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਵਾਂ ਮੇਰੇ

ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਵਾਂ ਮੇਰੇ, ਚੁੰਜਾ ਨਾ ਮਾਰ ਉਏ
ਅੱਲਾ ਦੇ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਤਾਂ, ਹਾਲੇ ਦੀਦਾਰ ਉਏ
ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਵਾਂ ਮੇਰੇ, ਚੁੰਜਾ ਨਾ ਮਾਰ ਉਏ
ਹੱਡੀਆਂ ਤੋਂ ਲਾਹ ਕੇ ਮੇਰਾ ਖਾ ਲੈ ਤੂੰ ਮਾਸ ਕਾਵਾਂ
ਤੂੰ ਮੇਨ ਲੈ ਅਰਜੇਈ ਮੇਰੀ ਤੇਰੇ ਮੇਂ ਵਾਸਤੇ ਪਾਵਾਂ
ਇੱਕ ਵਾਰ ਤੱਕ ਲੈਣਦੇ ਸੱਚਾ ਪਰਵਾਦਗਾਰ ਉਏ
ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਵਾਂ ਮੇਰੇ, ਚੁੰਜਾ ਨਾ ਮਾਰ ਉਏ।
ਮੇਰੀਆਂ ਤੂੰ ਆਸਾਂ ਉਤੇ ਫੇਰ ਨਾ ਦੇਵੀਂ ਪਾਣੀ
ਗਰਬ ਦੀ ਕੋਲ ਮੇਥੋਂ ਅੱਗੋਂ ਨਹੀਂ ਝੱਲੀ ਜਾਣੀ
ਚੁਰਾਸੀ ਦੇ ਗੱਤੇ ਵਿੱਚ ਕੱਢਣਾ ਉਹਨੇ ਬਾਹਰ ਉਏ
ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਵਾਂ ਮੇਰੇ, ਚੁੰਜਾ ਨਾ ਮਾਰ ਉਏ। ..
ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤੱਕਣਾ ਮੇਂ ਉਹਦੇ ਅਜੇ ਰਾਹ ਨੂੰ
ਫੁੱਟਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਹਿੰਦੀ ਸੁੱਕੇ ਘਾਹ ਨੂੰ
ਅੱਲਾ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਜਨਮਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਉਏ
ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਵਾਂ ਮੇਰੇ, ਚੁੰਜਾ ਨਾ ਮਾਰ ਉਏ। .
ਬਣ ਕੇ ਜਮਦੂਦ ਕਾਵਾਂ ਪੈ ਗਿਆ ਏ ਪਿੱਛੇ ਮੇਰੇ
ਛੱਡ ਦੇ ਤੂੰ ਖਹਿਤਾ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਕਰਾਂ ਮੇਂ ਤਰਲੇ ਤੇਰੇ
ਭਵੰਜਲ ਤਾਂ ਲਾਉਣਾ ਉਹਨੇ ਆ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪਾਰ ਉਏ
ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਵਾਂ ਮੇਰੇ, ਚੁੰਜਾ ਨਾ ਮਾਰ ਉਏ।
ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਮੇਰੀ, ਸ਼ੀ ਇੱਕ ਇੱਕ ਆਸ ਏ
ਆਵੇਗਾ ਕਦੇ ਵੇਲਾ, ਜਦੋਂ ਬੁਝੇਗੀ ਪਿਆਸ ਏ
ਜਾਵਾਂ ਨਾ ਜਸਵਿੰਦਰ, ਕਿੱਧਰੇ ਬਾਜ਼ੀ ਮੇਂ ਹਾਰ ਉਏ
ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਵਾਂ ਮੇਰੇ, ਚੁੰਜਾ ਨਾ ਮਾਰ ਉਏ।
ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਵਾਂ ਮੇਰੇ, ਚੁੰਜਾ ਨਾ ਮਾਰ ਉਏ
ਅੱਲਾ ਦੇ ਕਰਨੇ ਮੇਂ ਤਾਂ, ਹਾਲੇ ਦੀਦਾਰ ਉਏ
ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ ਮਮਦੋਟ 7589155501

ਭੁੱਬਦਾ ਪੰਜਾਬ

ਹਰਿਆਣਾ ਆਖੇ ਪਾਣੀ ਦਿਉ,
ਕੀ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ।
ਰਾਜਸਥਾਨ ਨਹਿਰਾਂ ਜਾਂਦੀਆਂ,
ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਮੈਂ ਵੱਖ ਨਹੀਂ।
ਹਿਮਾਚਲ ਆਖੇ ਪਾਣੀ ਸਾਡਾ,
ਮਿਲਦਾ ਮੈਨੂੰ ਕੱਖ ਨਹੀਂ।
ਹੁਣ ਪਾਣੀ, ਏਲ ਨੂੰ ਹੁੰਦਾ,
ਕਹਿੰਦੇ ਕੋਈ ਰੱਖ ਨਹੀਂ।
ਉਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਸਾਡਾ,
ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ।
ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਭੁੱਬਦਾ ਜਾਂਦਾ,
ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅੱਖ ਨਹੀਂ।
ਆਪਣਾ ਆਪ ਬਚਾਉਂਦੇ ਪੱਤੇ,
ਹੁਣ ਲੈਂਦਾ ਕੋਈ ਪੱਖ ਨਹੀਂ।

ਰੁਪੀਤ ਪੱਤੇ

ਪਿੰਡ ਪੱਤੇ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਮੋਗਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ
94658-21417

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਾਰ

ਕਰ ਲੈ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਹੈ
ਹੱਸ ਖੇਡ ਕੇ ਦਿਨ ਗੁਜ਼ਾਰ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਹੈ ।
ਉਜ ਦਰਿਆ ਇਹ ਦੁੱਖਾ ਵਾਲਾ ਸੁੱਕਣਾ ਨਹੀਂ
ਗੁਰਬਤ @ਚ ਨਿਕਲ ਬਾਹਰ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਹੈ ।
ਤੇਨੂੰ ਜਾਪ ਤੇਰੇ ਕਰਕੇ ਚਲਦਾ ਇਹ ਸੰਸਾਰ
ਇਹ ਭਰਮ ਦੀ ਤੋੜ ਦੀਵਾਰ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਹੈ ।
ਪਿਆਰਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਅੰਬਰੀ ਲਾਉਣਾ ਉਡਾਰੀ
ਕਿਉਂ ਉਲਝਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਕਰਾਰ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਹੈ ।
ਲੋਕੀ ਰੁੱਖੀ ਸੁੱਕੀ ਖਾ ਕੇ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਉਂਦੇ ਨੇ
ਤੂੰ ਸ਼ਬਰ ਨੂੰ ਬੂਹਾ ਮਾਰ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਹੈ ।
ਦੁਨੀਆਂ ਖੜ੍ਹੀ ਉਡੀਕੇ ਆਮ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ
ਕੁਝ ਹਾਸਲ ਕਰ ਇੱਕ ਵਾਰ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਹੈ ।
ਤੇਨੂੰ ਲੱਗੇ ਪਿਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਬਣੇ।
ਇਹ ਤੇਰੀ ਅੱਖ ਦਾ ਸਾਰ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਹੈ ।
ਵਾਰੇ ਵਾਰੀ ਇਥੇ ਸਭ ਨੇ ਤੁਰ ਜਾਣਾ
ਨਾ ਤੂੰ ਬੈਠਾ ਰਹਿਣਾ ਯਾਰ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਹੈ ।
ਹੁਨਰ ਤਾਂ ਸਭ ਦੇ ਕੋਲ ਪਰ ਲੱਭਣਾ ਕੋਈ ਕੋਈ ।
ਕਦੇ ਚੁੱਪ ਨਾਲ ਬੈਠ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਹੈ ।
ਇਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਆ ਕੇ ਕੱਖਾਂ ਵਾਂਗੂ ਤੁਰ ਜਾਣੇ
ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਕਰ ਧਾਲੀਵਾਲ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਹੈ ।
ਐਡਵੋਕੇਟ ਰਵਿੰਦਰ ਧਾਲੀਵਾਲ
ਮੋ 78374 90309

ਕਵਿਤਾ

ਮਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਵਿਆਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੀ
ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਹਿਰ ਨੀ
ਭਰਾ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ ਵੇਰ ਨੀ
ਦਿਨ ਰਾਤ ਹੀ ਰੱਬ ਤੋਂ ਮੰਗਦੇ ਹੋਣ ਪੈਰ ਨੀ
ਮਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਵਿਆਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੀ
ਜਿੱਥੇ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇੱਕਠੇ ਬਹਿੰਦੇ ਹੋਵਣ
ਜਿਹੜੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਗੱਲ ਸਾਹਿੱਦੇ ਹੋਵਣ
ਨੂੰਹਾਂ ਪੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਫਰਕ ਨਾ ਹੋਵਣ
ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਗਭਰੂ ਗਰਕ ਨਾ ਹੋਵਣ
ਨਾ ਪੀਂਦੇ ਹੋਣ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਹਿਰ ਨੀ
ਮਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਵਿਆਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੀ
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਵੰਡਾਉਂਦੇ ਹੋਵਣ
ਵਾਤਾਵਰਨ ਲਈ ਰੱਖ ਲਾਉਂਦੇ ਹੋਵਣ
ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਨਾ ਮੁੱਖ ਲੁਕਾਉਂਦੇ ਹੋਵਣ
ਪੀਆਂ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਨਾ ਮਰਵਾਉਂਦੇ ਹੋਵਣ
ਨਾਮ ਰੱਬ ਦਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਵਣ ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ ਨੀ
ਮਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਵਿਆਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੀ
ਮੇਂ ਵੀ ਪਰ ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੇ ਧੋ ਧੋ ਪੀਵਾਂਗੀ
ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਵਾਂਗੀ
ਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਏ ਜਖਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੀਵਾਂਗੀ
ਮੈਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਚੱਕੀ ਨਾਲ ਆਣਾ ਪੀਵਾਂਗੀ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਵਰਗੇ ਤੱਕਣਗੇ ਠਹਿਰ ਠਹਿਰ ਨੀ
ਮਾਂ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਵਿਆਹੀ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੀ
ਸੂਬੇਦਾਰ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੇਰੀਆ
ਮਮਦੋਟ 7589155501

ਰੇਲਗੱਡੀ

ਛੁਕ - ਛੁਕ ਕਰਦੀ ਆਉਂਦੀ ਰੇਲ,
ਚੱਲਣ ਨੂੰ ਮੰਗੇ ਬਿਜਲੀ ਅਤੇ ਤੇਲ ।
ਗੱਡੀਆਂ ਇਸਦੀ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ,
ਘੱਟ ਸਮੇਂ 'ਚ ਮੁਕਾਈ ਲੰਬੀ ਵਾਟ ।
ਅਠਾਰਾਂ ਸੌ ਤਰਵਜਾਂ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ,
ਸਾਡੇ ਚਲਾਈ ਬੰਬਈ ਤੇ ਬਾਣੇ ਵੱਲ ।
ਗਾਰਡ ਜਦ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦਿਖਾਉਂਦਾ,
ਡਰਾਈਵਰ ਰੇਲ ਨੂੰ ਫੇਰ ਚਲਾਉਂਦਾ ।
ਟੀ ਟੀ ਡੱਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਢਦਾ ਗੱਡੇ,
ਦੰਡ ਵਸੂਲੇ ਬਿਨ ਟਿਕਟ ਤੋਂ ਜਿਹੜੇ ।
ਇਸਦੇ ਅੱਡੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਜੰਕਸ਼ਨ,
ਕਰਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਫੰਕਸ਼ਨ ।
ਮਾਲ ਗੱਡੀਆਂ ਢੋਆਈਆਂ ਨੇ ਸਮਾਨ,
ਯਾਤਰੂ ਗੱਡੀ 'ਚ ਬੰਦੇ ਆਉਣ ਜਾਣ ।
ਬੰਦਿਓ - ਟਰੇਨ ਵਿੱਚ ਕਰਕੇ ਸਵਾਰੀ,
ਬੰਦਾ ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦਾ ਯਾਰੀ ।
ਚਮਨਦੀਪ ਸ਼ਰਮਾ,
(95010 33005)

ਮੇਰਾ ਸਕੂਲ

ਕਿੰਨਾ ਸੋਹਣਾ ਮੇਰਾ ਸਕੂਲ,
ਘਰ ਤੋਂ ਹੋ ਬੱਸ ਥੋੜੀ ਦੂਰ।
ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਫੁੱਲਵਾੜੀ,
ਕਿੰਨੀ ਸੋਹਣੀ ਪਿਆਰੀ-ਪਿਆਰੀ,
ਅੱਠਵੀਂ ਤੱਕ ਦੀ ਹੋਵੇ ਪੜ੍ਹਾਈ,
ਪੜ੍ਹਦੇ ਮਿਲ ਕੇ ਸਭ ਭੈਣ-ਭਾਈ ।
ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਖਾਣਾ ਵੀ ਮਿਲਦਾ,
ਤਰਕਾਰੀ ਹੈ ਸਭ ਦੇ ਦਿਲ ਦਾ।
ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੋਹੜ ਪਿਆਰਾ,
ਛਾਵੇਂ ਖੇਡ ਕੇ ਆਵੇ ਨਜ਼ਾਰਾ।
ਗਰਾਉਂਡ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਖੇਡੀਏ ਖੇਡਾਂ,
ਰੱਸੀ-ਟੱਪਾ, ਖੋ-ਖੋ ਅਤੇ ਕਬੱਡੀ ਰੇਡਾਂ।
ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੇ ਸਕੂਲ @ਤੇ ਮਾਣ,
ਪੜ੍ਹ - ਲਿਖ ਕੇ ਮਿਲਦਾ ਸਨਮਾਨ।
ਨਾਮ-ਰਾਜਪ੍ਰੀ ਕੌਰ
ਮੋ. 95019 55720

ਕਵਿਤਾ

ਮੈਂ ਇਹ ਕਦ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋ ਨਾ
ਰੱਬ ਅੱਗੋਂ ਅਰਦਾਸ
ਤੋਂ ਰੱਬੋਂ ਨਾ
ਉਸ ਤੇ ਕੋਈ ਆਸ।
ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਏਨਾ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਜੇ ਕੁੱਝ ਤੁਸੀਂ
ਉਸ ਤੋਂ ਹੋ ਮੰਗਿਆ
ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਲੈਣ ਲਈ
ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ
ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੇ ਹਿੰਮਤ
ਕਿਉਂ ਕਿ ਉਹ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੀ
ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ
ਜਿਹੜੇ ਕਰਦੇ ਨੇ
ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਤੇ ਹਿੰਮਤ।
ਆਲਸੀ ਤੇ ਕੰਮ ਚੋਰਾਂ @ਤੇ
ਉਹ ਕਰਦਾ ਨਹੀਂ
ਕੋਈ ਮਿਹਰ।
ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਕੈਨਾਲ ਰੋਡ
ਸਮੁੱਚੇ ਅੱਖੇ ਅੱਲ ਦੇ ਹਾਊਸ
ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ-9915803554

ਮੁਲਕ ਬਿਗਾਨੇ ਚ

ਨਾ ਦਿਨ, ਦਿਨ ਰਹੇ
ਨਾ ਰਾਤ ਰਹੀ ਰਾਤ
ਹਰ ਸਾਹ ਅਲਾਰਮ @ਤੇ
ਬਣੀ ਮਸ਼ੀਨ ਅੰਕਤ
ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਕੀ ਕਰੀਏ
ਵਿਕੀਆਂ ਨਹੀਂ ਬਜ਼ਾਰ
ਤਹਿਖ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਕਾਰਖ਼ਾਨੇ
ਤੁਰੀ ਕੁੱਜਾਂ ਦੀ ਡਾਰ
ਨਾ ਦਿਨ, ਦਿਨ ਰਹੇ
ਮਿਲੀ ਦੂਰੀ ਤਨ ਮਨ ਦੀ
ਨੇੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਧਰਵਾਸ
ਹਿੱਕ ਪੱਥਰ ਪਰ ਹੱਸੇ
ਕਰ ਪੀੜਾਂ ਦੀ ਰਹਿਰਾਸ
ਨਾ ਦਿਨ, ਦਿਨ ਰਹੇ
ਜੰਗਲੀ ਫੁੱਲ ਖਿੜ੍ਹੇ
ਵਿੱਚ ਭੀੜ ਗੁਆਚੀ ਆਸ
ਕੱਲਿਆਂ ਦਾ ਜੀਣਾ ਕੀ
ਪਰ ਇੱਥੇ ਕੀਦਾ ਸਾਥ
ਨਾ ਦਿਨ, ਦਿਨ ਰਹੇ
ਉਹ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਲੱਭਦੀ
ਨਾ ਘਰ ਦਾ ਵਿਹੜਾ ਹੀ
ਬੱਸ ਪੈਸਾ ਪੈਸਾ ਕੰਮ ਚੰਮ
ਮਿਲਦਾ ਜਿਹੜਾ ਵੀ
ਨਾ ਦਿਨ, ਦਿਨ ਰਹੇ...
ਪਰਮਿੰਦਰ ਭੁੱਲਰ
ਮੋਬਾਇਲ 9463067430

ਗੰਦੀਆ ਭੇਡਾਂ (ਕਾਵਿ ਵਿਅੰਗ)

ਕੁੱਲੜ ਪੀਜਾ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀ ਵੀਡੀਓ ਆਈ
ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਸਮਾਜ ਦੇ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਵਿਖਾਉਣ ਲੱਗੇ।
ਹੋ ਗਈ ਗਲਤੀ, ਹੋ ਗਈ ਭੁੱਲ, ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਫ਼ ਲੋਕ ਵੀਡੀਓ
ਵੇਖ ਚਿੱਤ ਪਰਚਾਉਣ ਲੱਗੇ।
ਸਮਝਦਾਰ ਲੋਕ ਵੀ ਕਈ ਅੱਗੋਂ ਆਏ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸ਼ੇਰ ਕਰੇ ਵੀਡੀਓ
ਹੱਥ ਬੰਨ ਸਮਝਾਉਣ ਲੱਗੇ।
ਬੱਲੇ ਡਿੱਗ ਗਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਕਿਹੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ
ਉਹ ਗੀਲਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗੇ।
ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਗਤ, ਕਰਤਾਰ, ਸੁਖਦੇਵ ਦੀਆਂ,
ਕਿਉਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਦਾਗ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ ।
ਹੁਣ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੋ ਗੰਦ ਪਾਇਆ, ਬਹੁਤੇ ਚੰਗੇ ਲੋਕ
ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਤਰਾਉਣ ਲੱਗੇ।
ਅਸੀਂ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਕੋਈ ਸਿੱਖਣੀ ਨਹੀਂ ਜਪਵਾਲੀ ਗੰਦੀਆਂ ਭੇਡਾਂ ਦੇ
ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਪੁੱਛ ਹਿਲਾਉਣ ਲੱਗੇ।
ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਖਵਾਲੀ
ਮੋਬਾਇਲ-98550 36444

ਗਜ਼ਲ

ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਘੁੰਮ ਕੇ ਵੇਖੀ ਅਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਜਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ।
ਪਿੱਪਲ ਬੋਹੜ ਦੀ ਠੰਡੀ ਛਾਂ ਸ਼ਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰ ਜਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ।
ਮੱਝਾਂ ਦੀਆਂ ਪੂਛਾਂ ਫੜ ਕੇ ਤਰਨਾ ਯਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮਸਤੀ,
ਜੰਨਤ ਵਰਗੀ ਮਾਵਾਂ ਵਰਗੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨਹਿਰ ਜਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ।
ਨਿੱਜ ਸਵਾਰਥ ਮੱਥਾ ਉਮਦੀ ਅਠਪੇਲੀ ਸਰਗੋਸ਼ੀ ਕਰਦੀ,
ਝਾਂਜਰ ਵਾਂਗੂੰ ਛਣ-ਛਣ ਕਰਦੀ ਸਜਰੀ ਲਹਿਰ ਜਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ।
ਇੱਕ ਬੁਲੰਦੀ ਅੰਬਰ ਵਾਲੀ ਮੇਰੀ ਹਰ ਇਕ ਗਜ਼ਲ 'ਚ ਦਿਸਦੀ,
ਇਸ ਵਿਚ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਡੂੰਘੀ ਗਹਿਰ ਜਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ।
ਸੱਤ ਫਕੀਰ ਵਲੀ ਸ਼ਾਇਰ ਆਸ਼ਕ ਅਪਣੇ ਕਰਦੇ ਨੇ ਕਾਰਜ,
ਅਧਿਆਤਮ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਜਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ।
ਬਾਲਮ' ਇਸ ਵਿਚ ਲੋਅ ਦੀ ਸ਼ੁਧਤਾ ਤੇ ਰਾਗ ਸਮੁੰਦਰ ਗਹਿਰੇ,
ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਰੁਕਣੀ ਗਜ਼ਲਾਂ ਵਿਚ ਮੁਤਦਾਰਿਥ ਬਹਿਰ ਜਿਹਾ ਨਾ ਕੋਈ।
ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਉੱਕਾਰ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੰਜਾਬ
ਮੋ. 98156-25409

ਮੇਰਾ ਸੋਹਣਾ ਸਕੂਲ ਪਿਆਰਾ

ਮੇਰਾ ਸੋਹਣਾ ਸਕੂਲ ਪਿਆਰਾ
ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਜਾਪੇ ,
ਧਰਤੀ ਦਾ ਇਹ ਟੁਕੜਾ ਨਿਆਰਾ ।
ਵਿਚਰ ਜਾਣ ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਤੇ ਘਰਦੇ ,
ਇਥੋਂ ਮੇਰਾ ਅਜੀਬ ਹੁਲਾਰਾ ,
ਮੇਰਾ ਸੋਹਣਾ ਸਕੂਲ ਪਿਆਰਾ ।
ਇਹੋ ਮੇਰਾ ਮੇਰਦ ਮਸਜਿਦ ,
ਇਹੋ ਹੋ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ।
ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਅੰਦਰ ਆਵਾਂ ,
ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਤੀਰਥ ਦੁਆਰਾ ,
ਮੇਰਾ ਸੋਹਣਾ।
ਇਹਦਾ ਹਰ ਅਧਿਆਪਕ ਮੈਨੂੰ,
ਮਾਪਿਆਂ ਵਾਂਗ ਪਿਆਰਾ ।
ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਭਰਨ ,
ਜੋ ਭਰਦੇ ਗਿਆਨ ਭੰਡਾਰਾ ,
ਮੇਰਾ ਸੋਹਣਾ।
ਸੂਰਜ, ਫੁੱਲਾਂ , ਬਿਰਖਾਂ ਵਾਂਗੂੰ ,
ਸਭ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਰਤਾਰਾ ।
ਜਾਤ ਮਜਹਬ ਦਾ ਫਰਕ ਨਾ ਇੱਥੇ ,
ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਵਗਦੀ ਧਾਰਾ ,
ਮੇਰਾ ਸੋਹਣਾ।
ਕਿਵੇਂ ਔਕਾੜਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣਾ
ਇਹੋ ਸਿਖਾਵੇ ਸਾਰਾ
ਮੈਂ ਉੱਚੇ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਪਹੁੰਚੂੰ
ਤੱਕ ਕੇ ਇਹਦਾ ਸਹਾਰਾ
ਮੇਰਾ ਸੋਹਣਾ।
ਮਾਸਟਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਰੂਪ ਛਾਜਲੀ
ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ
ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ ਖੇਖਰ (ਸੰਗਰੂਰ)

**No body have time to watch TV Advertisement
No body have time to read Physical newspapers**

It's social time.

Online News, Advertisement, Promotion Anytime anywhere.

Doesn't matter where are you.

Advertisement with Preetnama.

Promote your business with TalkShow

We gave social stage to show yourself and your Business.

**Business Persons, Doctor,
Advocates, VISA, Tour Travel, Actor, Singers,
writers come Join or TalkShow
and Advertisement with us on national
& International based.**

**Search Just
Preetnama
Youtube
Facebook
Twitter
Instagram
LinkedIn
Tiktok**

**No ned to go anywhere, Just leave message on
WhatsApp or email us. We will call you back.**

Contact immediately

+1 201-312-4180,+1 917-328-8436

www.preetnama.com, www.preetnews.com

Email- preetnamausa@gmail.com

